

P.Z.E. br. 343

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/17-01/69

URBROJ: 65-18-07

Zagreb, 5. srpnja 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. srpnja 2018. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Tomislava Čorića, ministra zaštite okoliša i energetike, Ivu Milatića, Milu Horvata i dr. sc. Marija Šiljega, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te Domagoja Validžića, pomoćnika ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 343

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-01/07
Urbroj: 50301-25/05-18-10
Zagreb, 5. srpnja 2018.

Hs**NP*022-03/18-01/69*50-18-06**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 05-07-2018		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
022-03/18-01/69	65	
Drudžbeni broj	Pril.	Vrij.
50-18-06	1	CD

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Tomislava Čorića, ministra zaštite okoliša i energetike, Ivu Milatića, Milu Horvata i dr. sc. Marija Šiljega, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te Domagoja Validžića, pomoćnika ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O REGULACIJI ENERGETSKIH DJELATNOSTI**

Zagreb, srpanj 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGULACIJI ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Članak 1.

U Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, broj 120/12), u članku 2. ispred riječi: »Ovim« stavlja se oznaka stavka: »(1)« te se dodaje stavak 2. koji glasi:

»(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Tekst značajan za EGP) (SL L 326, 8.12.2011.).«.

Članak 2.

Članak 7. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) je samostalna, neovisna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti.

(2) Sjedište Agencije je u Zagrebu.

(3) Rad Agencije je javan.

(4) Agencija vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za proračunske korisnike.

(5) Statutom Agencije uređuju se: unutarnje ustrojstvo, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

(6) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije, uz prethodnu suglasnost Hrvatskoga sabora.

(7) Pravilima se utvrđuju uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, a donosi ih Upravno vijeće Agencije.«.

Članak 3.

U članku 28. stavak 3. briše se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3.

Članak 4.

Članak 30. briše se.

Članak 5.

U članku 32. stavak 5. briše se.

Članak 6.

U članku 35. stavku 1. riječi: »energetskih subjekata« zamjenjuju se riječima: »svake fizičke i/ili pravne osobe«.

Stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

»(3) Svaka fizička i/ili pravna osoba dužna je u roku koji odredi Agencija odgovoriti na zahtjev Agencije i dostaviti zatražene podatke, izvješća i drugu dokumentaciju u skladu sa zahtjevom Agencije iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Agencija je dužna u roku od 15 dana odgovoriti na pisani zahtjev svake fizičke i/ili pravne osobe o pitanjima iz nadležnosti Agencije.«.

Članak 7.

Naslov iznad članka 36. mijenja se i glasi: »III. Ovlasti Agencije u postupku nadzora«.

Članak 36. mijenja se i glasi:

»Članak 36.

(1) Agencija provodi postupak nadzora u okviru svojih nadležnosti propisanih odredbama ovoga Zakona, osim u slučajevima koji po posebnim propisima spadaju u nadležnost drugih tijela.

(2) Položaj stranke u postupku nadzora u smislu ovoga Zakona imaju energetski subjekti, krajnji kupci i druge pravne ili fizičke osobe protiv kojih Agencija vodi postupak iz svoje nadležnosti.

(3) Postupak nadzora u smislu ovoga Zakona Agencija pokreće po službenoj dužnosti.

(4) Agencija dostavlja stranci obavijest o pokretanju postupka nadzora, koja sadrži:

1. oznaku predmeta na koji se obavijest odnosi

2. odredbe propisa na temelju kojih se pokreće postupak
3. podatke o strankama
4. opis činjeničnog stanja ili okolnosti koje su razlog za pokretanje postupka
5. zahtjev za dostavu podataka i dokumentacije.

(5) Stranci se može uručiti obavijest o pokretanju postupka nadzora i na dan početka provođenja nadzora, ako je potrebno hitno provođenje nadzora ili nije moguće na drugi način postići svrhu nadzora.

Članak 8.

Iza članka 36. dodaju se članci 36.a do 36.c koji glase:

»Članak 36.a

(1) Agencija utvrđuje činjenično stanje u postupku nadzora:

1. neposredno, opažanjem ovlaštene osobe Agencije, pri čemu je ovlaštena zahtijevati od stranke u postupku da joj omogući neposredan uvid u sve poslovne prostorije, svu nepokretnu i pokretnu imovinu, poslovne knjige, baze podataka i drugu dokumentaciju, pri čemu se sastavlja zapisnik
2. posredno, na temelju pribavljenih podataka, izvješća i druge dokumentacije
3. zagušenjem unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava, uključujući spojne vodove, kao i provedbu pravila za upravljanje zagušenjem sukladno odredbama zakona kojim se uređuje tržište električne energije
4. zagušenjem unutar hrvatskog transportnog sustava plina, uključujući spojne plinovode, kao i provedbu pravila upravljanja zagušenjem sukladno odredbama zakona kojim se uređuje tržište plina.

(2) Stranka je dužna ovlaštenoj osobi Agencije, nakon zaprimanja obavijesti o nadzoru, omogućiti obavljanje nadzora u sjedištu stranke i/ili na ostalim mjestima u kojima stranka ili druga osoba po njezinom ovlaštenju obavlja djelatnost i poslove u vezi s kojima Agencija obavlja nadzor.

(3) Stranka je dužna ovlaštenoj osobi Agencije koja provodi nadzor omogućiti pregled poslovnih knjiga, baze podataka i druge dokumentacije te nadzor nad informacijskim sustavom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacijskog sustava, u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora.

(4) Stranka je dužna ovlaštenoj osobi Agencije koja provodi nadzor predati svu zatraženu poslovnu dokumentaciju, računalne ispise koji uključuju ispise elektroničke pošte, preslike

poslovnih knjiga te zapise s telefaksa u papirnatom obliku ili u obliku elektroničkog zapisa na mediju i u obliku koji zahtijeva ovlaštena osoba Agencije te je dužna osigurati standardno sučelje za pristup sustavu za upravljanje bazama podataka kojima se koristi, u svrhu provođenja nadzora potpomognutog računalnim programima.

(5) Dokumentaciju, ispile i zapise iz stavka 4. ovoga članka ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku, ovlaštena osoba Agencije može, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti stranci, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaje tijelu nadležnom za vođenje postupka.

(6) Odgovorne osobe i radnici stranke dužni su surađivati s ovlaštenom osobom Agencije, na njezin zahtjev obaviti s njom razgovor te joj dati sve informacije i podatke bitne za obavljanje nadzora i ispunjavanje ciljeva nadzora.

(7) Odredbe stavaka 2. do 6. ovoga članka mogu se na odgovarajući način primijeniti i na druge osobe koje po ovlaštenju stranke obavljaju djelatnost i poslove u vezi s kojima Agencija obavlja nadzor.

(8) Stranka je dužna, na zahtjev ovlaštene osobe Agencije, osigurati stručnu i tehničku pomoć, kao i druge uvjete potrebne za obavljanje nadzora, te dati ovlaštenoj osobi Agencije sva potreba pojašnjenja, podatke i informacije u vezi s postupkom nadzora.

(9) Nakon provedenog postupka nadzora opisanog u stavku 1. točki 1. ovoga članka sastavlja se zapisnik koji sadrži:

1. mjesto i datum sastavljanja zapisnika
2. klasifikacijsku oznaku predmeta i pravni temelj za provedbu nadzora
3. mjesto i vrijeme provedbe nadzora
4. osobna imena ovlaštenih osoba Agencije, nazočnih stranaka u postupku i njihovih opunomoćenika i trećih osoba
5. opis tijeka i sadržaja svake provedene radnje tijekom nadzora i danih izjava
6. popis dokumenata i ostalih predmeta korištenih i/ili privremeno oduzetih tijekom nadzora.

(10) Zapisnik iz stavka 9. ovoga članka dostavlja se strankama u postupku kao i osobama kod kojih je proveden nadzor opisan u stavku 1. točki 1. ovoga članka.

(11) Stranke u postupku, kao i osobe kod kojih je proveden nadzor opisan u stavku 1. točki 1. ovoga članka imaju pravo pisanim putem dostaviti svoje primjedbe na zapisnik iz stavka 9. ovoga članka u roku od osam dana od dana dostave zapisnika.

(12) U postupku nadzora opisanom u stavku 1. točki 2. ovoga članka, Agencija je, u svrhu utvrđivanja činjeničnog stanja, ovlaštena pisanim putem:

1. zahtijevati od stranke u postupku, kao i od drugih pravnih ili fizičkih osoba, udruga potrošača, tijela državne uprave te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sve potrebne obavijesti, u obliku pisanih očitovanja ili usmenih izjava te dostavu na uvid potrebnih podataka i dokumentacije
2. zahtijevati od stranke u postupku obavljanje drugih radnji koje smatra potrebnima radi utvrđenja svih relevantnih činjenica.

(13) Zahtjev iz stavka 12. ovoga članka mora sadržavati pravnu osnovu, predmet i svrhu zahtjeva te rok za njegovo izvršenje, kao i upozorenje da, ako stranka u postupku i druge pravne i fizičke osobe iz stavka 12. točke 1. ovoga članka ne postupe po zahtjevu Agencije, Agencija može protiv tih osoba pokrenuti prekršajni postupak.

(14) Kada podaci i dokumentacija sadrže poslovnu tajnu, stranka u postupku i druge pravne i fizičke osobe dužne su Agenciji označiti, uz valjano obrazloženje, što se smatra poslovnom tajnom.

Članak 36.b

(1) Kako bi strankama u postupku nadzora u smislu ovoga Zakona osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima, Agencija će im prije donošenja odluke iz članka 36.c ovoga Zakona dostaviti pisanim putem obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku nadzora.

(2) Stranke u postupku imaju pravo dostaviti svoje primjedbe na obavijest iz stavka 1. ovoga članka, u pisanom obliku, u roku od 15 dana od dana dostave obavijesti.

(3) Osim primjedbi iz stavka 2. ovoga članka, stranke u postupku mogu pisanim putem predložiti izvođenje dodatnih dokaza.

(4) Ako nakon donošenja obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Agencija provede dodatne analize te na taj ili neki drugi način utvrdi nove činjenice ili dokaze kojima se značajno mijenja već utvrđeno činjenično stanje, Agencija može donijeti odluku koja se razlikuje od stajališta utvrđenog u obavijesti iz stavka 1. ovoga članka.

(5) U slučaju propisanim stavkom 4. ovoga članka, Agencija će prije donošenja odluke iz članka 36.c ovoga Zakona, strankama u postupku dostaviti novu obavijest u kojoj će navesti sve novo utvrđene činjenice, okolnosti i zaključke.

(6) Na obavijest iz stavka 5. ovoga članka, stranke imaju pravo pisanim putem dostaviti primjedbe i prijedloge Agenciji u roku koji odredi Agencija.

Članak 36.c

(1) Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora Agencija donosi odluke o:

- privremenom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti
- trajnom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti
- nalaganju poduzimanja određenih radnji
- nalaganju otklanjanja nedostataka u radu ili
- obustavi postupka.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se stranci.

(3) Protiv odluka iz Agencije stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Postupak pred upravnim sudom je hitan.

(4) Uz odluke iz stavka 1. ovoga članka, Agencija može pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga.«.

Članak 9.

Članak 37. mijenja se i glasi:

»(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne dostavi zatražene podatke i dokumentaciju na zahtjev Agencije sukladno članku 35. stavku 1. ovoga Zakona
2. ne postupi sukladno odluci Agencije sukladno članku 27. stavku 5. ovoga Zakona
3. ne izrađuje planove razvoja prijenosne, odnosno transportne ili distribucijske mreže sukladno članku 11. stavku 1. točki 12. ovoga Zakona
4. objavi pravila za čije donošenje je nadležan, bez prethodne suglasnosti Agencije sukladno članku 11. stavku 1. točki 7. odnosno članku 11. stavku 2. točki 3. i 4. ovoga Zakona
5. objavi cijene i naknade za djelatnosti koje obavlja, bez prethodne suglasnosti Agencije, ako je propisano ishodenje takve suglasnosti sukladno članku 11. stavku 1. točki 10. ovoga Zakona
6. obavlja energetske djelatnosti bez dozvole Agencije sukladno članku 11. stavku 1. točki 1. ovoga Zakona

7. ne izrađuje i ne dostavlja izvješća Agenciji sukladno članku 35. stavku 1. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 250.000,00 kuna.

(4) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se pravnoj osobi koja je počinila dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovila prekršaje iz stavka 1. ovog članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u čijem obavljanju je prekršaj počinjen u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.

(5) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se odgovornoj osobi u pravnoj osobi ili fizičkoj osobi koja obavlja gospodarsku djelatnost koja je počinila dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovila prekršaje iz stavka 1. ovog članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u čijem obavljanju je prekršaj počinjen u trajanju od jednog mjeseca do jedne godine.«.

Članak 10.

Iza članka 37. dodaje se članak 37.a koji glasi:

»Članak 37.a

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ovlaštenoj osobi Agencije ne omogućiti obavljanje nadzora sukladno članku 36.a stavku 2. ovoga Zakona

2. ovlaštenoj osobi Agencije ne omogućiti pregled poslovnih knjiga, baze podataka i druge dokumentacije te nadzor nad informacijskim sustavom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacijskog sustava, u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora sukladno članku 36.a stavku 3. ovoga Zakona

3. ovlaštenoj osobi Agencije ne preda svu zatraženu poslovnu dokumentaciju, računalne ispile koji uključuju ispile elektroničke pošte, preslike poslovnih knjiga te zapise s telefaksa u papirnatom obliku ili u obliku elektroničkog zapisa na mediju i u obliku koji zahtijeva ovlaštena osoba Agencije te ne osigura standardno sučelje za pristup sustavu za upravljanje bazama podataka kojima se koristi, u svrhu provođenja nadzora potpomognutog računalnim programima sukladno članku 36.a stavku 4. ovoga Zakona

4. po ovlaštenju stranke obavlja djelatnost i poslove iz članka 36.a stavaka 2. do 6. u vezi s kojima Agencija obavlja nadzor, sukladno članku 36.a stavku 7. ovoga Zakona

5. na zahtjev ovlaštene osobe Agencije, ne osigura stručnu i tehničku pomoć, kao i druge uvjete potrebne za obavljanje nadzora, te ne daje ovlaštenoj osobi Agencije sva potreba pojašnjenja, podatke i informacije u vezi s postupkom nadzora sukladno članku 36.a stavku 8. ovoga Zakona

6. ne da sve potrebne obavijesti, u obliku pisanih očitovanja ili usmenih izjava, ne dostavi na uvid potrebne podatke i dokumentaciju, te ne obavi druge radnje koje Agencija smatra potrebnima radi utvrđenja svih relevantnih činjenica sukladno članku 36.a stavku 12. ovoga Zakona, izuzev tijela državne uprave te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi te odgovorne osobe u tijelima državne uprave te tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi ukoliko s ovlaštenom osobom Agencije ne surađuje i ne daje sve informacije i podatke bitne za obavljanje nadzora i ispunjavanje ciljeva nadzora sukladno članku 36.a stavku 6. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ukoliko s ovlaštenom osobom Agencije ne surađuje i ne daje sve informacije i podatke bitne za obavljanje nadzora i ispunjavanje ciljeva nadzora sukladno članku 36.a stavku 6. ovoga Zakona.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka.«.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti članak 17. stavak 3. i članak 18. stavak 6. Zakona o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 102/15).

Članak 12.

(1) Upravno vijeće Agencije dužno je uskladiti Statut Agencije s odredbama ovoga Zakona i zatražiti suglasnost Hrvatskoga sabora na Statut Agencije najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Upravno vijeće Agencije dužno je donijeti pravila iz članka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Statuta Agencije iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 13.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti će se i dovršiti prema odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, broj 120/12).

Članak 14.

Ministarstvo nadležno za energetiku će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Pismom službene obavijesti Europske komisije od 14. srpnja 2017., povreda broj 2017/2091, u vezi s nepravilnim prijenosom Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ te neusklađenošću s određenim odredbama Uredbe (EZ) br. 715/2009, Republika Hrvatska je obaviještena da nije ispunila svoje obveze u skladu s određenim odredbama Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/72/EZ), Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/73/EZ) te Uredbe (EZ) br. 715/2009 o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina (u daljnjem tekstu: Uredba br. 715/2009). Komisija je pokrenula ex officio istragu o prenošenju navedenih direktiva te je skrenula pozornost na nepravilno prenošenje u hrvatski pravni poredak one odrednice direktiva koje se odnose na neovisnost rada energetske agencije. Sukladno tome je bilo nužno promijeniti odredbe o neovisnosti regulatornog tijela odnosno Hrvatske energetske regulatorne agencije (u daljnjem tekstu: Agencija) u smislu mogućnosti da regulatorno tijelo može donositi odluke neovisno o bilo kojem političkom tijelu.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Zakonom će se urediti neovisnost Agencije te osigurati Agenciji objektivno i transparentno izvršavanje ovlasti, a sukladno članku 35. stavku 5. točki (a) Direktive 2009/72/EZ i članku 39. stavku 5. točki (a) Direktive 2009/73/EZ.

Agencija mora imati mogućnost donošenja autonomnih odluka povezanih sa svim relevantnim regulatornim pitanjima kako bi unutarnje tržište energije funkcioniralo ispravno i potpuno neovisno o bilo kojim drugim javnim ili privatnim tijelima uključujući i vlade. Načelo neovisnosti regulatora bi bilo ozbiljno ugroženo da vlade imaju ovlasti preispitivanja odluka regulatora. To ne isključuje sudski i parlamentarni nadzor u skladu s ustavnim pravom.

Sukladno članku 37. stavku 17. Direktive 2009/72/EZ i članku 41. stavku 17. Direktive 2009/73/EZ određena su pravila u pogledu odgovornosti Agencije. Države članice moraju jamčiti razvidan i zakoniti postupak te osigurati mogućnost izricanja žalbe te podnošenje tužbe na odluke Agencije. Odluke agencije kao neovisnog tijela dakle podliježu sudskom preispitivanju koje obuhvaća osim merituma odluka i preispitivanje postupaka. U tom smislu, tijelo kojemu stranka na koju utječe odluka nacionalnog regulatora, odnosno Agencije ima pravo podnijeti žalbu odnosno tužbu je sud.

Radi osiguravanja učinkovitog pristupa tržištu svim sudionicima na tržištu energije, uključujući nove sudionike, potrebni su mehanizmi uravnoteženja koji su nediskriminacijski i koji odražavaju stvarne troškove. Agencija stoga treba biti ovlaštena za donošenje obvezujućih odluka u odnosu na fizičke i pravne osobe i za izricanje učinkovitih, razmjernih i

odvraćajućih sankcija onima koji propuste djelovati u skladu sa svojim obvezama ili za predlaganje da im takve sankcije izrekne nadležni sud. Neovisno tijelo, kojemu stranka na koju utječe odluka nacionalnog regulatora, odnosno Agencije ima pravo podnijeti žalbu i/ili tužbu, je sud.

Pitanja koja su vezana za unutarnje ustrojstvo, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opće akte, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije, uređuju se Statutom za koji je potrebna prethodna suglasnost Hrvatskoga sabora. Uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, uređuju se pravilima koji donosi Upravno vijeće Agencije.

Agencija nadzire zagašenja unutar hrvatskog elektroenergetskog sustava i plinskog transportnog sustava i provedbu pravila sukladno zakonima koji uređuju tržište električne energije i plina.

Kako Agencija do sada nije imala pravo i obavezu na suradnju sa svima koji su vezani uz energetiku ovom izmjenom se od Agencije traži da informacije o tržištu temelji i na informacijama koje prikuplja od fizičkih i pravnih osoba koje imaju neki kontakt sa energijom, odnosno svim korisnicima energije, a ne samo s energetske subjektima kako je to do sada bilo propisano.

Zakonom se predlaže brisanje odredbi članka 17. stavka 3. i članka 18. stavka 6. Zakona o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 102/15) prema kojima se, za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, može izjaviti žalba Ministarstvu. Za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, sukladno Zakonu o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09) treba pokrenuti upravni spor. Ovakvo rješenje pitanja žalbi kako je navedeno, riješeno je Zakonom o općem upravnom postupku te je na taj način riješeno i pitanje na koje je ukazala Europska komisija, a vezano uz hijerarhiju odlučivanja o pravnoj stvari. Kako je ista provedena i kroz drugi zakon, predlaže se da se izmjenom kroz odredbe ovoga Zakona može urediti ovo opće pravno pitanje. Zakonom se određuje način postupanja protiv odluka Agencije kroz mogućnost podnošenja tužbe, budući da nije dopuštena žalba, što je u suprotnosti sa odredbama iz Zakona o energiji te je iste iz navedenog razloga potrebno ukinuti.

Promjene Zakona o energiji bit će napravljene u postupku prilagodbe sa tzv. Paketom zakonodavstva EU za čistu energiju koji je trenutno u raspravi na tijelima EU.

Izmjene i dopune Zakona o regulaciji energetske djelatnosti prvenstveno uređuju sljedeće:

- neovisnost Agencije o bilo kojem političkom tijelu
- osiguravanje Agenciji objektivno i transparentno izvršavanje ovlasti kroz donošenje autonomnih odluka iz djelokruga nadležnosti
- određivanje da se uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, uređuju pravilnikom koji donosi Upravno vijeće Agencije
- jasno određivanje što je sadržaj Statuta za koji je potrebna prethodna suglasnost Hrvatskoga sabora
- ovlasti Agencije u prikupljanju podataka

- odluke Agencije se mogu osporiti jedino pred sudom odnosno tijelom neovisnim od vlade
- rokove za donošenje Statuta i pravila.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom se osiguravaju pretpostavke za provedbu Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Tekst značajan za EGP).

Uz članak 2.

Ovim člankom se utvrđuje neovisnost Hrvatske energetske regulatorne agencije (Agencije) te jamči neovisnost regulatornog tijela i osigurava njegovo objektivno i transparentno izvršavanje ovlasti. Pitanja koja su vezana za unutarnje ustrojstvo, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opće akte, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije, uređuju se Statutom za koji je potrebna prethodna suglasnost Hrvatskoga sabora. Uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, uređuju se pravima koji donosi Upravno vijeće. Zahtjev za neovisnošću i samostalnošću ne dovodi u pitanje fiskalnu odgovornost Agencije kao niti poštivanje propisa i pravila iz proračunskog sustava.

Nadalje, Agencija je pravno odvojeno i funkcionalno neovisno tijelo o bilo kojem drugom javnom ili privatnom subjektu te se osigurava da njegovo osoblje i osobe odgovorne za upravljanje njime, djeluju neovisno o bilo kojim tržišnim interesima te ne traže niti primaju izravne upute od izvršnog tijela vlasti ili bilo kojeg drugog javnog ili fizičkog subjekta pri provođenju regulatornih zadataka. Ovaj zahtjev ne dovodi u pitanje blisku suradnju, kako je odgovarajuće, s drugim relevantnim nacionalnim tijelima ni smjernice opće politike koje donosi vlada, a koje nisu povezane s regulatornim ovlastima i dužnostima.

Počevši od 1. siječnja 2016. godine, Agencija je upisana u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika čime je stekla status proračunskog korisnika državnog proračuna.

Uz članak 3.

Ovim člankom se propisuje da se odredba o uvjetima koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti briše budući da je propisano da se isto utvrđuje pravilima koji je propisan u članku 2.

Uz članak 4.

Ovim člankom se propisuje brisanje odredbe Zakona.

Uz članak 5.

Agencija je pravna osoba s javnim ovlastima koja je radi usklađivanja s Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (Tekst značajan za EGP), kojom se uspostavlja Europski sustav računa 2010 („ESA“), a temeljem Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu (Narodne novine, br. 119/16) kategorizirana kao korisnik Državnog proračuna. Kao proračunski korisnik Agencija ne primjenjuje propise kojima se uređuju financijsko izvješćivanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Uz članak 6.

Ovim člankom se propisuje da Agencija može zatražiti podatke, izvješća i druge potrebne dokumente koji su nužni za obavljanje poslova iz nadležnosti, od svih pravnih ili fizičkih osoba koje su energetske subjekti ili korisnici mreže ili bilo koji sudionik na tržištu energije, a ujedno je dužna u roku od 15 dana odgovoriti istima o pitanjima iz svoje nadležnosti.

Uz članak 7.

Ovim člankom se propisuje brisanje odredbi budući da je Agencija neovisno tijelo i da njezine odluke podliježu sudskom preispitivanju koje obuhvaća i preispitivanje postupka, a ne samo merituma odluka. Samim time, naslov poglavlja III. iznad članka 36. mijenja se i glasi: OVLASTI AGENCIJE U POSTUPKU NADZORA. Predlaže se postupak nadzora koji će provoditi Agencija, kao postupak sui generis, i to na način da se iza dosadašnjeg članka 36. koji se mijenja, dodaju članci 36.a do 36.c.

Uz članak 8.

Predlaže se postupak nadzora koji će provoditi Agencija, kao postupak sui generis, i to na način da se iza dosadašnjeg članka 36. dodaju članci 36.a do 36.c.

Predloženo reguliranje postupka nadzora relevantno je zbog zahtjeva iz članka 13. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (u daljnjem tekstu: REMIT) kojim je popisana obveza državama članicama da osiguraju da njezina nacionalna regulatorna tijela imaju istražne i izvršne ovlasti koje su potrebne za primjenu zabrana koje su navedene u člancima 3. i 5. REMIT-a te obveze koja je navedena u članku 4. REMIT-a.

Propisivanjem postupka sui generis za potrebe provođenja nadzora od strane Agencije te propisivanjem sankcija za (pravne i fizičke) osobe koje bi svojim (ne)postupanjem ometale postupak nadzora povećale bi se ovlasti Agencije te posljedično tome i njezina neovisnost te osnažila njezina uloga kao regulatora.

Uz članak 9.

Usklađenje s predloženim člankom 6. i člankom 8.

Uz članak 10.

Dodaje se novi članak obzirom na sistematizaciju odgovornosti pravnih osoba i fizičkih osoba, odnosno odgovornih osoba u pravnoj osobi.

Uz članak 11.

Ovim člankom se propisuje brisanje odredbi članka 17. stavka 3. i članka 18. stavka 6. Zakona o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 102/15) prema kojima se, za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, može izjaviti žalba Ministarstvu. Ovime se za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, sukladno Zakonu o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09) treba pokrenuti upravni spor.

Ovakvo rješenje pitanja žalbi kako je navedeno, riješeno je Zakonom o općem upravnom postupku te je na taj način riješeno i pitanje na koje je ukazala Europska komisija, a vezano uz hijerarhiju odlučivanja o pravnoj stvari. Kako je ista provedena i kroz drugi zakon predlaže se da se izmjenom kroz odredbe ovoga Zakona može urediti ovo opće pravno pitanje.

Zakonom se određuje način postupanja protiv odluka Agencije kroz mogućnost podnošenja tužbe, budući da nije dopuštena žalba, što je u suprotnosti s odredbama iz Zakona o energiji te je iste iz navedenog razloga potrebno ukinuti.

Promjene Zakona o energiji bit će napravljene u postupku prilagodbe sa tzv. Paketom zakonodavstva EU za čistu energiju koji je trenutno u raspravi na tijelima EU.

Uz članak 12.

Ovim člankom se propisuje da je Upravno vijeće Agencije dužno uskladiti Statut Agencije s odredbama ovoga Zakona i zatražiti suglasnost Hrvatskoga sabora na Statut Agencije najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Upravno vijeće Agencije je dužno donijeti pravila koji je propisan u članku 2. u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Statuta Agencije.

Uz članak 13.

Ovim člankom se usklađuje dovršetak postupaka koji će biti u tijeku na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 14.

Propisan je rok u kojem se treba izvršiti obaveza provedbe procjene učinaka propisa.

Uz članak 15.

Ovim člankom se propisuje stupanje Zakona na snagu.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOMOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 8. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 14. lipnja 2018. godine, nakon rasprave o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, donesen je Zaključak kojim se prihvaća predloženi zakon. U Zaključku se navodi da se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Sukladno danim primjedbama i prijedlozima, razlike između rješenja koja se predlažu Konačnim prijedlogom Zakona u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona, su sljedeća:

Prema mišljenju Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, od 29. svibnja 2018. godine, iznesenog u Izvješću o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, P.Z.E. br. 343, pravno i nomotehnički su doradjeni sljedeći članci:

- u članku 7. stavku 5. brisana je riječ: „osobito“ kao suvišna
- u članku 8. dodanom članku 36.a stavku 9. brisana je riječ: „osobito“ kao suvišna

predlaže se brisanje stavka 2. u članku 7. budući da je isti suvišan, pa se u članku 8. dodanom članku 36.c u stavku 1. umjesto mogućnosti koja je iskazana riječju: „može“ ista pretvara u obvezno postupanje Agencije, odnosno briše se riječ: „može“.

Odbor za gospodarstvo Hrvatskoga sabora, od 6. lipnja 2018. godine, nije imao primjedbi na tekst Prijedloga zakona te su jednoglasno podržali donošenje Zakona.

Predlagatelj je na prijedlog Kluba zastupnika HDZ-a, zastupnika Mire Totgergelija izmijenio članak 6. Prijedloga zakona na način da su se u članku 35. stavku 4. riječi: „energetskog subjekta“ zamijenile riječima: „svake fizičke i/ili pravne osobe“. Isto tako, u članku 14. predloženog zakona umjesto riječi: „Ministarstvo zaštite okoliša i energetike“ zamijenile su se riječima: „Ministarstvo nadležno za energetiku“.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

U odnosu na članak 11. Prijedloga zakona, Odbor za zakonodavstvo ukazuje da je potrebno brisati članak 11. jer prema nomotehničkim pravilima izmjenama i dopunama određenog propisa ne može se mijenjati i dopunjavati drugi propis (ako je radi jedinstvenosti

pravnog sustava potrebno mijenjati neki drugi propis onda je to potrebno posebno činiti). Predlagatelj ostaje kod rješenja sadržanih u Prijedlogu zakona.

Sukladno članku 49. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, br. 75/15), izmjenama i dopunama određenog propisa ne može se mijenjati i dopunjavati drugi propis, dok u praksi postoje takvi primjeri obzirom da je istovjetna procedura pronađena u članku 202. Zakona o gradnji (Narodne novine, br. 153/13 i 20/17), u članku 278. stavku 2. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18) te u članku 201. stavku 2. Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine, br. 52/18). Predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti prestaju važiti članci Zakona o energiji, ali samo u dijelu koji se odnosi na pravnu zaštitu budući da se predloženim Zakonom propisuje brisanje odredbi članka 17. stavka 3. i članka 18. stavka 6. Zakona o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 102/15) prema kojima se, za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, može izjaviti žalba Ministarstvu. Ovim Zakonom se za odluku protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i protiv odluke o oduzimanju dozvole prije isteka roka važenja iste, sukladno Zakonu o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09) pokreće upravni spor.

Razlog zašto se nije išlo u izmjenu Zakona o energiji, a tek onda u donošenje predmetnog Zakona leži u neusklađenosti s Direktivom 2009/72/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ te Direktivom 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ, a nastavno na povredu broj 2017/2091. Obzirom na navedeno, potrebno je što prije otkloniti predmetnu povredu.

Pismom službene obavijesti od 14. srpnja 2017., povreda broj 2017/2091, Europska komisija je istaknula da je neovisnost regulatora od privatnih i javnih tijela, uključujući vladu, ključno načelo Direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, koje bi bilo ozbiljno ugroženo da vlade imaju ovlasti preispitivanja odluka regulatora, stoga je bilo nužno na drugačiji način urediti regulatorni okvir. Europska komisija smatra da Zakon o energiji nije u skladu sa zahtjevima pojedinih odredaba Direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ budući da se Direktivama propisuje da se žalbe na odluke regulatora ulažu tijelu koje je neovisno o vladi.

Ovakvo rješenje pitanja žalbi kako je navedeno, riješeno je Zakonom o općem upravnom postupku te je na taj način riješeno i pitanje na koje je ukazala Europska komisija, a vezano uz hijerarhiju odlučivanja o pravnoj stvari. Kako je ista provedena i kroz Zakon o energiji, intencija je da se ovo opće pravno pitanje uredi izmjenom kroz odredbe ovoga Zakona.

Zakonom se određuje način postupanja protiv odluka Agencije kroz mogućnost podnošenja tužbe, budući da nije dopuštena žalba, što je u suprotnosti s odredbama iz Zakona o energiji te je iste iz navedenog razloga potrebno ukinuti.

Promjene Zakona o energiji bit će napravljene u postupku prilagodbe sa tzv. Paketom zakonodavstva EU za čistu energiju koji je trenutno u raspravi na tijelima EU, odnosno očekuje se da bi isti trebao biti usvojen do kraja ove godine. Naveden Paket između ostalog

sadrži nekoliko uredbi za koje će trebati napraviti promjene u Zakonu o energiji, a što se predviđa početkom 2019. godine.

Upravo sve navedeno smatramo dovoljnim razlogom da se i u ovom slučaju može primijeniti izuzetak od Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Ovim se Zakonom u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi pravna stečevina Europske unije iz područja regulacije energetske djelatnosti, a posebice:

1. Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije (SL. L 211, 14. 8. 2009.),
2. Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (SL. L 211, 14. 8. 2009.).

Članak 7.

- (1) Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) je samostalna, neovisna i neprofitna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti.
- (2) Sjedište Agencije je u Zagrebu.
- (3) Rad Agencije je javan.
- (4) Statutom Agencije uređuju se: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, nadzorna tijela, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.
- (5) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije, uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Članak 28.

- (1) Agencija ima stručne službe koje obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Agencije, a kojima rukovode stručni voditelji.
- (2) Stručne voditelje Agencije imenuje i razrješava predsjednik Upravnog vijeća Agencije na temelju javnoga natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora.
- (3) Uvjete koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti utvrđuju se Statutom Agencije.
- (4) Stručni voditelji i radnici stručnih službi ne smiju biti u sukobu interesa, što se utvrđuje u skladu s uvjetima propisanim Statutom Agencije.

Članak 30.

Upravno vijeće Agencije ne može bez suglasnosti Vlade Republike Hrvatske steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu ili sklopiti drugi pravni posao u vrijednosti većoj od polovice proračuna Agencije.

Članak 32.

- (1) Agencija ima proračun čiji su prihod naknade za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti. Agencija je samostalna u raspoređivanju svog proračuna radi ostvarivanja funkcije regulatora energetske djelatnosti.

- (2) Upravno vijeće Agencije donosi proračun za iduću godinu.
- (3) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o visini naknada iz stavka 1. ovoga članka na prijedlog Upravnog vijeća, koje je prethodno pribavilo mišljenje Ministarstva.
- (4) Pomoći i donacije Agenciji od tijela i fondova Europske unije radi unapređenja stručne i tehničke razine djelatnosti unose se u proračun Agencije.
- (5) Na proračun Agencije, financijsko poslovanje i financijsko izvješćivanje Agencije, primjenjuju se propisi koji uređuju financijsko izvješćivanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Članak 35.

- (1) Agencija je ovlaštena od energetskih subjekata zatražiti podatke, izvješća i druge potrebne dokumente koji su nužni za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije na temelju ovoga Zakona, zakona kojim se uređuje energetski sektor, kao i drugim zakonima kojima se uređuju pojedina tržišta energije, uključujući financijske i druge podatke koji su određeni kao poslovna ili službena tajna.
- (2) Službenom tajnom Agencije se smatra sve što je kao službena tajna određeno posebnim propisima i općim aktima Agencije ili što je kao poslovna tajna određeno aktom energetskog subjekta, u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka, a obuhvaća podatke dostavljene Agenciji.
- (3) Energetski subjekti dužni su u propisanom roku odgovoriti na zahtjev Agencije i dostaviti zatražene podatke, izvješća i drugu dokumentaciju u skladu sa zahtjevom Agencije iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Agencija je dužna u roku od 15 dana odgovoriti na pisani zahtjev energetskog subjekta o pitanjima iz nadležnosti Agencije.

III. NADZOR NAD RADOM AGENCIJE

Članak 36.

- (1) Nadzor nad zakonitošću rada Agencije te općih i pojedinačnih akata obavlja Ministarstvo.
- (2) Nad financijskim poslovanjem Agencije nadzor obavlja nadležno središnje tijelo državne uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.

Članak 37.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt ako:

- 1. ne dostavi zatražene podatke i dokumentaciju na zahtjev Agencije,
- 2. ne postupi sukladno odluci Agencije,
- 3. ne izrađuje planove razvoja prijenosne, odnosno transportne ili distribucijske mreže,
- 4. objavi pravila za čije donošenje je nadležan, bez prethodne suglasnosti Agencije,

5. objavi cijene i naknade za djelatnosti koje obavlja, bez prethodne suglasnosti Agencije, ako je propisano ishodenje takve suglasnosti,
6. obavlja energetske djelatnosti bez dozvole Agencije,
7. ne izrađuje i ne dostavlja izvješća Agenciji.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Uz novčanu kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji je počinio dva ili više prekršaja ili u roku od godine dana dva ili više puta ponovi prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti u trajanju do godinu dana, a odgovornoj osobi u energetskom subjektu može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova u trajanju do godinu dana.

Zakon o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 102/15)

Članak 17.

(1) Dozvola se može izdati pravnoj i fizičkoj osobi:

1. ako je registrirana za obavljanje energetske djelatnosti,
2. koja je tehnički kvalificirana za obavljanje djelatnosti,
3. koja ima u radnom odnosu potreban broj stručno osposobljenih djelatnika za obavljanje djelatnosti,
4. koja raspolaže financijskim sredstvima potrebnim za obavljanje djelatnosti ili dokaže da ih može pribaviti,
5. kojoj nije oduzeta dozvola za obavljanje energetske djelatnosti za koju traži dozvolu u posljednjih pet godina koje prethode godini podnošenja zahtjeva,
6. čiji članovi uprave, odnosno druge njima odgovorne osobe u pravnoj osobi nisu bili u posljednjih pet godina pravomoćno osuđeni za kazneno djelo protiv gospodarstva, odnosno fizičkoj osobi koja u posljednje tri godine nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv gospodarstva.

(2) Uvjete iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka te razdoblje za koje se izdaje dozvola kao i oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih dozvola propisuje ministar pravilnikom, uz mišljenje Agencije.

(3) Protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Članak 18.

(1) Agencija može dozvolu za obavljanje energetskih djelatnosti, prije isteka njezinog važenja, rješenjem oduzeti:

1. privremeno, ako energetska subjekt:

– prestane ispunjavati neki od uvjeta iz članka 17. stavka 1. točaka 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona ili

– ne obavlja energetska djelatnosti za koju je ishodio dozvolu na način propisan zakonom i podzakonskim propisima ili

– u razdoblju od tri uzastopna mjeseca ne ispunjava pravodobno svoje obveze prema drugim energetskim subjektima, koji obavljaju svoju djelatnost kao javnu uslugu.

2. trajno, ako energetska subjekt ne otkloni nedostatak u roku određenom odlukom o privremenom oduzimanju dozvole ili ne otkloni nedostatke u radu u roku određenom rješenjem nadležnog inspektora.

(2) Osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti Agencija može, prije isteka njezinog važenja, rješenjem privremeno, odnosno trajno oduzeti ako nadležna inspekcija utvrdi sigurnosne nedostatke objekata, uređaja, mreže, odnosno sustava i o tome obavijesti Agenciju.

(3) Odlukom o privremenom oduzimanju dozvole određuje se rok u kojem energetska subjekt mora ukloniti nedostatke zbog kojih mu se privremeno oduzima dozvola.

(4) Agencija može, kada postoje razlozi za privremeno oduzimanje dozvole, odnosno kada postoje razlozi zbog kojih je dozvola privremeno oduzeta ili izrečena mjera zabrane rada energetskom subjektu, nakon pribavljanja mišljenja nadležne inspekcije, rješenjem dozvoliti privremeno obavljanje energetske djelatnosti kada je to nužno radi osiguranja redovite i sigurne opskrbe energijom kako bi se spriječile i/ili otklonile teške i neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi te nastanak teških poremećaja u gospodarstvu, uz obvezu otklanjanja svih nedostataka, u kom slučaju će Agencija obustaviti izvršenje rješenja o privremenom oduzimanju dozvole, odnosno rješenja o zabrani rada energetskom subjektu.

(5) Posebnim zakonima koji uređuju pojedina tržišta energije mogu se propisati i drugi razlozi za oduzimanje dozvole.

(6) Protiv rješenja iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu.

- PRILOZI**
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije
 - Usporedni prikaz podudaranja odredbi propisa Europske unije s prijedlogom propisa

IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2018. godinu.

Rok: III. kvartal 2018.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci 53., 66., 114.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009.)

32009L0073

- Članci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 44., 45., 46., 47. i 48. Prilog 1. preuzeto: Zakon o tržištu plina (NN 18/18)
- Članci 2., 4. i 12. preuzeto: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15)
- Članci 3., 7., 34., 39., 40., 41., 42. i 43. preuzeto: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12)
- Članak 3. bit će preuzeto: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009.)

32009L0072

- Članci 1., 2., 4. i 42. Prilog 1. preuzeto: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15)
- Članci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 30., 31., 32., 33., 34., 41., 43., 45. i 47. Prilog 1. preuzeto: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15)
- Članci 35., 36., 37., 38., 39. i 40. preuzeto: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12)
- Članci 3., 11., 12., 15., 16., 19. i 37. bit će preuzeto: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (II. čitanje) (02.07.2018)
- Članak 3. bit će preuzeto: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)
- Članak 40. preuzeto: Zakon o tržištu plina (NN 18/18)

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog: tablice usporednih prikaza za propise kojima se preuzimaju odredbe sekundarnih izvora prava Europske unije u zakonodavstvo Republike Hrvatske

Da.

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

Anamarija Mataš

Pomoćnica ministra

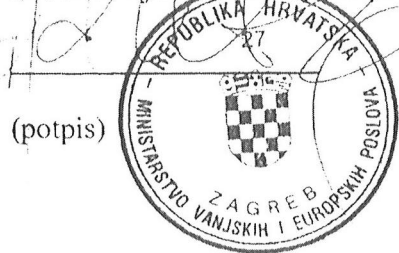
(potpis)

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko - Zgošbić

Državna tajnica za europske poslove

(potpis)

(datum i pečat)

19/6/2018

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (Tekst značajan za EGP)

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

POGLAVLJE I. PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE Članak 1. Predmet i područje primjene 1. Ovom se Direktivom uspostavljaju zajednička pravila za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje prirodnog plina. Njome se utvrđuju pravila koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje sektora prirodnog plina, pristup tržištu, kriterije i postupke koji se primjenjuju na izdavanje odobrenja za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje prirodnog plina i rad sustava. 2. Pravila uspostavljena ovom Direktivom za prirodni plin, uključujući UPP, na nediskriminirajući se način primjenjuju i na bioplin i plin iz biomase ili druge vrste plinova, u mjeri u kojoj je takve plinove tehnički moguće sigurno utisnuti u sustav prirodnog plina te ih kroz njega transportirati.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 1.
--	--	---------------	--

Članak 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 3. točka 11.
(1) „poduzeće za prirodni plin” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja najmanje jednu od sljedećih funkcija: proizvodnju, transport, distribuciju, opskrbu, nabavu ili skladištenje prirodnog plina, uključujući UPP, a odgovorna je za komercijalne i tehničke zadatke i/ili zadatke održavanja, koji su povezani s tim funkcijama, isključujući krajnje kupce; (2) „mreža proizvodnih plinovoda” znači svaki plinovod ili mreža plinovoda koji rade i/ili su izgrađeni kao dio projekta proizvodnje nafte ili plina ili se koriste za dovođenje prirodnog plina iz jednog ili više takvih projekata u postrojenje za preradu ili terminal ili obalni terminal; (3) „transport” znači prijenos prirodnog plina s ciljem isporuke istog kupcima, putem mreže koja uglavnom sadrži visokotlačne plinovode, osim mreže proizvodnih plinovoda i dijela visokotlačnih plinovoda koji se ponajprije koristi u kontekstu lokalne distribucije prirodnog plina, isključujući opskrbu; (4) „operator transportnog sustava” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja funkciju transporta plina i odgovorna je za rad, održavanje i, ako je potrebno,		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci članak 3.

razvoj transportnog sustava na određenom području te, prema potrebi, njegovo povezivanje s drugim sustavima, kao i za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju za transportom plina; (5) „distribucija” znači prijenos prirodnog plina kroz lokalne ili regionalne mreže plinovoda radi isporuke plina kupcima, isključujući opskrbu; (6) „operator distribucijskog sustava” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja funkciju distribucije plina i odgovorna je za rad, održavanje i, ako je potrebno, razvoj distribucijskog sustava na određenom području te, prema potrebi, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom plina; (7) „opskrba” znači prodaja, uključujući daljnju prodaju, prirodnog plina, uključujući UPP, kupcima; (8) „poduzeće za opskrbu” znači svaka fizička ili pravna osoba koja obavlja funkciju opskrbe; (9) „sustav skladišta plina” znači objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja poduzeće za prirodni plin, koji se koristi za skladištenje prirodnog plina, uključujući dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje, ali isključujući dio koji se koristi za proizvodne radnje i objekte koji su namijenjeni isključivo				
--	--	--	--	--

obavljanju funkcija operatora transportnih sustava; (10) „operator sustava skladišta plina” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja funkciju skladištenja i odgovorna je za rad sustava skladišta plina; (11) „terminal za UPP” znači terminal koji se koristi za ukapljivanje prirodnog plina ili prihvata, iskrcaj i ponovno uplinjavanje UPP-a, uključujući pomoćne usluge i privremeno skladištenje potrebno za postupak ponovnog uplinjavanja i daljnju otpremu u transportni sustav, ali isključujući dijelove terminala za UPP koji se koriste za skladištenje; (12) „operator terminala za UPP” znači fizička ili pravna osoba koja obavlja funkciju ukapljivanja prirodnog plina ili prihvata, iskrcaja i ponovnog uplinjavanja UPP-a te je odgovorna za rad terminala za UPP; (13) „sustav” znači transportne mreže, distribucijske mreže, terminali za UPP i/ili sustavi skladišta plina koji su u vlasništvu i/ili kojima upravlja određeno poduzeće za prirodni plin, uključujući operativnu akumulaciju i njegove objekte za pružanje pomoćnih usluga te objekte koji pripadaju povezanim poduzećima, a koji su potrebni za pružanje pristupa transportu, distribuciji i terminalima za UPP; (14) „pomoćne usluge” znači sve usluge koje			
--	--	--	--

su potrebne za pristup i rad transportnih mreža, distribucijskih mreža, terminala za UPP i/ili sustava skladišta plina, uključujući uravnoteživanje, umješavanje i utiskivanje inertnih plinova, ali isključujući objekte koji su namijenjeni isključivo obavljanju funkcija operatora transportnih sustava; (15) „operativna akumulacija” znači skladištenje plina stlačivanjem u transportnim i distribucijskim sustavima, ali isključujući objekte koji su namijenjeni isključivo obavljanju funkcija operatora transportnih sustava; (16) „međusobno povezani sustav” znači nekoliko sustava koji su povezani jedan s drugim; (17) „međudržavni spojni plinovod” znači transportni plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država članica isključivo u svrhu povezivanja nacionalnih transportnih sustava tih država članica; (18) „izravni plinovod” znači plinovod za prirodni plin koji dopunjava međusobno povezani sustav; (19) „integrirano poduzeće za prirodni plin” znači vertikalno ili horizontalno integrirano poduzeće; (20) „vertikalno integrirano poduzeće” znači poduzeće za prirodni plin ili skupina poduzeća za prirodni plin u kojima ista osoba ili iste osobe, izravno ili neizravno, imaju pravo provoditi			
---	--	--	--

kontrolu, pri čemu poduzeće ili skupina poduzeća obavlja najmanje jednu od funkcija transporta, distribucije, UPP-a ili skladištenja te najmanje jednu od funkcija proizvodnje ili opskrbe prirodnim plinom; (21) „horizontalno integrirano poduzeće” znači poduzeće koje obavlja najmanje jednu od funkcija proizvodnje, transporta, distribucije, opskrbe ili skladištenja prirodnog plina te koje obavlja i djelatnost izvan sektora plina; (22) „povezano poduzeće” znači povezano poduzeće u smislu članka 41. Sedme direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 44. stavka 2. točke (g) <u>(12)</u> Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima <u>(13)</u> i/ili pridruženo poduzeće, u smislu članka 33. stavka 1. te direktive i/ili poduzeće koje pripada istim vlasnicima udjela; (23) „korisnik sustava” znači fizička ili pravna osoba koja opskrbljuje sustav ili se opskrbljuje iz sustava; (24) „kupac” znači veleprodajni ili krajnji kupac prirodnog plina ili poduzeće za prirodni plin koje kupuje prirodni plin; (25) „kupac iz kategorije kućanstvo” znači kupac koji kupuje prirodni plin za potrošnju u vlastitom kućanstvu; (26) „kupac koji nije kućanstvo” znači kupac koji kupuje prirodni plin koji nije namijenjen uporabi u vlastitom			
--	--	--	--

kućanstvu; (27) „krajnji kupac” znači kupac koji kupuje prirodni plin za vlastitu uporabu; (28) „povlašteni kupac” znači kupac koji je slobodan kupiti plin od opskrbljivača po vlastitom izboru, u smislu članka 37.; (29) „veleprodajni kupac” znači fizička ili pravna osoba, različita od operatora transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava, koja kupuje prirodni plin radi daljnje prodaje unutar ili izvan sustava gdje ima poslovni nastan; (30) „dugoročno planiranje” znači planiranje opskrbnih i transportnih kapaciteta poduzeća za prirodni plin na dugoročnoj osnovi radi zadovoljenja potražnje sustava za prirodnim plinom, diversifikacije izvora i osiguranja opskrbe kupaca; (31) „tržište u nastajanju” znači država članica u kojoj je prva komercijalna isporuka na temelju njezinog prvog dugoročnog ugovora o opskrbi prirodnim plinom izvršena prije najviše 10 godina; (32) „sigurnost” znači sigurnost opskrbe prirodnim plinom i tehnička sigurnost; (33) „nova infrastruktura” znači infrastrukturu koja nije dovršena do 4. kolovoza 2003.; (34) „ugovor o opskrbi plinom” znači ugovor o opskrbi prirodnim plinom, ali ne uključuje derivate za trgovanje plinom;			
--	--	--	--

(35) „derivat za trgovanje plinom” znači financijski instrument naveden u Prilogu I. odjeljku C točkama 5., 6. ili 7. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata <u>(14)</u>, kada se taj instrument odnosi na prirodni plin; (36) „kontrola” znači prava, ugovori ili bilo koja druga sredstva koja, bilo odvojeno ili zajedno i uzimajući u obzir činjenične ili pravne okolnosti, pružaju mogućnost provođenja odlučujućeg utjecaja na određeno poduzeće, posebno putem: (a) vlasništva ili prava korištenja cjelokupne ili dijela imovine određenog poduzeća; (b) prava ili ugovora koji omogućuju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela određenog poduzeća.			
POGLAVLJE II. OPĆA PRAVILA ZA ORGANIZACIJU SEKTORA Članak 3. Obveze javne usluge i zaštita kupaca		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci članak 3., 5., 69., 68., 7., 9., 52., 55., 56. i 62.

1. Države članice na temelju svoje institucionalne organizacije i poštujući načelo supsidijarnosti osiguravaju da, ne dovodeći u pitanje stavak 2., poduzeća za prirodni plin rade u skladu s načelima ove Direktive radi postizanja konkurentnog, sigurnog i s aspekta okoliša održivog tržišta prirodnog plina te da se ne pravi razlika između tih poduzeća u pogledu njihovih prava ili obveza.		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)
2. U potpunosti uzimajući u obzir odgovarajuće odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 86., države članice mogu poduzećima koja djeluju u sektoru plina, u općem ekonomskom interesu, nametnuti obveze javne usluge koje se mogu odnositi na sigurnost, uključujući sigurnost opskrbe, na redovitost, kvalitetu i cijenu isporuka te na zaštitu okoliša, uključujući energetske učinkovitost, energiju iz obnovljivih izvora i zaštitu klime. Takve obveze moraju biti jasno definirane, transparentne, nediskriminirajuće i provjerljive te moraju poduzećima za prirodni plin Zajednice jamčiti jednakost pristupa nacionalnim potrošačima. U vezi sa sigurnošću opskrbe, energetske učinkovitošću/upravljanjem potražnjom te za ostvarenje ciljeva u vezi s okolišem i energijom iz obnovljivih izvora, kako je navedeno u ovom stavku, države članice mogu uvesti provedbu dugoročnog planiranja, vodeći računa o mogućnosti da treće strane zatraže pristup sustavu.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci 5., 11. i 16.

3. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu krajnjih kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu svaka država članica definira pojam ugroženih kupaca, koji se može odnositi na energetska siromaštvo i, među ostalim, na zabranu prekida opskrbe plinom takvih kupaca u kritičnim trenucima. Države članice osiguravaju primjenu prava i obveza povezanih s ugroženim kupcima. One posebno poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu krajnjih kupaca u udaljenim područjima koji su priključeni na plinski sustav. Države članice mogu imenovati opskrbljivača zadnjeg izbora za kupce koji su priključeni na plinski sustav. One osiguravaju visoke razine zaštite potrošača, posebno u pogledu transparentnosti općih uvjeta ugovora, općih informacija i mehanizama za rješavanje sporova. Države članice osiguravaju da povlašteni kupac ima stvarnu mogućnost jednostavnog prijelaza na novog opskrbljivača. U pogledu najmanje kupaca iz kategorije kućanstvo te mjere uključuju one koje su navedene u Prilogu I. 4. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što je izrada nacionalnih energetske akcijske planova, osiguravanje povlastica u sustavima socijalne sigurnosti radi osiguranja nužne opskrbe plinom ugroženih kupaca ili			
--	--	--	--

pružanje podrške za poboljšanje energetske učinkovitosti radi rješavanja energetskog siromaštva tamo gdje je ono utvrđeno, uključujući u širem kontekstu siromaštva. Takve mjere ne smiju sprečavati stvarno otvaranje tržišta iz članka 37. i funkcioniranje tržišta te se Komisiju, ako je potrebno, o njima obavješćuje u skladu sa stavkom 11. ovog članka. Takva obavijest ne uključuje mjere poduzete u okviru općeg sustava socijalne sigurnosti. 5. Države članice osiguravaju da svi kupci koji su priključeni na plinsku mrežu imaju pravo da im plin osigurava opskrbljivač, podložno sporazumu s opskrbljivačem, bez obzira na to u kojoj je državi članici taj opskrbljivač registriran, sve dok taj opskrbljivač poštuje primjenjiva pravila trgovanja i uravnoteženja te podložno zahtjevima u vezi sa sigurnošću opskrbe. U tom pogledu države članice poduzimaju sve mjere potrebne za osiguravanje da administrativni postupci ne predstavljaju prepreku za poduzeća za opskrbu koja su već registrirana u drugoj državi članici. 6. Države članice osiguravaju da: (a) kada kupac, uz poštovanje uvjeta ugovora, želi promijeniti opskrbljivača, dotični operator (operatori) izvrši (izvrše) promjenu u roku od tri tjedna; i (b) kupci imaju pravo primati sve odgovarajuće podatke o potrošnji.			
--	--	--	--

Države članice osiguravaju da se prava iz prvog podstavka točaka (a) i (b) dodjeljuju kupcima na nediskriminacijski način u pogledu troškova, napora ili vremena.

7. Države članice provode odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva socijalne i ekonomske kohezije te zaštite okoliša, što može uključivati sredstva za borbu protiv klimatskih promjena i sigurnost opskrbe. Takve mjere osobito mogu uključivati osiguravanje prikladnih ekonomskih poticaja, koristeći, ako je potrebno, sve postojeće nacionalne alate i alate Zajednice, za održavanje i izgradnju potrebne mrežne infrastrukture, uključujući kapacitet spojnih plinovoda.

8. Radi promicanja energetske učinkovitosti, države članice ili, kada je država članica tako predvidjela, regulatorno tijelo snažno preporučuju da poduzeća za prirodni plin optimiziraju uporabu plina, na primjer pružanjem usluga upravljanja energijom, razvijanjem inovativnih formula za određivanje cijena ili uvođenjem inteligentnih sustava mjerenja ili naprednih mreža, ako je potrebno.

9. Države članice osiguravaju jedinstvene kontaktne točke radi pružanja potrošačima svih nužnih informacija koje se tiču njihovih prava, važećeg zakonodavstva i sredstava za rješavanje sporova koja su im dostupna u

slučaju spora. Takve kontaktne točke mogu biti dio općih informativnih točaka za potrošače. Države članice osiguravaju postojanje neovisnog mehanizma, kao što je pravobranitelj za energetske sektor ili tijelo za zaštitu potrošača, radi osiguravanja učinkovite obrade pritužaba i izvansudskog rješavanja sporova. 10. Države članice mogu odlučiti da neće primijeniti odredbe članka 4. u pogledu distribucije, u mjeri u kojoj bi njihova primjena pravno ili stvarno ometala ispunjavanje obveza nametnutih poduzećima za prirodni plin u općem ekonomskom interesu i u mjeri u kojoj učinak na razvoj trgovine ne bi bio toliki da bude protivan interesima Zajednice. Interesi Zajednice među ostalim uključuju tržišno natjecanje u odnosu na povlaštene kupce u skladu s ovom Direktivom i člankom 86. Ugovora. 11. Države članice po provedbi ove Direktive obavješćuju Komisiju o svim mjerama koje su usvojile radi ispunjavanja obveza javne usluge, uključujući zaštitu potrošača i okoliša, te njihov mogući učinak na nacionalno i međunarodno tržišno natjecanje, bez obzira na to zahtijevaju li takve mjere odstupanje od odredaba ove Direktive. Nakon toga svake dvije godine obavješćuju Komisiju o svim izmjenama takvih mjera, bez obzira na to zahtijevaju li			
--	--	--	--

one odstupanje od ove Direktive. 12. Komisija, uz savjetovanje s odgovarajućim zainteresiranim stranama, uključujući države članice, nacionalna regulatorna tijela, organizacije potrošača i poduzeća za prirodni plin, izrađuje jasan i sažet kontrolni popis za potrošače energije, koji sadrži praktične informacije o pravima potrošača energije. Države članice osiguravaju da opskrbljivači plina ili operatori distribucijskog sustava, u suradnji s regulatornim tijelom, poduzmu potrebne mjere kako bi svojim potrošačima osigurali primjerak kontrolnog popisa za potrošače energije i osigurali da on bude javno dostupan.			
Članak 4. Postupak izdavanja odobrenja 1. Ako je za gradnju ili rad objekata za prirodni plin potrebno odobrenje (na primjer licencija, dozvola, koncesija, pristanak ili suglasnost), države članice ili nadležno tijelo		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 16., članak 17. i članak 18.

koje one imenuju izdaju odobrenja za gradnju i/ili rad takvih objekata, plinovoda i srodne opreme na svojem državnom području, u skladu sa stavcima 2. do 4. Države članice ili nadležno tijelo koje one imenuju mogu na istoj osnovi izdavati odobrenja za opskrbu prirodnim plinom i za veleprodajne kupce. 2. Države članice koje raspolažu sustavom odobrenja utvrđuju objektivne i nediskriminirajuće kriterije koje mora ispunjavati poduzeće koje podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja za gradnju i/ili rad objekata za prirodni plin ili za opskrbu prirodnim plinom. Nediskriminirajući kriteriji i postupci za izdavanje odobrenja objavljuju se. Države članice osiguravaju da se u okviru postupaka izdavanja odobrenja za objekte, plinovode i srodnu opremu, kada je primjereno, vodi računa o važnosti projekta za unutarnje tržište prirodnog plina. 3. Države članice osiguravaju da su razlozi za eventualno odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja objektivni i nediskriminirajući te da se priopćuju podnositelju zahtjeva. Razlozi za takvo odbijanje daju se na znanje Komisiji. Države članice uspostavljaju postupak koji podnositelju zahtjeva omogućuje ulaganje pravnog lijeka protiv takvih odbijanja. 4. Za razvoj područja na kojima je opskrba nedavno započela i općenito za učinkovit		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci članak 9., članak 10. i članak 36.
---	--	---------------	---

rad, ne dovodeći u pitanje članak 38., države članice mogu odbiti izdavanje dodatnih odobrenja za gradnju i rad sustava distribucijskih plinovoda na određenom području, nakon što su takvi sustavi plinovoda izgrađeni ili se predlaže njihova gradnja na tom području i ako postojeći ili predloženi kapacitet nije zasićen.			
Članak 5. Praćenje sigurnosti opskrbe Države članice osiguravaju praćenje pitanja sigurnosti opskrbe. Kada države članice to smatraju primjerenim, mogu delegirati taj zadatak regulatornim tijelima iz članka 39. stavka 1. Takvo praćenje posebno pokriva ravnotežu između ponude i potražnje na nacionalnom tržištu, razinu očekivane buduće potražnje i raspoloživih zaliha, predviđene dodatne kapacitete koji se planiraju ili su u izgradnji te kvalitetu i razinu održavanja mreža, kao i mjere za pokrivanje vršne potražnje i rješavanje nedostataka jednog ili više opskrbljivača. Nadležna tijela do 31. srpnja svake godine objavljuju izvješće u kojem navode rezultate praćenja tih pitanja, kao i sve mjere poduzete ili predviđene za njihovo rješavanje te odmah proslijeđuju to izvješće Komisiji.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 5.

Članak 6. Regionalna solidarnost 1. Kako bi zajamčile sigurnost opskrbe na unutarnjem tržištu prirodnog plina, države članice surađuju radi promicanja regionalne i bilateralne solidarnosti. 2. Takva suradnja obuhvaća situacije koje za kratkoročnu posljedicu imaju ili bi mogle imati ozbiljni poremećaj opskrbe s posljedicama za određenu državu članicu. Ona uključuje: (a) usklađivanje nacionalnih mjera u kriznim stanjima iz članka 8. Direktive Vijeća 2004/67/EZ od 26. travnja 2004. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe prirodnim plinom (15); (b) utvrđivanje i, prema potrebi, razvoj ili unapređivanje spojnih vodova elektroenergetskog i plinskog sustava; i (c) uvjete i praktična rješenja za međusobnu podršku. 3. Komisija i druge države članice obavješćuju se o takvoj suradnji. 4. Komisija može usvojiti smjernice za regionalnu suradnju u duhu solidarnosti. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 51.
---	--	---------------	---

3.			
Članak 7. Promicanje regionalne suradnje 1. Države članice i regulatorna tijela međusobno surađuju kako bi svoja nacionalna tržišta integrirali na jednoj ili više regionalnih razina, kao prvi korak prema stvaranju potpuno liberaliziranog unutarnjeg tržišta. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice posebno promiču i olakšavaju suradnju operatora transportnih sustava na regionalnoj razini, uključujući suradnju na prekograničnim pitanjima, radi stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta prirodnog plina, jačaju dosljednost svojeg pravnog, regulatornog i tehničkog okvira te olakšavaju integraciju izoliranih sustava koji čine plinske otoke koji i dalje postoje u Zajednici. Zemljopisna područja obuhvaćena takvom regionalnom suradnjom uključuju suradnju na zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 715/2009. Takva suradnja može pokrivati druga		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 11.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci članak 51., 27.

zemljopisna područja. 2. Agencija surađuje s nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima transportnih sustava na osiguravanju usklađenosti regulatornih okvira između regija s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta prirodnog plina. Ako Agencija smatra da su potrebna obvezujuća pravila o takvoj suradnji, ona daje odgovarajuće preporuke. 3. Države članice osiguravaju, kroz provedbu ove Direktive, da operatori transportnih sustava za raspodjelu kapaciteta i provjeru sigurnosti mreže imaju jedan ili više integriranih sustava na regionalnoj razini koji obuhvaćaju dvije ili više država članica. 4. Kada vertikalno integrirani operatori transportnih sustava sudjeluju u zajedničkom poduzeću osnovanom radi provedbe takve suradnje, to zajedničko poduzeće uspostavlja i provodi program usklađivanja koji sadrži mjere koje treba poduzeti da bi se osiguralo da diskriminacijsko ponašanje i ponašanje suprotno tržišnom natjecanju bude isključeno. U tom se programu usklađivanja navode specifične obveze koje zaposlenici moraju ispuniti kako bi ostvarili cilj isključivanja diskriminacijskog ponašanja i ponašanja suprotnog tržišnom natjecanju. Program podliježe odobrenju Agencije. Poštovanje programa neovisno prate			
--	--	--	--

službenici za praćenje usklađenosti vertikalno integriranih operatora transportnih sustava.			
Članak 8. Tehnička pravila Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice osiguravaju da se definiraju kriteriji tehničke sigurnosti te da se razrade i objave tehnička pravila kojima se utvrđuju minimalni tehnički zahtjevi u vezi s projektiranjem i funkcioniranjem za priključenje na sustav terminala za UPP, sustave skladišta plina, druge transportne i distribucijske sustave i izravne plinovode. Ta tehnička pravila osiguravaju interoperabilnost sustavâ te su objektivna i nediskriminirajuća. Ako je potrebno, Agencija može dati odgovarajuće preporuke radi postizanja usklađenosti tih pravila. Ta se pravila priopćuju Komisiji u skladu s člankom 8. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa te propisa o uslugama informacijskog društva (16).		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 10.

POGLAVLJE III. TRANSPORT, SKLADIŠTENJE I UPP Članak 9. Razdvajanje transportnih sustava i operatora transportnih sustava 1. Države članice osiguravaju da od 3. ožujka 2012.: (a)svako poduzeće koje u vlasništvu ima transportni sustav djeluje kao operator transportnog sustava; (b)ista osoba ili osobe nemaju pravo niti: i.izravno ili neizravno provoditi kontrolu nad poduzećem koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe te izravno ili neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad operatorom transportnog sustava ili transportnim sustavom; niti ii.izravno ili neizravno provoditi kontrolu nad operatorom transportnog sustava ili transportnim sustavom te izravno ili		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 15.

neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe; (c) ista osoba ili osobe nemaju pravo imenovati članove nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, pri operatoru transportnog sustava ili transportnom sustavu, te izravno ili neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe; i (d) ista osoba nema pravo biti članom nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, pri poduzeću koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe i operatoru transportnog sustava ili transportnom sustavu. 2. Prava iz stavka 1. točaka (b) i (c) posebno uključuju: (a) ovlast korištenja prava glasovanja; (b) ovlast imenovanja članova nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće; ili (c) posjedovanje većinskog udjela. 3. Za potrebe stavka 1. točke (b) pojam „poduzeće koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe” uključuje „poduzeće koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe” u smislu Direktive 2009/72/EZ Europskog			
---	--	--	--

parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije (17), a pojmovi „operator transportnog sustava” i „transportni sustav” uključuju pojmove „operator prijenosnog sustava” i „prijenosni sustav” u smislu te direktive.

4. Države članice mogu odobriti odstupanja od stavka 1. točaka (b) i (c) do 3. ožujka 2013., pod uvjetom da operatori transportnih sustava nisu dio vertikalno integriranog poduzeća.

5. Smatra se da je obveza iz stavka 1. točke (a) ovog članka ispunjena ako dva ili više poduzeća koji u vlasništvu imaju transportne sustave stvore zajednički pothvat koji za dotične transportne sustave djeluje kao operator transportnog sustava u dvije ili više država članica. Nijedno drugo poduzeće ne može biti dijelom zajedničkog pothvata, osim ako je odobreno na temelju članka 14. kao neovisni operator sustava ili neovisni operator transportnog sustava za potrebe poglavlja IV.

6. Za potrebe provedbe ovog članka, ako je osoba iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) država članica ili drugo javno tijelo, dva odvojena javna tijela koja provode kontrolu nad operatorom transportnog sustava ili transportnim sustavom, s jedne strane, te nad poduzećem koje obavlja funkciju proizvodnje ili opskrbe, s druge strane, ne

smatraju se istom osobom ili osobama.

7. Države članice osiguravaju da se ni trgovački osjetljive informacije iz članka 16., u posjedu operatora transportnog sustava koji je bio dijelom vertikalno integriranog poduzeća, niti osoblje takvog operatora transportnog sustava ne prenose poduzećima koja obavljaju funkciju proizvodnje ili opskrbe.

8. Ako 3. rujna 2009. transportni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.

U tom slučaju predmetna država članica:

(a) imenuje neovisnog operatora sustava u skladu s člankom 14.; ili

(b) poštuje odredbe poglavlja IV.

9. Ako 3. rujna 2009. transportni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, a postoje rješenja koja jamče učinkovitiju neovisnost operatora transportnog sustava nego odredbe poglavlja IV., država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1.

10. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i imenovano operatorom transportnog sustava na temelju stavka 9. ovog članka, ono se certificira u skladu s postupcima utvrđenima u članku 10. stavcima 4., 5. i 6. ove Direktive te u članku

3. Uredbe (EZ) br. 715/2009, na temelju čega Komisija provjerava jamče li jasno postojeća rješenja učinkovitiju neovisnost operatora transportnog sustava nego odredbe poglavlja IV. 11. Vertikalno integrirana poduzeća koja u vlasništvu imaju transportni sustav ni u kojem slučaju nisu spriječena da poduzmu mjere za usklađivanje sa stavkom 1. 12. Poduzeća koja obavljaju funkciju proizvodnje ili opskrbe ni u kojem slučaju nemaju mogućnost, ni izravno ni neizravno, preuzeti kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad razdvojenim operatorima transportnih sustava u državama članicama koje primjenjuju stavak 1.			
Članak 10. Imenovanje i certificiranje operatora transportnih sustava 1. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i imenovano operatorom transportnog sustava, ono se certificira u skladu s postupcima utvrđenima u stavcima 4., 5. i 6. ovog članka te u članku 3. Uredbe (EZ) br. 715/2009. 2. Poduzeća koja u vlasništvu imaju transportni sustav i koja je nacionalno regulatorno tijelo prema postupku		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 24. i članak 26.

certificiranja certificiralo kao poduzeća usklađena sa zahtjevima članka 9. države članice odobravaju i imenuju operatorima transportnih sustava. Imenovanje operatora transportnih sustava priopćuje se Komisiji i objavljuje u Službenom listu Europske unije. 3. Operatori transportnih sustava obavješćuju regulatorno tijelo o svim planiranim transakcijama zbog kojih bi mogla biti potrebna ponovna procjena njihove usklađenosti sa zahtjevima članka 9. 4. Regulatorna tijela prate trajnu usklađenost operatora transportnih sustava sa zahtjevima članka 9. Ona pokreću postupak certificiranja kako bi osigurala takvu usklađenost: (a) kada zaprime obavijest operatora transportnog sustava prema stavku 3.; (b) na vlastitu inicijativu, ako imaju saznanja da bi planirana promjena prava ili utjecaja na vlasnike transportnih sustava ili operatore transportnih sustava mogla rezultirati povredom članka 9. ili ako imaju razloga vjerovati da je moglo doći do takve povrede; ili (c) na utemeljeni zahtjev Komisije. 5. Regulatorna tijela donose odluku o certificiranju operatora transportnog sustava u roku od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora transportnog sustava ili od dana zahtjeva Komisije. Po isteku tog roka			
---	--	--	--

certificiranje se smatra odobrenim. Izričita ili prešutna odluka regulatornog tijela stupa na snagu tek nakon što se zaključi postupak iz stavka 6. 6. Izričitu ili prešutnu odluku o certificiranju operatora transportnog sustava regulatorno tijelo bez odlaganja priopćuje Komisiji, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u pogledu te odluke. Komisija postupa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3. Uredbe (EZ) br. 715/2009. 7. Regulatorna tijela i Komisija mogu zahtijevati od operatora transportnih sustava i poduzeća koja obavljaju funkciju proizvodnje ili opskrbe sve informacije koje su relevantne za izvršavanje njihovih zadataka na temelju ovog članka. 8. Regulatorna tijela i Komisija čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.			
Članak 11. Certificiranje u vezi s trećim zemljama 1. Ako certificiranje zatraži vlasnik transportnog sustava ili operator transportnog sustava koji je pod kontrolom osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja, regulatorno tijelo o tome		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 25.

obavješćuje Komisiju. Regulatorno tijelo bez odlaganja obavješćuje Komisiju i o bilo kakvim okolnostima zbog kojih bi osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja mogle steći kontrolu nad transportnim sustavom ili operatorom transportnog sustava. 2. Operator transportnog sustava obavješćuje regulatorno tijelo o bilo kakvim okolnostima zbog kojih bi osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja mogle steći kontrolu nad transportnim sustavom ili operatorom transportnog sustava. 3. Regulatorno tijelo donosi nacrt odluke o certificiranju operatora transportnog sustava u roku od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora transportnog sustava. Ono odbija certificiranje ako nije dokazano: (a) da je dotični subjekt usklađen sa zahtjevima članka 9.; i (b) regulatornom tijelu ili drugom nadležnom tijelu koje je imenovala država članica, da se odobravanjem certificiranja neće ugroziti sigurnost opskrbe energijom država članica i Zajednice. Pri razmatranju tog pitanja regulatorno tijelo ili drugo tako imenovano nadležno tijelo vodi računa: i.o pravima i obvezama Zajednice u odnosu na tu treću zemlju, koje			
---	--	--	--

proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući sporazume sklopljene s jednom ili više trećih zemalja u kojima je Zajednica jedna od stranaka i koji se bave pitanjima sigurnosti opskrbe energijom; ii.o pravima i obvezama države članice u odnosu na tu treću zemlju, koje proizlaze iz sporazuma koji su sklopljeni s njom, u mjeri u kojoj su u skladu s pravom Zajednice; i iii.o drugim specifičnim činjenicama i okolnostima slučaja i dotičnoj trećoj zemlji. 4. Regulatorno tijelo o odluci bez odlaganja obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u pogledu te odluke. 5. Države članice osiguravaju da regulatorno tijelo ili imenovano nadležno tijelo iz stavka 3. točke (b), prije nego što regulatorno tijelo donese odluku o certificiranju, zatraži mišljenje Komisije o tome: (a)je li dotični subjekt usklađen sa zahtjevima iz članka 9.; i (b)neće li se odobravanjem certificiranja ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice energijom. 6. Komisija pregledava zahtjev iz stavka 5. čim ga zaprimi. U roku od dva mjeseca od				
---	--	--	--	--

dana primitka zahtjeva, Komisija dostavlja svoje mišljenje nacionalnom regulatornom tijelu ili imenovanom nadležnom tijelu, ako je ono uputilo zahtjev. Pri izradi mišljenja Komisija može zatražiti stajalište Agencije, dotičnih država članica i zainteresiranih strana. U slučaju da Komisija podnese takav zahtjev, rok od dva mjeseca produljuje se za dodatna dva mjeseca. U nedostatku mišljenja Komisije u roku iz prvog i drugog podstavka smatra se da Komisija nema prigovora na odluku regulatornog tijela. 7. Pri procjeni hoće li kontrola od strane osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice energijom, Komisija vodi računa: (a) o specifičnim okolnostima slučaja i dotičnoj trećoj zemlji ili trećim zemljama; i (b) o pravima i obvezama Zajednice u odnosu na tu treću zemlju ili treće zemlje, koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući sporazume sklopljene s jednom ili više trećih zemalja u kojima je Zajednica jedna od stranaka i koji se bave pitanjima sigurnosti opskrbe. 8. Nacionalno regulatorno tijelo u roku od dva mjeseca po isteku razdoblja iz stavka 6. donosi svoju konačnu odluku o			
---	--	--	--

certificiranju. Pri donošenju svoje konačne odluke nacionalno regulatorno tijelo vodi što je više moguće računa o mišljenju Komisije. Države članice u svakom slučaju imaju pravo odbiti certificiranje ako se njegovim odobravanjem ugrožava sigurnost opskrbe te države članice energijom ili sigurnost opskrbe energijom neke druge države članice. Ako je država članica imenovala drugo nadležno tijelo za procjenu stavka 3. točke (b), ona može zatražiti da nacionalno regulatorno tijelo donese svoju konačnu odluku u skladu s procjenom tog nadležnog tijela. Konačna odluka regulatornog tijela i mišljenje Komisije zajedno se objavljuju. Ako je konačna odluka različita od mišljenja Komisije, dotična država članica priprema i objavljuje, zajedno s tom odlukom, razloge za donošenje takve odluke.

9. Ništa u ovom članku ne dovodi u pitanje pravo država članica da, u skladu s pravom Zajednice, provode nacionalni pravni nadzor kako bi zaštitile legitimne interese javne sigurnosti.

10. Komisija može usvojiti smjernice u kojima se navode detalji postupka koji treba slijediti za primjenu ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka 3.

11. Ovaj se članak, uz izuzetak stavka 3. točke (a), primjenjuje i na države članice koje podliježu odstupanju na temelju članka 49.			
Članak 12. Imenovanje operatora sustava skladišta plina i terminala za UPP Države članice imenuju ili od poduzeća za prirodni plin koji u vlasništvu imaju sustave skladišta plina ili terminale za UPP traže da imenuju, za razdoblje koje određuju države članice i uzimajući u obzir pitanja učinkovitosti i gospodarske ravnoteže, jednog ili više operatora sustava skladišta plina i terminala za UPP.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 16. i članak 17.
Članak 13. Zadaci operatora transportnih sustava, sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP 1. Svaki operator transportnog sustava, sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP: (a)upravlja, održava i razvija, s obzirom na gospodarske uvjete, sigurne, pouzdane i učinkovite transportne sustave, sustave		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 27., članak 30. i članak 33.

skladišta plina i/ili terminale za UPP radi osiguravanja otvorenog tržišta, vodeći pritom računa o okolišu, te osigurava dostatna sredstva za ispunjavanje obveza usluge; (b) ne pravi razliku između korisnika sustava ili klase korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća; (c) pruža svim drugim operatorima transportnih sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP i/ili distribucijskih sustava dovoljno informacija, kako bi se mogao osigurati transport i skladištenje prirodnog plina na način koji je u skladu sa sigurnim i učinkovitim funkcioniranjem međusobno povezanog sustava; i (d) korisnicima sustava pruža informacije koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu. 2. Svaki operator transportnog sustava gradi dostatni prekogranični kapacitet radi integracije europske transportne infrastrukture, prihvaćajući sve gospodarski razumne i tehnički izvedive zahtjeve za kapacitetom i vodeći računa o sigurnosti opskrbe plinom. 3. Pravila koja operatori transportnih sustava usvoje za uravnoteživanje transportnog sustava plina, uključujući pravila terećenja korisnika sustava za energetske neravnoteže u njihovim mrežama, objektivna su, transparentna i			
---	--	--	--

nediskriminirajuća. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, za pružanje takvih usluga od strane operatora transportnih sustava utvrđuju se prema metodologiji koja je u skladu s člankom 41. stavkom 6. na nediskriminirajući način koji odražava troškove te se objavljuju. 4. Regulatorna tijela, ako države članice tako odluče, ili države članice mogu zahtijevati od operatora transportnih sustava da se usklade s minimalnim normama za održavanje i razvoj transportnog sustava, uključujući kapacitet spojnih plinovoda. 5. Operatori transportnih sustava energiju koju rabe za obavljanje svojih funkcija nabavljaju u skladu s transparentnim i nediskriminirajućim postupcima koji su utemeljeni na tržištu.			
Članak 14. Neovisni operatori sustava 1. Ako 3. rujna 2009. transportni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, države članice mogu odlučiti ne primijeniti članak 9. stavak 1. i imenovati neovisnog operatora sustava na prijedlog vlasnika transportnog sustava. Takvo imenovanje podliježe suglasnosti Komisije. 2. Država članica može odobriti i		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 17. i članak 18.

imenovati neovisnog operatora sustava samo ako: (a) je kandidat za operatora dokazao da je usklađen sa zahtjevima članka 9. stavka 1. točaka (b), (c) i (d); (b) je kandidat za operatora dokazao da na raspolaganju ima potrebne financijske, tehničke, fizičke i ljudske resurse za obavljanje svojih dužnosti na temelju članka 13.; (c) se kandidat za operatora obvezao uskladiti s desetogodišnjim planom razvoja mreže koji prati regulatorno tijelo; (d) je vlasnik transportnog sustava dokazao svoju sposobnost da ispuni svoje obveze na temelju stavka 5. On u tu svrhu stavlja na raspolaganje sve nacрте ugovornih rješenja dogovorenih s poduzećem kandidatom i bilo kojim drugim odgovarajućim subjektom; i (e) je kandidat za operatora dokazao svoju sposobnost da ispuni svoje obveze na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2009, uključujući suradnju operatora transportnih sustava na europskoj i regionalnoj razini. 3. Poduzeća koje je regulatorno tijelo certificiralo kao poduzeća koja ispunjavaju zahtjeve iz članka 11. i stavka 2. ovog članka države članice odobravaju i imenuju neovisnim operatorima sustava. Primjenjuje se postupak certificiranja iz članka 10. ove			
---	--	--	--

Direktive i članka 3. Uredbe (EZ)
br. 715/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.

4. Svaki neovisni operator sustava odgovoran je za odobravanje i upravljanje pristupom treće strane, uključujući naplatu naknada za pristup i za zagušenje, za rad, održavanje i razvoj transportnog sustava, kao i za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju planiranjem ulaganja. Pri razvoju transportnog sustava neovisni operator sustava odgovoran je za planiranje (uključujući postupak izdavanja odobrenja), gradnju i puštanje u rad nove infrastrukture. U tu svrhu neovisni operator sustava djeluje kao operator transportnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vlasnik transportnog sustava nije odgovoran za odobravanje ni upravljanje pristupom treće strane, ni za planiranje ulaganja.

5. Ako je imenovan neovisni operator sustava, vlasnik transportnog sustava:

- (a) u potrebnoj mjeri surađuje s neovisnim operatorom sustava te mu pruža podršku za izvršavanje njegovih zadataka, uključujući posebno pružanje svih potrebnih informacija;
- (b) financira ulaganja o kojima se odluku donio neovisni operator sustava i koja je odobrilo regulatorno tijelo ili daje suglasnost da ih financira druga zainteresirana strana, uključujući

neovisnog operatora sustava. Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobrenju regulatornog tijela. Prije takvog odobrenja regulatorno tijelo savjetuje se s vlasnikom transportnog sustava i drugim zainteresiranim stranama; (c)osigurava pokrivanje odgovornosti koja se odnosi na sredstva mreže, isključujući odgovornost koja se odnosi na zadatke neovisnog operatora sustava; i (d)pruža jamstva za lakše financiranje eventualnog širenja mreže, uz izuzetak ulaganja za koja je prema točki (b) dao suglasnost da ih financira bilo koja zainteresirana strana, uključujući neovisnog operatora sustava. 6. U bliskoj suradnji s regulatornim tijelom, odgovarajućem se nacionalnom tijelu nadležnom za tržišno natjecanje dodjeljuju sve odgovarajuće ovlasti za učinkovito praćenje usklađenosti vlasnika transportnog sustava s njegovim obvezama iz stavka 5.			
Članak 15. Razdvajanje vlasnika transportnih sustava i operatora sustava skladišta plina 1. Vlasnik transportnog sustava, kada je imenovan neovisni operator sustava, i operator sustava skladišta plina, koji su dio vertikalno integriranih poduzeća, neovisni		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 73.

su, barem u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, o drugim djelatnostima koje se ne odnose na transport, distribuciju i skladištenje.

Ovaj se članak primjenjuje samo na sustave skladišta plina koji su iz tehničkih i/ili gospodarskih razloga potrebni za osiguravanje učinkovitog pristupa sustavu za opskrbu kupaca prema članku 33.

2. Kako bi se osigurala neovisnost vlasnika transportnog sustava i operatora sustava skladišta plina iz stavka 1., primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji:

- (a) osobe koje su odgovorne za upravljanje vlasnikom transportnog sustava i operatorom sustava skladišta plina ne sudjeluju u strukturama integriranog poduzeća za prirodni plin koje su izravno ili neizravno odgovorne za svakodnevno funkcioniranje proizvodnje i opskrbe prirodnim plinom;
- (b) poduzimaju se odgovarajuće mjere za osiguravanje da se o strukovnim interesima osoba koje su odgovorne za upravljanje vlasnikom transportnog sustava i operatorom sustava skladišta plina vodi računa na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja;
- (c) operator sustava skladišta plina ima stvarna prava donošenja odluka, neovisna o integriranom poduzeću za prirodni plin, u odnosu na sredstva koja su potrebna za

rad, održavanje ili razvoj sustava skladišta plina. To ne isključuje postojanje odgovarajućih mehanizama koordinacije radi osiguravanja zaštite prava poduzeća majke na gospodarski nadzor i nadzor upravljanja u pogledu prinosa na aktivu u poduzeću kćeri, neizravno reguliranog u skladu s člankom 41. stavkom 6. Time se poduzeću majci posebno omogućava odobravanje godišnjeg financijskog plana ili drugog jednakovrijednog instrumenta operatora sustava skladišta plina i utvrđivanje općih ograničenja stupnja zaduženosti njegovog poduzeća kćeri. Time se poduzeću majci ne daje dopuštenje za davanje uputa o svakodnevnom funkcioniranju, niti u pogledu pojedinačnih odluka o izgradnji ili unapređenju sustava skladišta plina koji ne premašuju uvjete odobrenog financijskog plana ili drugog jednakovrijednog instrumenta; i (d)vlasnik transportnog sustava i operator sustava skladišta plina uvode program usklađivanja u kojem su navedene mjere poduzete za osiguravanje da diskriminirajuće ponašanje bude isključeno te za osiguravanje odgovarajućeg praćenja njegovog poštovanja. U programu usklađivanja navode se specifične obveze koje zaposlenici moraju ispuniti radi ostvarivanja tih ciljeva. Osoba ili tijelo koje je odgovorno za praćenje programa			
--	--	--	--

usklađivanja regulatornom tijelu podnosi godišnje izvješće o poduzetim mjerama, koje se objavljuje. 3. Komisija može usvojiti smjernice kako bi osigurala potpunu i stvarnu usklađenost vlasnika transportnog sustava i operatora sustava skladišta plina sa stavkom 2. ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka 3.			
Članak 16. Zahtjevi povjerljivosti za operatore transportnih sustava i vlasnike transportnih sustava 1. Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, svaki operator transportnog sustava, sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP i svaki vlasnik transportnog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija pribavljenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje bi mogle biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminirajući način. Posebno ne otkriva komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima poduzeća, osim ako je to potrebno za izvršavanje poslovne		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 11.

transakcije. Kako bi osigurale potpuno poštovanje pravila o razdvajanju informacija, države članice osiguravaju da vlasnik transportnog sustava uključujući, u slučaju kombiniranog operatora, operatora distribucijskog sustava, i preostali dio poduzeća ne koriste zajedničke službe kao što je zajednička pravna služba, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske tehnologije. 2. Operatori transportnih sustava, sustava skladišta plina i/ili terminala za UPP pri prodaji ili nabavi prirodnog plina putem povezanih poduzeća ne smiju zloupotrebjavati komercijalno osjetljive informacije pribavljene od trećih strana u kontekstu osiguravanja pristupa sustavu ili pregovaranja o njemu. 3. Informacije koje su potrebni za djelotvorno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta objavljuju se. Ta obveza ne dovodi u pitanje zaštitu komercijalno osjetljivih informacija.			
--	--	--	--

POGLAVLJE IV. NEOVISNI OPERATOR TRANSPORTNOG SUSTAVA Članak 17. Sredstva, oprema, osoblje i identitet 1. Operatori transportnih sustava imaju sve ljudske, tehničke, fizičke i financijske resurse potrebne za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Direktive i za obavljanje djelatnosti transporta plina, a posebno: (a)sredstva koja su potrebna za djelatnost transporta plina, uključujući transportni sustav, u vlasništvu su operatora transportnog sustava; (b)osoblje koje je potrebno za djelatnost transporta plina, uključujući izvršavanje svih zadataka koji se odnose na poduzeće, zaposleno je pri operatoru transportnog sustava; (c)zabranjuje se davanje u najam osoblja i pružanje usluga za bilo koji drugi odnosno iz bilo kojeg drugog dijela vertikalno integriranog poduzeća. Operator transportnog sustava može, međutim, pružati usluge vertikalno integriranom poduzeću: i.ako pružanje tih usluga nije diskriminirajuće za korisnike sustava,		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 19.
--	--	---------------	---

ako je ono dostupno svim korisnicima sustava pod jednakim uvjetima te ako ne ograničuje, narušava niti sprečava tržišno natjecanje u području proizvodnje ili opskrbe; i ii. ako je uvjete pružanja tih usluga odobrilo regulatorno tijelo; (d) ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., vertikalno integrirano poduzeće operatoru transportnog sustava stavlja na raspolaganje odgovarajuće financijske resurse za buduće investicijske projekte i/ili zamjenu postojećih sredstava, pravodobno i na odgovarajući zahtjev operatora transportnog sustava. 2. Djelatnost transporta plina obuhvaća najmanje sljedeće zadatke, pored onih navedenih u članku 13.: (a) zastupanje operatora transportnog sustava i kontakt s trećim stranama i regulatornim tijelima; (b) zastupanje operatora transportnog sustava u Europskoj mreži operatora transportnih sustava za plin (ENTSO za plin); (c) odobravanje i upravljanje pristupom treće strane, pri čemu se ne pravi razlika između korisnika sustava ili klasa korisnika sustava; (d) naplata svih naknada povezanih s transportnim sustavom, uključujući naknade za pristup, naknade za uravnoteživanje za pomoćne usluge kao			
---	--	--	--

što je prerada plina, nabava usluga (troškovi uravnoteživanja, energija za nadoknadu gubitaka); (e) funkcioniranje, održavanje i razvoj sigurnog, učinkovitog i ekonomičnog transportnog sustava; (f) planiranje ulaganja kojima se osigurava dugoročna sposobnost sustava da zadovolji razumnu potražnju i zajamči sigurnost opskrbe; (g) osnivanje odgovarajućih zajedničkih pothvata, uključujući s jednim ili više operatora transportnih sustava, burza plina i drugih povezanih sudionika s ciljem da se potakne stvaranje regionalnih tržišta ili olakša postupak liberalizacije; i (h) sve usluge koje se odnose na poduzeće, uključujući pravnu službu, računovodstvene i informatičke usluge. 3. Operatori transportnih sustava organizirani su u pravnom obliku iz članka 1. Direktive Vijeća 68/151/EEZ (18). 4. Operator transportnog sustava u identitetu svojeg poduzeća, komunikaciji, politici marke i poslovnim prostorima ne smije stvarati zbrku u pogledu odvojenog identiteta vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela. 5. Operator transportnog sustava ne smije dijeliti informatičke sustave ili opremu, fizičke prostore i sustave kontrole pristupa s bilo kojim dijelom vertikalno integriranog			
--	--	--	--

poduzeća niti rabiti iste konzultante ili vanjske suradnike za informatičke sustave ili opremu te sustave kontrole pristupa. 6. Reviziju računa operatora transportnih sustava provodi revizor koji je različit od onog koji provodi reviziju vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela.			
Članak 18. Neovisnost operatora transportnog sustava 1. Ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., operator transportnog sustava ima: (a) stvarna prava donošenja odluka, neovisno o vertikalno integriranom poduzeću, u odnosu na sredstva koja su potrebna za rad, održavanje ili razvoj transportnog sustava; i (b) ovlast za pribavljanje novca na tržištu kapitala, posebno zaduživanjem i povećanjem kapitala. 2. Operator transportnog sustava u svakom trenutku djeluje tako da osigura raspolaganje resursima koji su mu potrebni za ispravno i učinkovito obavljanje djelatnosti transporta te za razvoj i održavanje učinkovitog, sigurnog i ekonomičnog transportnog		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 20.

sustava. 3. Poduzeća kćeri vertikalno integriranog poduzeća koja obavljaju funkcije proizvodnje ili opskrbe ne smiju biti vlasnici nikakvog izravnog ni neizravnog udjela u operatoru transportnog sustava. Operator transportnog sustava ne smije biti vlasnik nikakvog izravnog ni neizravnog udjela ni u jednom poduzeću kćeri vertikalno integriranog poduzeća koje obavlja funkcije proizvodnje ili opskrbe, niti primati dividende niti bilo koju drugu financijsku korist od tog poduzeća kćeri. 4. Sveukupna upravljačka struktura i statut operatora transportnog sustava osiguravaju stvarnu neovisnost operatora transportnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vertikalno integrirano poduzeće ne smije određivati, ni izravno ni neizravno, konkurentsko ponašanje operatora transportnog sustava u vezi sa svakodnevnim djelatnostima operatora transportnog sustava i upravljanjem mrežom, ni u vezi s djelatnostima nužnima za pripremu desetogodišnjeg plana razvoja mreže razvijenog na temelju članka 22. 5. Pri izvršavanju svojih zadataka iz članka 13. i članka 17. stavka 2. ove Direktive te u skladu s člankom 13. stavkom 1., člankom 14. stavkom 1. točkom (a), člankom 16. stavcima 2., 3. i 5., člankom 18. stavkom 6. i člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EZ)			
---	--	--	--

br. 715/2009, operatori transportnog sustava ne smiju diskriminirati različite osobe ili subjekte i ne smiju ograničavati, narušavati ni sprečavati tržišno natjecanje u području proizvodnje ili opskrbe. 6. Svi komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava, uključujući zajmove operatora transportnog sustava vertikalno integriranom poduzeću, u skladu su s tržišnim uvjetima. Operator transportnog sustava vodi detaljnu evidenciju takvih komercijalnih i financijskih odnosa te je na zahtjev stavlja na raspolaganje regulatornom tijelu. 7. Operator transportnog sustava regulatornom tijelu podnosi na odobrenje sve komercijalne i financijske sporazume s vertikalnom integriranim poduzećem. 8. Operator transportnog sustava obavješćuje regulatorno tijelo o financijskim resursima iz članka 17. stavka 1. točke (d), dostupnima za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojećih sredstava. 9. Vertikalno integrirano poduzeće suzdržava se od bilo kojeg djelovanja kojim se sprečava ili ometa operatora transportnog sustava u ispunjavanju njegovih obveza iz ovog poglavlja i ne smije od operatora transportnog sustava zahtijevati da od vertikalno integriranog poduzeća traži			
---	--	--	--

dopuštenje za ispunjavanje tih obveza. 10. Poduzeće koje je regulatorno tijelo certificiralo kao poduzeće usklađeno sa zahtjevima ovog poglavlja dotična država članica odobrava i imenuje operatorom transportnog sustava. Primjenjuje se postupak certificiranja iz članka 10. ove Direktive i članka 3. Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.			
Članak 19. Neovisnost osoblja i posloводства operatora transportnog sustava 1. Odluke o imenovanju i ponovnom imenovanju, radnim uvjetima uključujući naknade te prestanku mandata osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora transportnog sustava donosi nadzorno tijelo operatora transportnog sustava imenovano u skladu s člankom 20. 2. O identitetu i uvjetima mandata, trajanja i prestanka mandata osoba koje je nadzorno tijelo nominiralo za imenovanje ili ponovno imenovanje kao osobe odgovorne za izvršno upravljanje i/ili kao članove administrativnih tijela operatora transportnog sustava, te o razlozima za bilo koji prijedlog odluke o prestanku takvog mandata, obavješćuje se regulatorno tijelo. Ti uvjeti i odluke iz		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 21.

stavka 1. postaju obvezujući samo ako regulatorno tijelo ne stavi prigovor na njih u roku od tri tjedna od obavijesti. Regulatorno tijelo može staviti prigovor na odluke iz stavka 1.: (a) ako se pojave sumnje u profesionalnu neovisnost nominirane osobe odgovorne za upravljanje i/ili člana administrativnih tijela; ili (b) ako, u slučaju prijevremenog prestanka mandata, postoje sumnje u opravdanost takvog prijevremenog prestanka. 3. U razdoblju od tri godine prije imenovanja osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora transportnog sustava koji podliježu ovom stavku ne smije se imati nikakav profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, ni izravan ni neizravan, s vertikalno integriranim poduzećem ni s bilo kojim njegovim dijelom ni njegovim vlasnicima kontrolnog udjela, osim operatora transportnog sustava. 4. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici operatora transportnog sustava ne smiju imati nikakav drugi profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, ni izravan ni neizravan, s bilo kojim drugim dijelom vertikalno integriranog poduzeća ni			
--	--	--	--

s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela. 5. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici operatora transportnog sustava ne smiju imati nikakav interes, niti ikakve financijske koristi, izravne ni neizravne, ni od jednog dijela vertikalno integriranog poduzeća osim operatora transportnog sustava. Njihova naknada ne smije ovisiti o djelatnostima ni rezultatima vertikalno integriranog poduzeća, osim onih koji se odnose na operatora transportnog sustava. 6. Osobama odgovornima za upravljanje i/ili članovima administrativnih tijela operatora transportnog sustava koji osporavaju prijevremeni prestanak svojih mandata jamče se stvarna prava na žalbu regulatornom tijelu. 7. Nakon prestanka njihovog mandata kod operatora transportnog sustava, osobe odgovorne za njegovo upravljanje i/ili članovi njegovih administrativnih tijela ne smiju imati nikakav profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos ni s jednim dijelom vertikalno integriranog poduzeća osim operatora transportnog sustava, ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela, tijekom razdoblja od najmanje četiri godine. 8. Stavak 3. primjenjuje se na većinu osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova			
--	--	--	--

administrativnih tijela operatora transportnog sustava. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela operatora transportnog sustava koji ne podliježu stavku 3. ne smiju se baviti djelatnostima upravljanja ni drugim odgovarajućim djelatnostima u vertikalno integriranom poduzeću tijekom razdoblja od najmanje šest mjeseci prije njihovog imenovanja. Prvi podstavak ovog stavka i stavci 4. do 7. primjenjuju se na sve osobe koje pripadaju izvršnom upravljanju i one koje su njima izravno odgovorne za pitanja povezana s radom, održavanjem ili razvojem mreže.			
Članak 20. Nadzorno tijelo 1. Operator transportnog sustava ima nadzorno tijelo koje je zaduženo za donošenje odluka koje mogu imati značajan utjecaj na vrijednost imovine vlasnika udjela unutar operatora transportnog sustava, posebno odluka koje se odnose na odobravanje godišnjih i dugoročnijih financijskih planova, razinu zaduženosti operatora transportnog sustava i iznos dividendi raspodijeljenih vlasnicima udjela. Odluke koje su u nadležnosti nadzornog tijela ne uključuju one koje su povezane sa		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 22.

svakodnevnim djelatnostima operatora transportnog sustava i upravljanjem mrežom te s djelatnostima nužnima za pripremanje desetogodišnjeg plana razvoja mreže na temelju članka 22. 2. Nadzorno tijelo sastavljeno je od članova koji zastupaju vertikalno integrirano poduzeće, članova koji zastupaju vlasnike udjela treće strane i, kada to predviđa odgovarajuće zakonodavstvo države članice, članova koji zastupaju druge zainteresirane strane, kao što su zaposlenici operatora transportnog sustava. 3. Članak 19. stavak 2. prvi podstavak i članak 19. stavci 3. do 7. primjenjuju se najmanje na polovicu članova nadzornog tijela, umanjenu za jednog člana. Članak 19. stavak 2. drugi podstavak točka (b) primjenjuje se na sve članove nadzornog tijela.			
Članak 21. Program usklađivanja i službenik za praćenje usklađenosti 1. Države članice osiguravaju da operatori transportnih sustava uvedu i provode program usklađivanja koji utvrđuje mjere poduzete da se osigura da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te da se osigura		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 23.

odgovarajuće praćenje usklađenosti s tim programom. Program usklađivanja predviđa specifične obveze zaposlenika da postignu te ciljeve. Podliježe odobrenju regulatornog tijela. Ne dovodeći u pitanje ovlasti nacionalnog regulatora, usklađenost s programom neovisno prati službenik za praćenje usklađenosti. 2. Službenika za praćenje usklađenosti imenuje nadzorno tijelo, podložno odobrenju regulatornog tijela. Regulatorno tijelo može odbiti odobrenje službenika za praćenje usklađenosti samo zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti. Službenik za praćenje usklađenosti može biti fizička ili pravna osoba. Na službenika za praćenje usklađenosti primjenjuje se članak 19. stavci 2. do 8. 3. Službenik za praćenje usklađenosti zadužen je za: (a) praćenje provedbe programa usklađivanja; (b) razradu godišnjeg izvješća u kojem se navode mjere poduzete radi provedbe programa usklađivanja i njegovo podnošenje regulatornom tijelu; (c) izvješćivanje nadzornog tijela i davanje preporuka o programu usklađivanja i njegovoj provedbi; (d) obavješćivanje regulatornog tijela o svim značajnim kršenjima koja se odnose na provedbu programa usklađivanja; i			
--	--	--	--

(e)izvješćivanje regulatornog tijela o svim komercijalnim i financijskim odnosima između vertikalno integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava. 4. Službenik za praćenje usklađenosti podnosi regulatornom tijelu predložene odluke o planu ulaganja ili o pojedinačnim ulaganjima u mrežu. To se događa najkasnije kad ih poslovodstvo i/ili nadležno administrativno tijelo operatora transportnog sustava podnosi nadzornom tijelu. 5. Kada vertikalno integrirano poduzeće, na općoj skupštini ili glasovima članova nadzornog tijela koje je imenovalo, spriječi donošenje odluke čime se sprečavaju ili odgađaju ulaganja koja su se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebala izvršiti tijekom sljedeće tri godine, službenik za praćenje usklađenosti o tome izvješćuje regulatorno tijelo koje zatim postupi u skladu s člankom 22. 6. Uvjeti mandata ili uvjeti radnog odnosa službenika za praćenje usklađenosti, uključujući trajanje njegovog mandata, podliježu odobrenju regulatornog tijela. Ti uvjeti osiguravaju neovisnost službenika za praćenje usklađenosti, uključujući tako da mu se osiguraju svi resursi potrebni za izvršavanje njegovih zadaća. Tijekom svojeg mandata službenik za praćenje usklađenosti ne smije imati nikakav drugi profesionalni položaj, odgovornost ni interes, ni izravan ni			
--	--	--	--

neizravan, ni u jednom dijelu vertikalno integriranog poduzeća ni s njim, ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela. 7. Službenik za praćenje usklađenosti redovito, usmenim ili pismenim putem, izvješćuje regulatorno tijelo i ima pravo redovito izvješćivati, usmenim ili pismenim putem, nadzorno tijelo operatora transportnog sustava. 8. Službenik za praćenje usklađenosti može prisustvovati svim sastancima posloводства ili administrativnih tijela operatora transportnog sustava te sastancima nadzornog tijela i generalne skupštine. Službenik za praćenje usklađenosti prisustvuje svim sastancima na kojima se obrađuju sljedeća pitanja: (a) uvjeti za pristupanje mreži, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 715/2009, posebno u pogledu tarifa, usluga pristupa trećih strana, dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem, transparentnosti, uravnoteživanja i sekundarnih tržišta; (b) projekti pokrenuti radi funkcioniranja, održavanja i razvoja transportnog sustava, uključujući ulaganja u nove transportne veze, povećanje kapaciteta i optimizaciju postojećih kapaciteta; (c) nabava ili prodaja energije potrebne za funkcioniranje transportnog sustava. 9. Službenik za praćenje usklađenosti prati			
---	--	--	--

usklađenost operatora transportnog sustava s člankom 16. 10. Službenik za praćenje usklađenosti ima pristup svim odgovarajućim podacima i uredima operatora transportnog sustava te svim informacijama nužnima za izvršavanje njegovog zadatka. 11. Nakon prethodnog odobrenja regulatornog tijela, nadzorno tijelo može razriješiti službenika za praćenje usklađenosti. Službenika za praćenje usklađenosti razrješuje zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti na zahtjev regulatornog tijela. 12. Službenik za praćenje usklađenosti ima pristup uredima operatora transportnog sustava bez prethodne najave.			
Članak 22. Razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima 1. Operatori transportnih sustava svake godine podnose regulatornom tijelu desetogodišnji plan razvoja mreže koji se temelji na postojećoj i predviđenoj ponudi i potražnji, nakon što su se savjetovali sa svih odgovarajućim zainteresiranim stranama. Taj plan razvoja mreže sadrži učinkovite mjere radi jamčenja primjerenosti sustava i		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 28.

sigurnosti opskrbe. 2. Desetogodišnji plan razvoja mreže posebno: (a) sudionicima na tržištu ukazuje na glavnu transportnu infrastrukturu koju treba izgraditi ili unaprijediti tijekom sljedećih deset godina; (b) sadrži sva ulaganja o kojima je odluka već donesena i identificira nova ulaganja koja treba izvršiti u sljedeće tri godine; i (c) predviđa vremenski okvir za sve investicijske projekte. 3. Pri razradi desetogodišnjeg plana razvoja mreže operator transportnog sustava oblikuje razumne pretpostavke o razvoju proizvodnje, opskrbe, potrošnje i trgovine s drugim zemljama, vodeći računa o investicijskim planovima za regionalne mreže i mreže na razini Zajednice, kao i investicijskim planovima za sustave skladišta plina i terminale za ponovno uplinjavanje UPP-a. 4. Regulatorno tijelo savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima sustava o desetogodišnjem planu razvoja mreže na otvoren i transparentan način. Od osoba ili poduzeća koji tvrde da su potencijalni korisnici sustava može se zatražiti da potkrijepe takve tvrdnje. Regulatorno tijelo objavljuje rezultat postupka savjetovanja, posebno moguće			
--	--	--	--

potrebe za ulaganjima.

5. Regulatorno tijelo razmatra pokriva li desetgodišnji plan razvoja mreže sve potrebe za ulaganjima identificirane tijekom postupka savjetovanja te je li usklađen s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice (plan razvoja mreže na razini cijele Zajednice) iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 715/2009. Ako se pojave sumnje u vezi s usklađenošću s planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice, regulatorno tijelo savjetuje se s Agencijom. Regulatorno tijelo može od operatora transportnog sustava zatražiti da izmijeni svoj desetogodišnji plan razvoja mreže.

6. Regulatorno tijelo prati i ocjenjuje provedbu desetogodišnjeg plana razvoja mreže.

7. U okolnostima u kojima operator transportnog sustava, osim zbog prevladavajućih razloga izvan njegove kontrole, ne izvrši ulaganje koje se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebalo izvršiti tijekom sljedeće tri godine, države članice osiguravaju da se od regulatornog tijela zahtijeva da poduzme najmanje jednu od sljedećih mjera za osiguravanje provođenja predmetnog ulaganja, ako je takvo ulaganje još uvijek relevantno na temelju najnovijeg

desetogodišnjeg plana razvoja mreže: (a)od operatora transportnog sustava zahtijeva izvršenje predmetnih ulaganja; (b)organizira natječajni postupak za predmetno ulaganje, otvoreno bilo kojem investitoru; ili (c)obveže operatora transportnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje potrebnih ulaganja i omogućiti neovisnim investitorima sudjelovanje u kapitalu. Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju prvog podstavka točke (b), ono može obvezati operatora transportnog sustava da pristane na jedno ili više od sljedećeg: (a)financiranje od strane bilo koje treće strane; (b)izgradnju od strane bilo koje treće strane; (c)da sam izgradi predmetna nova sredstva; (d)da sam obavlja pogon predmetnih novih sredstava. Operator transportnog sustava investitorima osigurava sve informacije potrebne za realizaciju ulaganja, priključuje nova sredstva na transportnu mrežu i općenito ulaže sve napore radi olakšavanja provedbe investicijskog projekta. Odgovarajući financijski aranžmani			
---	--	--	--

podliježu odobrenju regulatornog tijela. 8. Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju stavka 7. prvog podstavka, odgovarajući tarifni propisi pokrivaju troškove predmetnih ulaganja.			
Članak 23. Ovlasti za donošenje odluka o priključivanju sustava skladišta plina, terminala za ponovno uplinjavanje UPP-a i industrijskih kupaca na transportni sustav 1. Operator transportnog sustava utvrđuje i objavljuje transparentne i učinkovite postupke i tarife za nediskriminirajuće priključivanje sustava skladišta plina, terminala za ponovno uplinjavanje UPP-a i industrijskih kupaca na transportni sustav. Ti postupci podliježu odobrenju regulatornog tijela. 2. Operator transportnog sustava nema pravo odbiti priključenje novog sustava skladišta plina, terminala za ponovno uplinjavanje UPP-a ili industrijskog kupca na temelju mogućih budućih ograničenja u raspoloživim mrežnim kapacitetima ili dodatnih troškova povezanih s nužnim povećanjem kapaciteta. Operator transportnog sustava osigurava dostatni ulazni i izlazni kapacitet za novo		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 27.

priključenje.			
POGLAVLJE V. DISTRIBUCIJA I OPSKRBA Članak 24. Imenovanje operatora distribucijskih sustava Države članice imenuju ili zahtijevaju od poduzeća, koja imaju u vlasništvu distribucijske sustave ili su za njih odgovorna, da imenuju, na razdoblje koje države članice trebaju utvrditi uzimajući u obzir pitanja učinkovitosti i gospodarske ravnoteže, jednog ili više operatora distribucijskih sustava te osiguravaju da ti operatori djeluju u skladu s člancima 25., 26. i 27.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 36., članak 37., članak 38., članak 39., članak 40. i članak 41.

Članak 25. Zadaci operatora distribucijskih sustava 1. Svaki operator distribucijskog sustava odgovoran je za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom plina te za rad, održavanje i razvoj, s obzirom na gospodarske uvjete, sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava na svojem području, uz dužnu pažnju prema okolišu i energetskej učinkovitosti. 2. U svakom slučaju operator distribucijskog sustava ne smije praviti razliku između korisnika sustava ili klasa korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća. 3. Svaki operator distribucijskog sustava drugim operatorima distribucijskih sustava, transportnih sustava, terminala za UPP i/ili sustava skladišta plina pruža dovoljno informacija kako bi se osiguralo da se transport i skladištenje prirodnog plina odvijaju na način koji je uskladi sa sigurnim i učinkovitim funkcioniranjem međusobno povezanog sustava. 4. Svaki operator distribucijskog sustava korisnicima sustava pruža informacije koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu, uključujući korištenje sustava.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 45.
--	--	---------------	---

5. Kada je operator distribucijskog sustava odgovoran za uravnoteživanje distribucijskog sustava, pravila koja je u tu svrhu donio objektivna su, transparentna i nediskriminirajuća, uključujući pravila za obračunavanje naknada korisnicima sustava za energetske neravnoteže. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, pružanja takvih usluga od strane operatora distribucijskih sustava utvrđuju se prema metodologiji koja je usklađena s člankom 41. stavkom 6. na nediskriminirajući način koji odražava troškove te se objavljuju.			
Članak 26. Razdvajanje operatora distribucijskih sustava 1. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je neovisan, barem u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, o drugim djelatnostima koje nisu povezane s distribucijom. Ta pravila ne stvaraju obvezu odvajanja vlasništva nad sredstvima distribucijskog sustava od vertikalno integriranog poduzeća. 2. Uz zahtjeve na temelju stavka 1., kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je u smislu svoje organizacije i donošenja odluka neovisan o drugim djelatnostima koje nisu		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 73., članak 74. i članak 75.

povezane s distribucijom. Kako bi se to postiglo, primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji: (a) osobe koje su odgovorne za upravljanje operatorom distribucijskog sustava ne smiju sudjelovati u strukturama integriranog poduzeća za prirodni plin koje su izravno ili neizravno odgovorne za svakodnevno funkcioniranje proizvodnje, transporta i opskrbe prirodnim plinom; (b) moraju se poduzeti odgovarajuće mjere za osiguravanje da se o strukovnim interesima osoba koje su odgovorne za upravljanje operatorom distribucijskog sustava vodi računa na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja; (c) operator distribucijskog sustava mora imati stvarna prava donošenja odluka, neovisna o integriranom poduzeću za prirodni plin, u odnosu na sredstva koja su potrebna za rad, održavanje ili razvoj mreže. Radi izvršavanja tih zadataka, operator distribucijskog sustava na raspolaganju ima potrebne resurse, uključujući ljudske, tehničke, financijske i fizičke resurse. Time se ne bi smjelo spriječiti postojanje odgovarajućih mehanizama koordinacije radi osiguravanja zaštite prava poduzeća majke na gospodarski nadzor i nadzor upravljanja u pogledu prinosa na aktivu u			
--	--	--	--

poduzeću kćeri, neizravno reguliranog u skladu s člankom 41. stavkom 6. Time se poduzeću majci posebno omogućava odobravanje godišnjeg financijskog plana ili drugog jednakovrijednog instrumenta operatora distribucijskog sustava i utvrđivanje općih ograničenja stupnja zaduženosti njegovog poduzeća kćeri. Time se poduzeću majci ne daje dopuštenje za davanje uputa o svakodnevnom funkcioniranju, niti u pogledu pojedinačnih odluka o gradnji ili unapređenju distribucijskih plinovoda koji ne premašuju uvjete odobrenog financijskog plana ili drugog jednakovrijednog instrumenta; i (d)operator distribucijskog sustava mora uvesti program usklađivanja u kojem su navedene mjere poduzete za osiguravanje da diskriminirajuće ponašanje bude isključeno i za osiguravanje odgovarajućeg praćenja njegovog poštovanja. U programu usklađivanja navode se specifične obveze koje zaposlenici moraju ispuniti kako bi ostvarili taj cilj. Osoba ili tijelo koje je odgovorno za praćenje programa usklađivanja, službenik za praćenje usklađenosti operatora distribucijskog sustava, regulatornom tijelu iz članka 39. stavka 1. podnosi godišnje izvješće o poduzetim mjerama, koje se objavljuje. Službenik za praćenje usklađenosti operatora distribucijskog sustava potpuno			
---	--	--	--

je neovisan i ima pristup svim informacijama operatora distribucijskog sustava i bilo kojeg povezanog poduzeća, nužnima za izvršavanje svojeg zadatka. 3. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, države članice osiguravaju da regulatorna tijela ili druga nadležna tijela prate djelatnosti operatora distribucijskog sustava tako da ne može iskoristiti svoju vertikalnu integraciju za narušavanje tržišnog natjecanja. Vertikalno integrirani operatori distribucijskih sustava u svojoj komunikaciji i politici marke posebno ne smiju stvarati zabunu u pogledu odvojenog identiteta dijela vertikalno integriranog poduzeća koje se bavi opskrbom. 4. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati stavke 1., 2. i 3. na integrirana poduzeća za prirodni plin koja opskrbljuju manje od 100 000 priključenih kupaca.			
Članak 27. Obveze povjerljivosti operatora distribucijskih sustava 1. Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, svaki operator distribucijskog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija pribavljenih tijekom		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 11.

svojem obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje bi mogle biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminirajući način. 2. Operatori distribucijskih sustava pri prodaji ili nabavi prirodnog plina putem povezanih poduzeća ne smiju zloupotrebjavati komercijalno osjetljive informacije pribavljene od trećih strana u kontekstu osiguravanja pristupa sustavu ili pregovaranja o njemu.			
Članak 28. Zatvoreni distribucijski sustavi 1. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela ili druga nadležna tijela klasificiraju sustav koji distribuira plin unutar zemljopisno ograničene industrijske ili trgovačke lokacije ili lokacije sa zajedničkim uslugama i koji, ne dovodeći u pitanje stavak 4., ne opskrbljuje kupce iz kategorije kućanstvo, kao zatvoreni distribucijski sustav: (a) ako su, iz specifičnih tehničkih ili sigurnosnih razloga, djelatnosti ili proizvodni proces korisnika tog sustava integrirani; ili (b) ako taj sustav ponajprije distribuira plin vlasniku ili operatoru sustava ili njihovim		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 83.

povezanim poduzećima. 2. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela izuzmu operatora zatvorenog distribucijskog sustava od zahtjeva na temelju članka 32. stavka 1. prema kojem se tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje odobravaju prije njihovog stupanja na snagu u skladu s člankom 41. 3. Kada je izuzeće odobreno na temelju stavka 2., primjenjive tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje ocjenjuju se i odobravaju u skladu s člankom 41. na zahtjev korisnika zatvorenog distribucijskog sustava. 4. Uzgredno korištenje od strane malog broja kućanstava koja su zaposlenjem ili na sličan način u vezi s vlasnikom distribucijskog sustava i nalaze se unutar područja koje opslužuje zatvoreni distribucijski sustav ne sprečava odobrenje izuzeća na temelju stavka 2.			
--	--	--	--

Članak 29. Kombinirani operator Člankom 26. stavkom 1. ne sprečava se rad kombiniranog operatora transportnog sustava, terminala za UPP, sustava skladišta plina i distribucijskog sustava, pod uvjetom da je taj operator usklađen s člankom 9. stavkom 1., ili člancima 14. i 15., ili poglavljem IV. ili potpada pod članak 49. stavak 6.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 74.
POGLAVLJE VI. RAZDVAJANJE I TRANSPARENTNOST RAČUNA Članak 30. Pravo na pristup računima 1. Države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju, uključujući regulatorna tijela iz članka 39. stavka 1. i tijela za rješavanje sporova iz članka 34. stavka 3. imaju, u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njihovih funkcija, pravo na pristup računima poduzeća za prirodni plin, kako je navedeno u članku 31. 2. Države članice i bilo koje imenovano nadležno tijelo, uključujući regulatorna tijela iz članka 39. stavka 1. i tijela za rješavanje		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 76.

sporova, čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija. Države članice mogu predvidjeti otkrivanje takvih informacija, kada je to potrebno da nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije.			
Članak 31. Razdvajanje računa 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za osiguravanje da se računi poduzeća za prirodni plin vode u skladu sa stavcima 2. do 5. ovog članka. Ako poduzeća za prirodni plin iskoriste odstupanje od ove odredbe na temelju članka 49. stavaka 2. i 4., oni u svakom slučaju vode svoje unutarnje račune u skladu s ovim člankom. 2. Poduzeća za prirodni plin, bez obzira na njihov sustav vlasništva ili pravni oblik, sastavljaju, podnose na reviziju i objavljuju svoje godišnje financijske izvještaje u skladu s pravilima nacionalnog zakonodavstva o godišnjim financijskim izvještajima društava s ograničenom odgovornošću, donesenima na temelju Četvrte direktive Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. koja se temelji na članku 44. stavku 2. točki (g) (19) Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 75.

društava (20).

Poduzeća koja nemaju zakonsku obvezu objavljivanja svojih godišnjih financijskih izvještaja drže njihov primjerak na raspolaganju javnosti u svojim sjedištima.

3. Poduzeća za prirodni plin u svojem internom računovodstvu vode odvojene račune za svaku od svojih djelatnosti transporta, distribucije, UPP-a i skladištenja, kao što bi se od njih zahtijevalo kada bi predmetne djelatnosti obavljala odvojena poduzeća, radi izbjegavanja diskriminacije, unakrsnog subvencioniranja i narušavanja tržišnog natjecanja. Ona također vode račune, koji mogu biti konsolidirani, za druge djelatnosti u vezi s plinom, koje nisu povezane s transportom, distribucijom, UPP-om i skladištenjem. Do 1. srpnja 2007. vode odvojene račune za djelatnosti opskrbe povlaštenih kupaca i djelatnosti opskrbe nepovlaštenih kupaca. U računu se specificiraju prihodi od vlasništva nad transportnom ili distribucijskom mrežom. Prema potrebi vode konsolidirane račune za druge djelatnosti koje nemaju veze sa sektorom plina. Interni računi uključuju bilancu te račun dobiti i gubitka za svaku od djelatnosti.

4. Pri reviziji iz stavka 2. posebno se provjerava poštovanje obveze izbjegavanja diskriminacije i unakrsnog subvencioniranja

iz stavka 3. 5. Poduzeća u svojem internom računovodstvu navode pravila za raspodjelu imovine i obveza, rashoda i prihoda, kao i za amortizaciju, ne dovodeći u pitanje primjenjiva nacionalna računovodstvena pravila, koja slijede pri izradi odvojenih računa iz stavka 3. Ta interna pravila mogu se izmijeniti samo u iznimnim slučajevima. Te se izmjene navode i obrazlažu na odgovarajući način. 6. Godišnji financijski izvještaji u bilješkama sadrže sve transakcije određene važnosti koje su izvršene s povezanim poduzećima.			
POGLAVLJE VII. ORGANIZACIJA PRISTUPA SUSTAVU Članak 32. Pristup treće strane 1. Države članice osiguravaju provedbu sustava pristupa treće strane transportnom i distribucijskom sustavu i terminalima za UPP na temelju objavljenih tarifa, primjenjivih na sve povlaštene kupce, uključujući poduzeća za opskrbu, i primijenjenih objektivno i bez diskriminacije korisnika sustava. Države članice		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 77.

osiguravaju da te tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje odobri regulatorno tijelo iz članka 39. stavka 1. prije njihovog stupanja na snagu u skladu s člankom 41. te da te tarife i metodologije, kada su odobrene samo metodologije, budu objavljene prije njihovog stupanja na snagu. 2. Operatori transportnih sustava, ako je to potrebno u svrhu izvršavanja njihovih funkcija, uključujući u vezi s prekograničnim transportom, imaju pristup mreži drugih operatora transportnih sustava. 3. Odredbama ove Direktive ne sprečava se sklapanje dugoročnih ugovora u mjeri u kojoj oni poštuju pravila Zajednice o tržišnom natjecanju.			
Članak 33. Pristup sustavima skladišta plina 1. Za organizaciju pristupa sustavima skladišta plina i operativnoj akumulaciji, ako je to potrebno iz tehničkih i/ili gospodarskih razloga kako bi se pružio učinkovit pristup sustavu za opskrbu kupaca, kao i za organizaciju pristupa pomoćnim uslugama, države članice mogu odabrati jedan od ili oba postupka iz stavaka 3. i 4. Ti se postupci provode u skladu s objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 90.

kriterijima. Regulatorna tijela, ako države članice tako odluče, ili države članice utvrđuju i objavljuju kriterije u skladu s kojima je moguće odrediti režim pristupa koji važi za sustave skladišta plina i operativnu akumulaciju. Oni objavljuju ili obvezuju operatore sustava skladišta plina i transportnih sustava da objave koji su sustavi skladišta plina ili dijelovi tih sustava te koja operativna akumulacija ponuđeni na temelju različitih postupaka iz stavaka 3. i 4. Obveza iz druge rečenice drugog podstavka ne dovodi u pitanje pravo izbora dodijeljeno državama članicama u prvom podstavku. 2. Odredbe stavka 1. ne primjenjuju se na pomoćne usluge i privremeno skladištenje koji su povezani s terminalima za UPP te su potrebni za postupak ponovnog uplinjavanja i naknadnu isporuku u transportni sustav. 3. U slučaju ugovorenog pristupa države članice ili, ako države članice tako predvide, regulatorna tijela poduzimaju potrebne mjere kako bi poduzeća za prirodni plin i povlašteni kupci, unutar ili izvan područja koje pokriva međusobno povezani sustav, mogli pregovarati o pristupu sustavima skladišta plina i operativnoj akumulaciji kada je to potrebno iz tehničkih i/ili gospodarskih razloga kako bi se pružio učinkovit pristup sustavu, kao i za			
--	--	--	--

organizaciju pristupa drugim pomoćnim uslugama. Stranke imaju obvezu pregovarati u dobroj vjeri o pristupu sustavima skladišta plina, operativnoj akumulaciji i drugim pomoćnim uslugama. Pregovori o ugovorima za pristup sustavima skladišta plina, operativnoj akumulaciji i drugim pomoćnim uslugama vode se s odgovarajućim operatorom sustava skladišta plina ili poduzećima za prirodni plin. Regulatorna tijela, ako države članice tako odluče, ili države članice zahtijevaju da operatori sustava skladišta plina i poduzeća za prirodni plin objave svoje glavne trgovinske uvjete za uporabu sustava skladišta plina, operativne akumulacije i drugih pomoćnih usluga do 1. siječnja 2005., a potom jednom godišnje. Pri razradi uvjeta iz drugog podstavka operatori sustava skladišta plina i poduzeća za prirodni plin savjetuju se s korisnicima sustava. 4. U slučaju reguliranog pristupa regulatorna tijela, ako države članice tako odluče, ili države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi poduzeća za prirodni plin i povlašteni kupci, unutar ili izvan područja koje pokriva međusobno povezani sustav, imali pravo pristupa sustavu skladišta plina, operativnoj akumulaciji i drugim pomoćnim uslugama, na temelju objavljenih tarifa i/ili drugih uvjeta i obveza za uporabu			
---	--	--	--

tog sustava skladišta plina i operativne akumulacije kada je to potrebno iz tehničkih i/ili gospodarskih razloga kako bi se pružio učinkovit pristup sustavu, kao i za organizaciju pristupa drugim pomoćnim uslugama. Regulatorna tijela, ako države članice tako odluče, ili države članice savjetuju se s korisnicima sustava pri oblikovanju tih tarifa ili metodologija za njihov izračun. Pravo pristupa za povlaštene kupce može se pružiti tako da im se omogući sklapanje ugovora o opskrbi s konkurentskim poduzećima za prirodni plin različitim od vlasnika i/ili operatora sustava ili s povezanim poduzećem.			
Članak 34. Pristup mrežama proizvodnih plinovoda 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da poduzeća za prirodni plin i povlašteni kupci, bez obzira na njihov položaj, mogu pristupiti mrežama proizvodnih plinovoda, uključujući postrojenja za pružanje tehničkih usluga koje su povezane s takvim pristupom, u skladu s ovim člankom, osim dijelova takvih mreža i postrojenja koji se koriste za lokalne djelatnosti proizvodnje na polju gdje se pridobiva plin. O mjerama se obavješćuje Komisija u skladu s odredbama članka 54. 2. Pristup iz stavka 1. osigurava se na način		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 11.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci članak 14. i 79.

koji država članica utvrđuje u skladu s odgovarajućim pravnim instrumentima. Države članice primjenjuju ciljeve poštenog i otvorenog pristupa, pri čemu ostvaruju konkurentno tržište prirodnog plina i izbjegavaju zlorabu vladajućeg položaja, vodeći računa o sigurnosti i redovitosti opskrbe, kapacitetu koji je raspoloživ ili se u razumnoj mjeri može staviti na raspolaganje te zaštititi okoliša. O sljedećim se pitanjima može voditi računa: (a)potrebi da se odbije pristup u slučaju nesukladnosti tehničkih specifikacija koje se u razumnim okvirima ne mogu svladati; (b)potrebi da se izbjegnu teškoće koje se u razumnim okvirima ne mogu svladati i koje bi mogle dovesti u pitanje učinkovitu, postojeću i buduću proizvodnju ugljikovodika, uključujući proizvodnju iz polja marginalne gospodarske održivosti; (c)potrebi da se poštuju razumne potrebe vlasnika ili operatora mreže proizvodnih plinovoda, obrazložene na odgovarajući način, za transportom i preradom plina te interesi svih drugih korisnika mreže proizvodnih plinovoda ili odgovarajućih postrojenja za preradu i prekrcaj koji bi mogli osjetiti posljedice; i (d)potrebi da se primjenjuju njihova zakonodavstva i administrativni postupci, u skladu s pravom Zajednice, za			
--	--	--	--

izdavanje odobrenja za proizvodnju ili razvoj te djelatnosti. 3. Države članice osiguravaju uspostavu mehanizama za rješavanje sporova, uključujući tijelo koje je neovisno o strankama i ima pristup svim odgovarajućim informacijama, kako bi se omogućilo rješavanje sporova u vezi s pristupom mrežama proizvodnih plinovoda u najbržem roku, vodeći računa o kriterijima iz stavka 2. i broju stranaka koje mogu sudjelovati u pregovorima o pristupu takvim mrežama. 4. U slučaju prekograničnih sporova primjenjuju se mehanizmi za rješavanje sporova države članice koja je nadležna za mrežu proizvodnih plinovoda koja odbija pristup. Ako je u prekograničnim sporovima više država članica nadležno za dotičnu mrežu, te se države članice međusobno savjetuju kako bi osigurale da se odredbe ove Direktive dosljedno primjenjuju.			
Članak 35. Odbijanje pristupa 1. Poduzeća za prirodni plin mogu odbiti pristup sustavu na temelju nedostatka kapaciteta ili kada bi im pristup sustavu onemogućio izvršavanje obveza javne usluge iz članka 3. stavka 2. koje su im dodijeljene ili na temelju ozbiljnih		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 79.

gospodarskih i financijskih teškoća s ugovorima tipa „uzmi ili plati”, uzimajući u obzir kriterije i postupke navedene u članku 48. i alternativu koju je država članica odabrala u skladu sa stavkom 1. tog članka. Svako takvo odbijanje obrazlaže se na odgovarajući način. 2. Države članice mogu poduzeti mjere koje su potrebne kako bi osigurale da poduzeće za prirodni plin koje odbije pristup sustavu na temelju nedostatka kapaciteta ili nedostatka povezanosti uvede potrebna poboljšanja, u mjeri u kojoj je to ekonomično ili kada je navedena poboljšanja voljan platiti potencijalni kupac. U slučajevima kada primjenjuju članak 4. stavak 4., države članice poduzimaju takve mjere.			
Članak 36. Nova infrastruktura 1. Nova krupna infrastruktura za prirodni plin, tj. međudržavni spojni plinovodi, terminali za UPP i sustavi skladišta plina mogu se na zahtjev tijekom određenog vremenskog razdoblja izuzeti iz odredaba članaka 9., 32., 33. i 34. te članka 41. stavaka 6., 8. i 10., pod sljedećim uvjetima: (a) ulaganjem se mora unaprijediti tržišno natjecanje pri opskrbi plinom i poboljšati		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 82.

sigurnost opskrbe; (b) razina rizika koja je povezana s ulaganjem mora biti takva da do ulaganja ne bi došlo da nije odobreno izuzeće; (c) infrastruktura mora biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe koja je barem u smislu svojeg pravnog oblika odvojena od operatora sustava u čijim će se sustavima graditi ta infrastruktura; (d) korisnicima te infrastrukture moraju se naplaćivati naknade; i (e) izuzeće ne smije biti štetno za tržišno natjecanje, djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta prirodnog plina ili učinkovito funkcioniranje reguliranog sustava na koji je priključena infrastruktura. 2. Stavak 1. također se primjenjuje na značajna povećanja kapaciteta postojeće infrastrukture i izmjene takve infrastrukture koje omogućavaju razvoj novih izvora opskrbe plinom. 3. Regulatorno tijelo iz poglavlja VIII. može za svaki slučaj posebno donijeti odluku o izuzeću iz stavaka 1. i 2. 4. Ako se dotična infrastruktura nalazi na državnom području više država članica, Agencija može regulatornim tijelima dotičnih država članica dostaviti savjetodavno mišljenje koje se može rabiti kao osnova za njihovu odluku, u roku od dva mjeseca od dana na koji je posljednje od tih			
--	--	--	--

regulatornih tijela zaprimilo zahtjev za izuzeće. Ako se sva dotična regulatorna tijela dogovore o zahtjevu za izuzeće u roku od šest mjeseci od dana na koji ga je zaprimilo posljednje od tih regulatornih tijela, ona o svojoj odluci obavješćuju Agenciju. Agencija obavlja zadatke dodijeljene regulatornim tijelima dotičnih država članica na temelju ovog članka: (a) ako sva dotična regulatorna tijela nisu uspjela postići dogovor u roku od šest mjeseci od dana na koji je posljednje od tih regulatornih tijela zaprimilo zahtjev za izuzeće; ili (b) na zajednički zahtjev dotičnih regulatornih tijela. Sva dotična regulatorna tijela mogu zajedno zatražiti da se rok iz trećeg podstavka točke (a) produlji za najviše tri mjeseca. 5. Prije nego što donese odluku, Agencija se savjetuje s odgovarajućim regulatornim tijelima i podnositeljima zahtjeva. 6. Izuzeće se može odnositi na sveukupni kapacitet ili dio kapaciteta nove infrastrukture, odnosno postojeće infrastrukture sa značajno povećanim kapacitetom.			
---	--	--	--

Pri donošenju odluke o odobravanju izuzeća za svaki se slučaj posebno razmatra potreba da se uvedu uvjeti s obzirom na trajanje izuzeća i nediskriminirajući pristup infrastrukturi. Pri donošenju odluke o tim uvjetima posebno se vodi računa o dodatnim kapacitetima koje treba izgraditi ili izmjeni postojećih kapaciteta, vremenskom horizontu projekta i okolnostima u državi.

Prije nego što odobri izuzeće, regulatorno tijelo donosi odluku o pravilima i mehanizmima za upravljanje i raspodjelu kapaciteta. Tim se pravilima zahtijeva da svi potencijalni korisnici infrastrukture budu pozvani da navedu svoj interes za ugovaranje kapaciteta prije nego što dođe do raspodjele kapaciteta u novoj infrastrukturi, uključujući za vlastite potrebe. Regulatorno tijelo zahtijeva da pravila o upravljanju zagušenjem sadrže obvezu da se neiskorišteni kapacitet ponudi na tržištu i zahtijeva da korisnici infrastrukture imaju pravo trgovati svojim ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu. U svojoj procjeni kriterija iz stavka 1., točaka (a), (b) i (e) regulatorno tijelo vodi računa o rezultatima tog postupka raspodjele kapaciteta.

Odluka o izuzeću, uključujući uvjete iz drugog podstavka ovog stavka, obrazlaže se na odgovarajući način i objavljuje.

7. Neovisno o stavku 3. države članice

mogu predvidjeti da njihovo regulatorno tijelo ili Agencija, ovisno o slučaju, nadležnom tijelu države članice podnosi svoje mišljenje o zahtjevu za izuzeće za potrebe donošenja formalne odluke. To se mišljenje objavljuje zajedno s odlukom. 8. Regulatorno tijelo bez odlaganja Komisiji dostavlja primjerak svakog zahtjeva za izuzeće, čim ga zaprimi. Nadležno tijelo odluku bez odlaganja priopćuje Komisiji, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u pogledu navedene odluke. Te se informacije Komisiji mogu dostaviti u skupnom obliku, što joj omogućava donošenje utemeljene odluke. Informacije osobito sadrže sljedeće: (a) detaljne razloge zbog kojih su regulatorno tijelo ili država članica odobrili ili odbili izuzeće, pozivajući se na stavak 1. i uključujući odgovarajuću točku ili točke tog stavka na kojima se temelji takva odluka, uključujući financijske podatke kojima je opravdana potreba za tim izuzećem; (b) poduzetu analizu učinka odobravanja izuzeća na tržišno natjecanje i djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta prirodnog plina; (c) obrazloženje trajanja izuzeća i udjela u ukupnom kapacitetu plinske infrastrukture za koju je odobreno izuzeće; (d) ako se izuzeće odnosi na međudržavni			
--	--	--	--

spojni plinovod, rezultat savjetovanja s dotičnim regulatornim tijelima; i (e) doprinos infrastrukture diversifikaciji opskrbe plinom. 9. U roku od dva mjeseca od dana nakon primitka obavijesti Komisija može donijeti odluku kojom zahtijeva da regulatorno tijelo izmijeni ili povuče odluku o odobravanju izuzeća. To se razdoblje od dva mjeseca može produljiti za dodatna dva mjeseca ako Komisija zatraži dodatne informacije. To dodatno razdoblje teče od dana nakon primitka svih traženih informacija. Početno se razdoblje od dva mjeseca može produljiti i uz zajednički pristanak Komisije i regulatornog tijela. Ako se tražene informacije ne dostave u roku koji je naveden u zahtjevu, obavijest se smatra povučenom, osim ako se prije isteka tog razdoblja rok produlji uz zajednički pristanak Komisije i regulatornog tijela ili ako regulatorno tijelo u propisno obrazloženoj izjavi obavijesti Komisiju da smatra da je obavijest potpuna. Regulatorno tijelo postupa u skladu s odlukom Komisije o izmjeni ili povlačenju odluke o izuzeću u roku od mjesec dana i o tome obavješćuje Komisiju. Komisija čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.			
--	--	--	--

Odobrenje odluke o izuzeću od strane Komisije prestaje važiti dvije godine od usvajanja ako do tada gradnja infrastrukture još nije počela i pet godina od usvajanja ako infrastruktura do tada još nije puštena u pogon, osim ako Komisija odluči da je do zakašnjenja došlo zbog velikih prepreka izvan kontrole osobe kojoj je odobreno izuzeće. 10. Komisija može usvojiti smjernice za primjenu uvjeta utvrđenih u stavku 1. ovog članka i za određivanje postupka koji treba slijediti za primjenu stavaka 3., 6., 8. i 9. ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka 3.			
Članak 37. Otvaranje tržišta i uzajamnost 1. Države članice osiguravaju da povlašteni kupci obuhvaćaju: (a) do 1. srpnja 2004., povlaštene kupce kako je utvrđeno u članku 18. Direktive 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (21). Države članice do 31. siječnja svake godine objavljuju kriterije za		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 50.

definiranje tih povlaštenih kupaca; (b)od 1. srpnja 2004., sve kupce koji nisu kućanstva; (c) od 1. srpnja 2007., sve kupce. 2. Da bi se izbjegla neravnoteža pri otvaranju tržišta plina: (a)ugovori o opskrbi, sklopljeni s povlaštenim kupcem u sustavu druge države članice ne smiju biti zabranjeni ako je taj kupac povlašten u oba sustava koja su u pitanju; i (b)kada transakcije opisane u točki (a) budu odbijene zbog toga što je taj kupac povlašten samo u jednom od dvaju sustava, Komisija može, uzimajući u obzir situaciju na tržištu i zajednički interes, obvezati stranu koja odbija transakciju da izvrši zatraženu opskrbu na zahtjev jedne od država članica u kojoj se nalaze oba sustava.			
Članak 38. Izravni plinovodi 1. Države članice poduzimaju mjere potrebne da se: (a)poduzećima za prirodni plin s poslovnim nastanom na njezinom državnom području omogući opskrba povlaštenih kupaca putem izravnog plinovoda; i (b)svim takvim povlaštenim kupcima na njezinom državnom području omogući da		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 80.

ih poduzeća za prirodni plin opskrbljuju putem izravnog plinovoda. 2. Ako je za gradnju ili rad izravnih plinovoda potrebna dozvola (na primjer licenca, odobrenje, koncesija, pristanak ili suglasnost), države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju utvrđuju kriterije za izdavanje dozvola za gradnju ili rad takvih plinovoda na svojem državnom području. Ti su kriteriji objektivni, transparentni i nediskriminirajući. 3. Države članice mogu uvjetovati izdavanje dozvole za gradnju izravnog plinovoda odbijanjem pristupa sustavu na temelju članka 35. ili pokretanjem postupka za rješavanje sporova na temelju članka 41.			
POGLAVLJE VIII. NACIONALNA REGULATORNA TIJELA Članak 39. Imenovanje i neovisnost regulatornih tijela 1. Svaka država članica na nacionalnoj razini imenuje samo jedno nacionalno regulatorno tijelo. 2. Stavkom 1. ovog članka ne dovodi se u pitanje imenovanje drugih regulatornih tijela na regionalnoj razini u državama članicama,	5. (a) Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti - članci 2., 4., 7. i 8. Članak 2. Članak 7. mijenja se i glasi: »(1) Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu:	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci članci 7., 8., 9., 23., 24., 25. i 26.

pod uvjetom da postoji jedan viši predstavnik za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009. 3. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, država članica može imenovati regulatorna tijela za male sustave u zemljopisno odvojenoj regiji čija je potrošnja u 2008. godini predstavljala manje od 3 % ukupne potrošnje države članice čiji je dio. Tim se odstupanjem ne dovodi u pitanje imenovanje jednog višeg predstavnika za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009. 4. Države članice jamče neovisnost regulatornog tijela i osiguravaju da ono svoje ovlasti izvršava nepristrano i transparentno. U tu svrhu države članice osiguravaju da regulatorno tijelo pri izvršavanju regulatornih zadataka koji su mu povjereni ovom Direktivom i povezanim zakonodavstvom: (a) bude pravno odvojeno i funkcionalno neovisno o bilo kojem drugom javnom ili privatnom subjektu; (b) osigurava da njegovo osoblje i osobe odgovorne za njegovo upravljanje:	Agencija) je samostalna, neovisna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti. (2) Sjedište Agencije je u Zagrebu. (3) Rad Agencije je javan. (4) Agencija vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za proračunske korisnike. (5) Statutom Agencije uređuju se: predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije. (6) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije, uz prethodnu suglasnost Hrvatskog sabora. (7) Pravilnikom se utvrđuje unutarnje ustrojstvo, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, te uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, a donosi ga Upravno		
--	---	--	--

i. djeluju neovisno o bilo kojim tržišnim interesima; i ii. pri izvršavanju regulatornih zadataka ne traže niti primaju izravne upute ni od koje vlade ni drugog javnog ni privatnog subjekta. Tim se zahtjevom ne dovodi u pitanje bliska suradnja, prema potrebi, s drugim nadležnim nacionalnim tijelima ni opće smjernice politike koje donosi vlada, a koje nisu povezane s regulatornim ovlastima i dužnostima na temelju članka 41. 5. Kako bi zaštitile neovisnost regulatornog tijela, države članice posebno osiguravaju: (a) da regulatorno tijelo može donositi autonomne odluke, neovisno o bilo kojem političkom tijelu, da mu se zasebno godišnje dodjeljuju proračunska sredstva, uz autonomiju u izvršavanju dodijeljenih proračunskih sredstava, te da za izvršavanje vlastitih dužnosti raspolaze prikladnim ljudskim i financijskim resursima; i (b) da se članovi upravljačkog odbora regulatornog tijela ili, u nedostatku takvog odbora, najviše rukovodstvo regulatornog tijela imenuje na utvrđeno razdoblje od pet do sedam godina, uz mogućnost jednog produljenja. U vezi s prvim podstavkom točkom (b), države članice osiguravaju da za upravljački odbor ili najviše rukovodstvo postoji	vijeće Agencije.«. Članak 4. Članak 30. briše se. Članak 7. Naslov iznad članka 36. mijenja se i glasi: »III. OVLASTI AGENCIJE U POSTUPKU NADZORA«, a članak 36. mijenja se i glasi: »Članak 36. (1) Agencija provodi postupak nadzora u okviru svojih nadležnosti propisanih odredbama ovoga Zakona, zakona kojima se uređuje energetske sektor, kao i odredbi drugih zakona kojima se uređuju pojedina tržišta energije te propisa donesenih na temelju tih zakona i uredbi Europske unije čija se provedba osigurava tim zakonima i propisima, osim u slučajevima koji po posebnim propisima spadaju u nadležnost		
---	---	--	--

odgovarajući sustav rotacije. Članovi upravljačkog odbora ili, u nedostatku takvog odbora, članovi najvišeg rukovodstva mogu biti razriješeni dužnosti tijekom mandata samo ako prestanu ispunjavati uvjete iz ovog članka ili ako su počinili propust u radu na temelju nacionalnog prava.	drugih tijela. (2) Agencija nakon provedenog postupka nadzora iz stavka 1. ovog članka donosi odluke iz članka 36.c ovoga Zakona. (3) Položaj stranke u postupku nadzora u smislu ovoga Zakona imaju energetski subjekti, krajnji kupci i druge pravne ili fizičke osobe protiv kojih Agencija vodi postupak iz svoje nadležnosti. (4) Postupak nadzora u smislu ovoga Zakona Agencija pokreće po službenoj dužnosti. (5) Agencija dostavlja stranci obavijest o pokretanju postupka nadzora, koja sadrži osobito: 1. oznaku predmeta na koji se		
--	--	--	--

	obavijest odnosi 2. odredbe propisa na temelju kojih se pokreće postupak 3. podatke o strankama 4. opis činjeničnog stanja ili okolnosti koje su razlog za pokretanje postupka 5. zahtjev za dostavu podataka i dokumentacije. (6) Stranci se može uručiti obavijest o pokretanju postupka nadzora i na dan početka provođenja nadzora, ako je potrebno hitno provođenje nadzora ili nije moguće na drugi način postići svrhu nadzora.«. Članak 8. Članak 36.c		
--	---	--	--

(1) Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora Agencija može donositi odluke o:

- privremenom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti

- trajnom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti

- nalažanju poduzimanja određenih radnji

- nalažanju otklanjanja nedostataka u radu ili

	- obustavi postupka. (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se stranci. (3) Protiv odluka iz Agencije stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa izvršenje odluke. Postupak pred upravnim sudom je hitan. (4) Uz odluke iz stavka 1. ovoga članka, Agencija može pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga.«.		
--	---	--	--

Članak 40. Opći ciljevi regulatornog tijela Pri izvršavanju regulatornih zadataka navedenih u ovoj Direktivi regulatorno tijelo poduzima sve razumne mjere za ostvarivanje sljedećih ciljeva u okviru svojih dužnosti i ovlasti kako je utvrđeno člankom 41., uz blisko savjetovanje, prema potrebi, s drugim nadležnim nacionalnim tijelima, uključujući tijela za tržišno natjecanje, i ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti: (a)promicanje, u bliskoj suradnji s Agencijom, regulatornim tijelima drugih država članica i Komisijom, konkurentnog, sigurnog i ekološki održivog unutarnjeg tržišta prirodnog plina unutar Zajednice i stvarnog otvaranja tržišta za sve kupce i opskrbljivače u Zajednici te osiguravanje odgovarajućih uvjeta za učinkovit i pouzdan rad plinskih mreža, vodeći računa o dugoročnim ciljevima; (b)razvoj konkurentnih regionalnih tržišta koja ispravno funkcioniraju unutar Zajednice s obzirom na postizanje ciljeva iz točke (a); (c)uklanjanje ograničenja trgovine prirodnim plinom među državama članicama, uključujući razvoj odgovarajućih prekograničnih transportnih kapaciteta radi zadovoljavanja potražnje i unaprjeđivanje integracije nacionalnih		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 11., članak 12. i članak 13.
---	--	---------------	---

tržišta, što može olakšati protok prirodnog plina u svakom dijelu Zajednice; (d)doprinošenje postizanju razvoja, na troškovno najučinkovitiji način, sigurnih, pouzdanih i učinkovitih nediskriminirajućih sustava usmjerenih prema potrošaču te promicanje primjerenosti sustava i, u skladu s općim ciljevima energetske politike, energetske učinkovitosti, kao i integriranja proizvodnje plina velikog i malog kapaciteta iz obnovljivih izvora energije i decentralizirane proizvodnje kako u transportnim tako i u distribucijskim mrežama; (e)olakšavanje pristupa mreži novim proizvodnim kapacitetima, posebno ukidanjem prepreka koje bi mogle spriječiti pristup novim sudionicima na tržištu i plina iz obnovljivih izvora energije; (f)osiguravanje dodjeljivanja odgovarajućih poticaja operatorima sustava i korisnicima sustava, kratkoročno i dugoročno, radi povećanja učinkovitosti rada sustava i poticanja integracije tržišta; (g)osiguravanje koristi za kupce putem učinkovitog funkcioniranja njihovog nacionalnog tržišta, promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i doprinos osiguravanju zaštite potrošača; (h)doprinošenje postizanju visokih standarda javne usluge u sektoru prirodnog plina, doprinošenje zaštiti ugroženih kupaca i			
---	--	--	--

doprinošenje usklađenosti potrebnih postupaka razmjene podataka za kupce koji mijenjaju opskrbljivača.			
Članak 41. Dužnosti i ovlasti regulatornog tijela 1. Regulatorno tijelo ima sljedeće dužnosti: (a) određivanje ili odobravanje, u skladu s transparentnim kriterijima, tarifa za transport ili distribuciju ili njihovih metodologija; (b) osiguravanje da operatori transportnih i distribucijskih sustava te, prema potrebi, vlasnici sustava, kao i poduzeća za prirodni plin, ispunjavaju svoje obveze na temelju ove Direktive i drugog relevantnog zakonodavstva Zajednice, uključujući u pogledu prekograničnih pitanja; (c) suradnja na prekograničnim pitanjima s regulatornim tijelom ili tijelima predmetnih država članica i s Agencijom; (d) poštovanje i provedba bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke Agencije i Komisije; (e) podnošenje godišnjeg izvješća o svojim aktivnostima i izvršavanju svojih dužnosti	9. i 17. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti - članak 8. uz članak 36.c	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci članci 11., 12., 13., 14. i 20

nadležnim tijelima država članica, Agenciji i Komisiji. Takva izvješća sadrže poduzete mjere i rezultate koji su ostvareni u odnosu na svaki zadatak naveden u ovom članku; (f)osiguravanje da između djelatnosti transporta, distribucije, skladištenja, UPP-a i opskrbe ne postoje unakrsne subvencije; (g)praćenje investicijskih planova operatora transportnih sustava te uključivanje ocjene investicijskih planova operatora transportnih sustava u godišnje izvješće s obzirom na njihovu dosljednost s planom razvoja mreže na razini Zajednice iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 715/2009; takva ocjena može uključivati preporuke za izmjenu tih investicijskih planova; (h)praćenje poštovanja pravila sigurnosti i pouzdanosti mreže i ocjenjivanje njihovih dosadašnjih rezultata te utvrđivanje ili odobravanje standarda i zahtjeva za kvalitetu usluge i opskrbe ili doprinos tome zajedno s drugim nadležnim tijelima; (i)praćenje stupnja transparentnosti, uključujući veleprodajne cijene, i osiguravanje da usklađenosti poduzeća za prirodni plin s obvezama transparentnosti; (j)praćenje stupnja i učinkovitosti otvaranja tržišta i tržišnog natjecanja na razinama veleprodaje i maloprodaje, uključujući burze prirodnog plina, cijene za kupce iz			
---	--	--	--

kategorije kućanstvo uključujući sustave predujma, stope promjene opskrbljivača, stope isključivanja, pružanje usluga održavanja i naknade za te usluge te pritužbe kupaca iz kategorije kućanstvo, kao i svaki oblik narušavanja ili ograničavanja tržišnog natjecanja, uključujući pružanje svih odgovarajućih informacija, te upućivanje relevantnih slučajeva nadležnim tijelima za tržišno natjecanje; (k)praćenje pojave restriktivne ugovorne prakse, uključujući klauzule o isključivosti koje bi velikim kupcima koji nisu kućanstva mogle onemogućiti istodobno sklapanje ugovora s više opskrbljivača ili ih ograničiti u tom izboru te, prema potrebi, obavješćivanje nacionalnih tijela za tržišno natjecanje o takvoj praksi; (l)poštovanje slobode ugovaranja što se tiče ugovora o upravljanoj potrošnji i dugoročnih ugovora, pod uvjetom da su usklađeni s pravom Zajednice i politikama Zajednice; (m)praćenje vremena koje je operatorima transportnih i distribucijskih sustava potrebno za priključivanje i popravke; (n)praćenje i pregled uvjeta za pristup sustavima skladišta, operativnoj akumulaciji i drugim pomoćnim uslugama, kako je predviđeno u članku 33. Ako je režim pristupa sustavu skladišta plina određen u skladu s			
--	--	--	--

člankom 33. stavkom 3., taj zadatak ne uključuje pregled tarifa; (o)pomoć pri osiguravanju, zajedno s drugim nadležnim tijelima, učinkovitosti i provedbe mjera za zaštitu potrošača, uključujući onih predviđenih u Prilogu I.; (p)objavljivanje preporuka, najmanje na godišnjoj razini, u vezi s usklađenošću cijena opskrbe s člankom 3. i, prema potrebi, njihovo dostavljanje tijelima za tržišno natjecanje; (q)osiguravanje pristupa podacima o potrošnji kupaca, osiguravanje, za fakultativnu uporabu, lako razumljivog, usklađenog obrasca na nacionalnoj razini za podatke o potrošnji i brzog pristupa takvim podacima za sve kupce na temelju Priloga I. točke (h); (r)praćenje provedbe pravila o ulogama i odgovornostima operatora transportnih sustava, operatora distribucijskih sustava, opskrbljivača i kupaca te drugih sudionika na tržištu na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2009; (s)praćenje ispravne primjene kriterija na temelju kojih se utvrđuje potpada li određeni sustav skladišta pod članak 33. stavke 3. ili 4.; i (t)praćenje provedbe zaštitnih mjera iz članka 46.; (u)doprinošenje usklađenosti postupaka razmjene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnoj razini.			
--	--	--	--

2. Ako država članica tako predvidi, dužnosti praćenja iz stavka 1. mogu izvršavati druga tijela, različita od regulatornog tijela. U tom se slučaju informacije dobivene takvim praćenjem čim prije stavljaju na raspolaganje regulatornom tijelu.

Uz očuvanje njihove neovisnosti, ne dovodeći u pitanje njihove vlastite specifične nadležnosti i dosljedno načelima bolje regulacije, regulatorno tijelo pri izvršavanju dužnosti iz stavka 1. prema potrebi se savjetuje s operatorima transportnih sustava i, prema potrebi, blisko surađuje s drugim nadležnim nacionalnim tijelima.

Sva odobrenja koja na temelju ove Direktive izda određeno regulatorno tijelo ili Agencija ne dovode u pitanje nijednu propisno utemeljenu buduću uporabu ovlasti od strane regulatornog tijela na temelju ovog članka ni bilo koje sankcije koje odrede druga nadležna tijela ili Komisija.

3. Pored dužnosti koje su mu povjerene na temelju stavka 1. ovog članka, ako je neovisni operator sustava imenovan na temelju članka 14., regulatorno tijelo:

(a) prati ispunjavaju li vlasnik transportnog sustava i neovisni operator sustava svoje obveze na temelju ovog članka i za

određuje sankcije za neispunjavanje u skladu sa stavkom 4. točkom (d); (b) prati odnose i komunikaciju između neovisnog operatora sustava i vlasnika transportnog sustava s ciljem osiguravanje da neovisni operator sustava ispunjava svoje obveze, a posebno odobrava ugovore i djeluje kao tijelo za rješavanje sporova između neovisnog operatora sustava i vlasnika transportnog sustava u pogledu pritužaba koje podnese bilo koja strana na temelju stavka 11.; (c) ne dovodeći u pitanje postupak na temelju članka 14. stavka 2. točke (c), za prvi desetogodišnji plan razvoja mreže, odobrava investicijsko planiranje i višegodišnji plan razvoja mreže koji godišnje podnosi neovisni operator sustava; (d) osigurava da tarife za pristup mreži, koje naplaćuje neovisni operator sustava, uključuju naknadu za vlasnika ili vlasnike mreže, čime se osigurava primjerena naknada za uporabu sredstava mreže i za bilo koja nova ulaganja u nju, pod uvjetom da se provode ekonomično i učinkovito; i (e) ovlašteno je za provođenje inspekcija, uključujući nenajavljene inspekcije, u prostorima vlasnika transportnog sustava i neovisnog operatora sustava. 4. Države članice osiguravaju da regulatorna tijela dobiju ovlasti koje im			
--	--	--	--

omogućuju izvršavanje dužnosti iz stavaka 1., 3. i 6. na učinkovit i brz način. U tu svrhu regulatorno tijelo ima najmanje sljedeće ovlasti: (a) donosi obvezujuće odluke o poduzećima za prirodni plin; (b) provodi istrage o funkcioniranju tržišta plina, odlučuje o bilo kojim nužnim i razmjernim mjerama za promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i osiguravanje pravilnog funkcioniranja tržišta te ih određuje. Ako je potrebno, regulatorno tijelo također je ovlašteno za suradnju s nacionalnim tijelom za tržišno natjecanje i regulatorima financijskih tržišta ili Komisijom pri provođenju istrage koja se odnosi na pravo tržišnog natjecanja; (c) od poduzeća za prirodni plin zahtijeva sve informacije relevantne za izvršavanje njegovih zadataka, uključujući razloge za eventualno odbijanje odobravanja pristupa treće strane, i sve informacije o mjerama nužnim za pojačanje mreže; (d) izriče učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije poduzećima za prirodni plin koja ne poštuju svoje obveze na temelju ove Direktive ili bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke regulatornog tijela ili Agencije, ili predlaže da nadležni sud izrekne takve sankcije. To uključuje ovlast izricanja ili predlaganja sankcija od najviše 10 %			
--	--	--	--

godišnjeg prometa operatora transportnog sustava, odnosno od najviše 10 % godišnjeg prometa vertikalno integriranog poduzeća, operatoru transportnog sustava, odnosno vertikalno integriranom poduzeću, ovisno o slučaju, za nepoštovanje njihovih obveza na temelju ove Direktive; i (e) odgovarajuća prava istraživanja i odgovarajuće ovlasti davanja uputa za rješavanje sporova na temelju stavaka 11. i 12. 5. Pored dužnosti i ovlasti koje su mu povjerene na temelju stavaka 1. i 4. ovog članka, ako je operator transportnog sustava imenovan u skladu s poglavljem IV., regulatornom tijelu dodjeljuju se najmanje sljedeće dužnosti i ovlasti: (a) izricati sankcije u skladu sa stavkom 4. točkom (d) za diskriminirajuće ponašanje u korist vertikalno integriranog poduzeća; (b) pratiti komunikaciju između operatora transportnog sustava i vertikalno integriranog poduzeća radi osiguravanja da operator transportnog sustava ispunjava svoje obveze; (c) djelovati u svojstvu tijela za rješavanje sporova između vertikalno integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava u pogledu bilo kojih pritužaba podnesenih na temelju stavka 11.; (d) pratiti komercijalne i financijske odnose, uključujući zajmove, između vertikalno			
--	--	--	--

integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava; (e)odobravati sve komercijalne i financijske sporazume između vertikalno integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava uz uvjet da su usklađeni s tržišnim uvjetima; (f)zahtijevati opravdanje od vertikalno integriranog poduzeća po obavijesti dobivenoj od službenika za praćenje usklađenosti u skladu s člankom 21. stavkom 4. Takvo opravdanje posebno uključuje dokaze da nije došlo do diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog poduzeća; (g)provoditi inspekcije, uključujući nenajavljene inspekcije, u prostorima vertikalno integriranog poduzeća i operatora transportnog sustava; i (h)dodjeljivati sve ili specifične zadatke operatora transportnog sustava neovisnom operatoru sustava, imenovanom u skladu s člankom 14., u slučaju da operator transportnog sustava stalno krši svoje obveze na temelju ove Direktive, a posebno u slučaju ponovljenog diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog poduzeća. 6. Regulatorna tijela odgovorna su za određivanje ili odobravanje, dovoljno vremena prije no što stupe na snagu, najmanje metodologija koje se koriste za izračunavanje ili utvrđivanje uvjeta za:			
--	--	--	--

(a) priključenje i pristup nacionalnim mrežama, uključujući tarife za transport i distribuciju, te uvjeta i tarifa za pristup terminalima za UPP. Te tarife ili metodologije omogućavaju da se potrebna ulaganja u mreže i terminale za UPP izvrše tako da se tim ulaganjima omogući osiguravanje održivosti mreža i terminala za UPP; (b) pružanje usluga uravnoteživanja na najekonomičniji način i davanje odgovarajućih poticaja kako bi korisnici mreže uravnotežili svoj unos i povlačenje. Usluge uravnoteživanja pružaju se na pošten i nediskriminirajući način i temelje se na objektivnim kriterijima; i (c) pristup prekograničnim infrastrukturama, uključujući postupke za raspodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem. 7. Metodologije ili uvjeti iz stavka 6. objavljuju se. 8. Pri utvrđivanju ili odobravanju tarifa ili metodologija i usluga uravnoteživanja regulatorna tijela osiguravaju da su operatorima transportnih i distribucijskih sustava pruženi odgovarajući poticaji, kratkoročno i dugoročno, radi povećanja učinkovitosti, poticanja integracije tržišta i sigurnosti opskrbe te podrške povezanim istraživačkim djelatnostima. 9. Regulatorna tijela prate upravljanje zagušenjem nacionalnih transportnih mreža			
--	--	--	--

prirodnog plina, uključujući međudržavne spojne plinovode, i provedbu pravila upravljanja zagušenjem. U tu svrhu operatori transportnih sustava ili operatori na tržištu svoja pravila upravljanja zagušenjem, uključujući raspodjelu kapaciteta, dostavljaju nacionalnim regulatornim tijelima. Nacionalna regulatorna tijela mogu zahtijevati izmjene tih pravila.

10. Regulatorna tijela ovlaštena su zahtijevati da operatori transportnih sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP i operatori distribucijskih sustava prema potrebi promijene uvjete, uključujući tarife i metodologije iz ovog članka, kako bi se osigurala njihova razmjernost i primjena na nediskriminacijski način. Ako je režim pristupa sustavima skladišta utvrđen u skladu s člankom 33. stavkom 3., taj zadatak ne uključuje promjenu tarifa. U slučaju kašnjenja s određivanjem tarifa za transport i distribuciju, regulatorna su tijela ovlaštena odrediti ili odobriti privremene tarife ili metodologije za transport i distribuciju i odlučiti o odgovarajućim kompenzacijskim mjerama u slučaju da konačne tarife ili metodologije odstupaju od tih privremenih tarifa ili metodologija.

11. Stranka koja ima pritužbu na određenog operatora transportnog sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP ili operatora distribucijskog sustava u vezi s obvezama koje taj operator ima na temelju

ove Direktive može svoju pritužbu uputiti regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, donosi odluku u roku od dva mjeseca od primitka pritužbe. Taj se rok može produljiti za dva mjeseca ako regulatorna tijela zatraže dodatne informacije. Taj se produljeni rok može dodatno produljiti uz pristanak podnositelja pritužbe. Odluka regulatornog tijela obvezujuća je ako i sve dok ne bude ukinuta povodom žalbe.

12. Svaka stranka koja je oštećena i koja ima pravo na pritužbu o odluci o metodologijama donesenoj na temelju ovog članka ili, kada regulatorno tijelo ima dužnost savjetovati se, u vezi s predloženim tarifama ili metodologijama, može najkasnije u roku od dva mjeseca nakon objavljivanja odluke ili prijedloga odluke ili u kraćem roku, ako tako predvide države članice, podnijeti pritužbu na preispitivanje. Takva pritužba nema suspenzivni učinak.

13. Države članice uvode odgovarajuće i učinkovite mehanizme za reguliranje, kontrolu i transparentnost radi izbjegavanja bilo koje zloporabe vladajućeg položaja, posebno na štetu potrošača, i bilo kojeg predatorskog ponašanja. Ti mehanizmi uzimaju u obzir odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 82.

14. Države članice osiguravaju poduzimanje odgovarajućih mjera,

uključujući upravni ili kazneni postupak u skladu s njihovim nacionalnim pravom, protiv fizičkih ili pravnih osoba odgovornih u slučajevima nepoštovanja pravila povjerljivosti, predviđenih u ovoj Direktivi. 15. Pritužbe iz stavaka 11. i 12. ne dovode u pitanje korištenje prava na žalbu na temelju prava Zajednice ili nacionalnog prava. 16. Odluke koje donose regulatorna tijela u potpunosti su obrazložene i opravdane kako bi se omogućio sudski nadzor. Odluke su dostupne javnosti uz istodobno očuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija. 17. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih mehanizama na nacionalnoj razini, na temelju kojih stranka oštećena odlukom regulatornog tijela ima pravo žalbe tijelu koje je neovisno o uključenim strankama i o bilo kojoj vladi.			
Članak 42. Regulatorni režim za prekogranična pitanja 1. Regulatorna tijela međusobno se blisko savjetuju i surađuju te jedna drugima i Agenciji pružaju sve informacije potrebne za obavljanje njihovih zadataka na temelju ove Direktive. U pogledu razmijenjenih		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 15.

informacija, tijelo koje ih prima osigurava razinu povjerljivosti jednaku onoj koja se zahtijeva od tijela koje ih pruža. 2. Regulatorna tijela surađuju najmanje na regionalnoj razini radi: (a) poticanja stvaranja operativnih rješenja radi omogućavanja optimalnog upravljanja mrežom, promicanja zajedničke burze plina i raspodjele prekograničnih kapaciteta te omogućavanja primjerene razine kapaciteta spojnih plinovoda, uključujući putem novih spojnih plinovoda, unutar regije i između regija, kako bi se omogućio razvoj stvarnog tržišnog natjecanja i poboljšanje sigurnosti opskrbe, a da se pritom ne prave razlike između poduzeća za opskrbu u različitim državama članicama; (b) koordiniranja razvoja svih kodova mreže za odgovarajuće operatore transportnih sustava i druge sudionike na tržištu; i (c) koordiniranja izrade pravila koja uređuju upravljanje zagušenjem. 3. Nacionalna regulatorna tijela imaju pravo međusobno sklapati sporazume o suradnji kako bi potakla regulatornu suradnju. 4. Djelovanja iz stavka 2. provode se, prema potrebi, uz blisko savjetovanje s drugim nadležnim nacionalnim tijelima i ne			
---	--	--	--

dovodeći u pitanje njihove specifične nadležnosti. 5. Komisija može usvojiti smjernice o opsegu dužnosti regulatornih tijela da surađuju međusobno i s Agencijom. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka 3.			
Članak 43. Usklađenost sa smjernicama 1. Svako regulatorno tijelo i Komisija mogu zatražiti mišljenje Agencije o usklađenosti odluke koju je donijelo regulatorno tijelo sa smjernicama iz ove Direktive ili iz Uredbe (EZ) br. 715/2009. 2. Agencija daje svoje mišljenje regulatornom tijelu koje ga je zatražilo, odnosno Komisiji, i regulatornom tijelu koje je donijelo predmetnu odluku, u roku od tri mjeseca od dana primitka zahtjeva. 3. Ako se regulatorno tijelo koje je donijelo odluku ne uskladi s mišljenjem Agencije u roku od četiri mjeseca od dana primitka tog mišljenja, Agencija o tome obavješćuje Komisiju.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 11.

4. Bilo koje regulatorno tijelo može obavijestiti Komisiju ako smatra da određena odluka značajna za prekogranično trgovanje koju je donijelo drugo regulatorno tijelo nije usklađena sa smjernicama iz ove Direktive ili iz Uredbe (EZ) br. 715/2009 u roku od dva mjeseca od dana te odluke. 5. Ako Komisija, u roku od dva mjeseca od obavijesti Agencije u skladu sa stavkom 3. ili regulatornog tijela u skladu sa stavkom 4., ili na vlastitu inicijativu u roku od tri mjeseca od dana odluke, zaključi da postoji ozbiljna sumnja u pogledu usklađenosti odluke određenog regulatornog tijela sa smjernicama iz ove Direktive ili iz Uredbe (EZ) br. 715/2009, Komisija može odlučiti dodatno preispitati taj slučaj. U takvom slučaju poziva regulatorno tijelo i stranke u postupku pred regulatornim tijelom da podnesu primjedbe. 6. Kada Komisija odluči dodatno ispitati slučaj, ona u roku od četiri mjeseca od dana takve odluke donosi konačnu odluku kojom: (a) se ne protivi odluci regulatornog tijela; ili (b) od predmetnog regulatornog tijela zahtijeva da povuče svoju odluku na temelju neusklađenosti sa smjernicama. 7. Ako Komisija ne donese odluku o dodatnom ispitivanju slučaja ni konačnu odluku u roku predviđenom u stavku 5., odnosno 6., smatra se da se ne protivi odluci			
--	--	--	--

regulatornog tijela. 8. Regulatorno tijelo usklađuje se s odlukom Komisije o povlačenju njegove odluke u roku od dva mjeseca i o tome obavješćuje Komisiju. 9. Komisija može donijeti smjernice kojima se utvrđuju pojedinosti o postupku koji trebaju slijediti regulatorna tijela, Agencija i Komisija u pogledu usklađenosti odluka regulatornih tijela sa smjernicama iz ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 51. stavka 3.			
Članak 44. Vođenje evidencije 1. Države članice zahtijevaju od poduzeća za opskrbu da nacionalnim tijelima, uključujući regulatorno tijelo, nacionalna tijela za tržišno natjecanje i Komisiju, radi izvršavanja njihovih zadataka, najmanje pet godina drže na raspolaganju relevantne podatke o svim transakcijama u vezi s ugovorima o opskrbi plinom i derivatima za trgovanje plinom s veleprodajnim kupcima i operatorima transportnih sustava, kao i operatorima sustava skladišta plina i		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 11.

terminala za UPP. 2. Ti podaci uključuju pojedinosti o značajkama relevantnih transakcija kao što su pravila o trajanju, isporukama i namirenju, količini, datumu i vremenu izvršenja, cijenama transakcija te načinu identificiranja predmetnog veleprodajnog kupca, kao i određene pojedinosti o svim nenamirenim ugovorima o opskrbi plinom i derivatima za trgovanje plinom. 3. Regulatorno tijelo može odlučiti da neke od tih informacija stavi na raspolaganje sudionicima na tržištu, pod uvjetom da se ne otkriju komercijalno osjetljive informacije o pojedinim sudionicima na tržištu ili pojedinim transakcijama. Ovaj se stavak ne primjenjuje na informacije o financijskim instrumentima koje su obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ. 4. Radi osiguravanja jedinstvene primjene ovog članka, Komisija može donijeti smjernice kojima se definiraju metode i modaliteti vođenja evidencije kao i oblik i sadržaj podataka koji se trebaju čuvati. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom kontrolom iz članka 51. stavka 3. 5. U pogledu transakcija derivatima za trgovanje plinom poduzeća za opskrbu s veleprodajnim kupcima te operatorima			
---	--	--	--

transportnih sustava, kao i operatorima sustava skladišta plina i terminala za UPP, ovaj se članak primjenjuje tek nakon što Komisija donese smjernice iz stavka 4. 6. Odredbama ovog članka ne stvaraju se dodatne obveze prema tijelima iz stavka 1. za subjekte obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ. 7. Ako je tijelima iz stavka 1. potreban pristup podacima koje vode subjekti obuhvaćeni Direktivom 2004/39/EZ, zahtijevane podatke pružaju im tijela odgovorna na temelju te direktive.			
POGLAVLJE IX. MALOPRODAJNA TRŽIŠTA Članak 45. Maloprodajna tržišta Radi omogućavanja nastajanja transparentnih maloprodajnih tržišta koja dobro funkcioniraju, države članice osiguravaju definiranje uloga i odgovornosti operatora transportnih sustava, operatora distribucijskih sustava, poduzeća za opskrbu i kupaca te, prema potrebi, drugih sudionika na tržištu u pogledu ugovornih rješenja, obveza prema kupcima, pravila o razmjeni podataka i namirenju, vlasništva nad		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 50.

podacima i odgovornosti za mjerenje potrošnje. Ta se pravila objavljuju, oblikuju se s ciljem da se kupcima i opskrbljivačima olakša pristup mrežama te podliježu ispitivanju regulatornih tijela ili drugih nadležnih nacionalnih tijela.			
POGLAVLJE X. ZAVRŠNE ODREDBE Članak 46. Zaštitne mjere 1. U slučaju iznenadne krize na energetsom tržištu ili kada su ugroženi fizička sigurnost ili sigurnost osoba, opreme ili postrojenja ili integritet sustava, država članica može privremeno poduzeti nužne zaštitne mjere. 2. Te mjere u najmanjoj mogućoj mjeri remete funkcioniranje unutarnjeg tržišta i ne smiju biti opsega šireg od onog što je nužno za otklanjanje iznenadnih poteškoća koje su nastale. 3. Dotična država članica o tim mjerama odmah obavješćuje druge države članice i Komisiju, koja može odlučiti da dotična država članica mora izmijeniti ili ukinuti		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 5.

takve mjere, u onoj mjeri u kojoj one narušavaju tržišno natjecanje i negativno utječu na trgovinu na način koji odstupa od zajedničkog interesa.			
Članak 47. Ravnopravna tržišna pravila 1. Mjere koje države članice mogu poduzeti na temelju ove Direktive radi osiguravanja ravnopravnih tržišnih pravila moraju biti usklađene s Ugovorom, posebno njegovim člankom 30., i sa zakonodavstvom Zajednice. 2. Mjere iz stavka 1. moraju biti proporcionalne, nediskriminirajuće i transparentne. Te se mjere mogu početi provoditi tek nakon što Komisija o njima bude obaviještena i odobri ih. 3. Komisija djeluje na temelju obavijesti iz stavka 2. u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti. To razdoblje počinje na dan nakon primitka potpunih informacija. Ako Komisija nije djelovala unutar tog dvomjesečnog razdoblja, smatra se da se ne protivi mjerama o kojima je obaviještena.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 50.

Članak 48. Odstupanja u vezi s obvezama tipa „uzmi ili plati” 1. Ako poduzeće za prirodni plin naiđe na ili smatra da bi naišlo na ozbiljne gospodarske i financijske poteškoće zbog obveza tipa „uzmi ili plati” koje je preuzeo u jednom ili više ugovora o nabavi plina, ono može podnijeti zahtjev za privremeno odstupanje od članka 32. predmetnoj državi članici ili imenovanom nadležnom tijelu. Zahtjevi se, ovisno o željama država članica, podnose prije ili nakon odbijanja pristupa sustavu, za svaki slučaj posebno. Države članice mogu poduzeću za prirodni plin također dati mogućnost izbora hoće li podnijeti zahtjev prije ili nakon odbijanja pristupa sustavu. Kada poduzeće za prirodni plin odbije pristup, zahtjev se podnosi bez odlaganja. Zahtjevima se prilažu sve odgovarajuće informacije o prirodi i opsegu problema te o nastojanjima poduzeća za prirodni plin da riješi navedeni problem. Ako u razumnim okvirima nisu dostupna alternativna rješenja i vodeći računa o stavku 3., država članica ili imenovano nadležno tijelo može donijeti odluku o odobravanju odstupanja. 2. Država članica ili imenovano nadležno tijelo bez odlaganja obavješćuje Komisiju o svojoj odluci da odobri odstupanje, zajedno		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 81.
--	--	---------------	---

sa svim relevantnim informacijama u pogledu navedenog odstupanja. Te se informacije Komisiji mogu dostaviti u skupnom obliku, što joj omogućava donošenje utemeljene odluke. U roku od osam tjedana od primitka te obavijesti Komisija može zatražiti da država članica ili dotično imenovano nadležno tijelo izmijeni ili povuče odluku kojom se odobrava odstupanje.

Ne ispuni li država članica ili imenovano nadležno tijelo taj zahtjev u roku od četiri tjedna, konačna se odluka brzo donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 51. stavka 2.

Komisija čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.

3. Pri donošenju odluka o odstupanjima iz stavka 1. država članica ili imenovano nadležno tijelo i Komisija posebno vode računa o sljedećim kriterijima:

- (a) cilju stvaranja konkurentnog tržišta plina;
- (b) potrebi da se ispune obveze javne usluge i da se osigura sigurnost opskrbe;
- (c) položaju poduzeća za prirodni plin na tržištu plina i stvarnom stanju tržišnog natjecanja na tom tržištu;
- (d) ozbiljnosti gospodarskih i financijskih poteškoća na koje su naišla poduzeća za prirodni plin i poduzeća za transport ili povlašteni kupci;

(e) datumima potpisivanja i uvjetima predmetnog ugovora (predmetnih ugovora), uključujući opseg u kojem ti uvjeti omogućavaju da se vodi računa o promjenama na tržištu; (f) naporu koji je uložen kako bi se pronašlo rješenje problema; (g) mjeri u kojoj je poduzeće, kad je prihvatilo predmetne obveze tipa „uzmi ili plati”, uzimajući u obzir odredbe ove Direktive, u razumnim okvirima moglo predvidjeti vjerojatnost ozbiljnih poteškoća; (h) stupnju povezanosti sustava s drugim sustavima i kolika je mogućnost uzajamnog djelovanja tih sustava; i (i) učincima koje bi odobreno odstupanje imalo na ispravnu primjenu ove Direktive u pogledu neometanog funkcioniranja unutarnjeg tržišta prirodnog plina. Odluka o zahtjevu za odstupanje s obzirom na ugovore tipa „uzmi ili plati” sklopljene prije 4. kolovoza 2003. ne bi smjela dovesti do situacije u kojoj je nemoguće pronaći gospodarski održive alternativne mogućnosti prodaje. U svakom se slučaju smatra da ozbiljne teškoće ne postoje kada prodaja prirodnog plina ne padne ispod razine minimalnih jamstava povlačenja, sadržanih u ugovorima o nabavi plina tipa „uzmi ili plati”, ili u mjeri u kojoj se odgovarajući ugovor o nabavi plina tipa „uzmi ili plati” može prilagoditi ili u kojoj poduzeće za			
---	--	--	--

prirodni plin može pronaći alternativne mogućnosti prodaje. 4. Poduzeća za prirodni plin kojima nije odobreno odstupanje iz stavka 1. ovog članka ne smiju odbiti ili više ne smiju odbijati pristup sustavu zbog obveza tipa „uzmi ili plati” preuzetih u okviru ugovora o nabavi plina. Države članice osiguravaju poštovanje odgovarajućih odredaba članaka 32. do 44. 5. Svako odstupanje koje je odobreno na temelju gore navedenih odredaba obrazlaže se na odgovarajući način. Komisija objavljuje odluku u Službenom listu Europske unije. 6. Komisija do 4. kolovoza 2008. podnosi izvješće o iskustvima prikupljenima tijekom primjene ovog članka kako bi Europskomu parlamentu i Vijeću omogućila da pravodobno razmotre potrebu za prilagodbom ovog članka.			
Članak 49. Tržišta u nastajanju i izolirana tržišta 1. Države članice koje nisu izravno priključene na međudržavni spojni plinovod bilo koje druge države članice i koje imaju samo jednoga glavnog vanjskog opskrbljivača mogu odstupiti od članaka 4.,		Nije potrebno preuzimanje	Odredbe se odnose na tržišta u nastajanju i izolirana tržišta što nije slučaj tržišta Republike Hrvatske te se stoga ne prenose.

9., 37. i/ili 38. Poduzeće za opskrbu s tržišnim udjelom većim od 75 % smatra se glavnim opskrbljivačem. Svako takvo odstupanje automatski prestaje važiti ako najmanje jedan od uvjeta iz ovog podstavka više nije ispunjen. O svim se takvim odstupanjima obavješćuje Komisiju. Cipar može odstupiti od članaka 4., 9., 37. i/ili 38. Takvo odstupanje prestaje važiti od trenutka kada Cipar više ne ispunjava uvjete za izolirano tržište. Članci 4., 9., 37. i/ili 38. ne primjenjuju se na Estoniju, Latviju i/ili Finsku sve dok se bilo koja od tih država članica izravno ne priključi na međudržavni spojni plinovod bilo koje države članice, različite od Estonije, Latvije, Litve i Finske. Ovim se podstavkom ne dovode u pitanje odstupanja na temelju prvog podstavka ovog stavka. 2. Država članica koja ispunjava uvjete za tržište u nastajanju i koja bi zbog provedbe ove Direktive pretrpjela značajne probleme može odstupiti od članaka 4. i 9., članka 13. stavaka 1. i 3., članaka 14. i 24., članka 25. stavka 5., članaka 26., 31. i 32., članka 37. stavka 1. i/ili članka 38. takvo odstupanje automatski prestaje važiti od trenutka kada država članica više ne ispunjava uvjete za tržište u nastajanju. O svim se takvim odstupanjima obavješćuje Komisiju. Cipar može odstupiti od članaka 4. i 9.,			
---	--	--	--

članka 13. stavaka 1. i 3., članaka 14. i 24., članka 25. stavka 5., članaka 26., 31. i 32., članka 37. stavka 1. i/ili članka 38. takvo odstupanje prestaje važiti od trenutka kada Cipar više ne ispunjava uvjete za tržište u nastajanju. 3. Na dan kada prestaje važiti odstupanje iz stavka 2. prvog podstavka definicija povlaštenih kupaca rezultira otvaranjem tržišta u iznosu od najmanje 33 % ukupne godišnje potrošnje plina na nacionalnom tržištu plina. Dvije godine nakon toga primjenjuje se članak 37. stavak 1. točka (b), a tri godine nakon toga članak 37. stavak 1. točka (c). Sve do početka primjene članka 37. stavka 1. točke (b) država članica iz stavka 2. ovog članka može odlučiti ne primjenjivati članak 32. što se tiče pomoćnih usluga i privremenog skladištenja za postupak ponovnog uplinjavanja i naknadnu isporuku u transportni sustav. 4. Ako bi provedba ove Direktive dovela do značajnih problema u zemljopisno ograničenom području određene države članice, posebno što se tiče razvoja transportne infrastrukture i krupne distribucijske infrastrukture, te kako bi potakla ulaganja, država članica može od Komisije zatražiti privremeno odstupanje od članaka 4. i 9., članka 13. stavaka 1. i 3., članaka 14. i 24., članka 25. stavka 5., članaka 26., 31. i 32., članka 37. stavka 1.			
--	--	--	--

i/ili članka 38. za razvoj na tom području. 5. Komisija može odobriti odstupanje iz stavka 4., posebno vodeći računa o sljedećim kriterijima: —potrebi za ulaganjima u infrastrukturu koja ne bi bila ekonomična u okruženju konkurentnog tržišta, —opsegu i izgledima za povrat od potrebnih ulaganja, —veličini i stupnju razvoja plinske mreže na dotičnom području, — izgledima dotičnog tržišta plina, —zemljopisnoj veličini i značajkama dotičnog područja ili regije te društveno-gospodarskim i demografskim čimbenicima. Za plinsku infrastrukturu, ako se ne radi o distribucijskoj infrastrukturi, odstupanje se može odobriti samo ako u tom području još nema plinske infrastrukture ili ako je ona uspostavljena prije manje od deset godina. Privremeno odstupanje ne smije se odobriti na više od deset godina od prve isporuke plina u tom području. Za distribucijsku se infrastrukturu odstupanje može odobriti u trajanju od najviše 20 godina od trenutka kada je plin u tom području prvi put isporučen putem navedene infrastrukture. 6. Članak 9. se ne primjenjuje na Cipar,			
---	--	--	--

Luksemburg i/ili Maltu. 7. Prije donošenja odluke na temelju stavka 5., vodeći računa o čuvanju povjerljivosti, Komisija obavješćuje države članice o zahtjevima koji su podneseni na temelju stavka 4. Ta se odluka, kao i odstupanja iz stavaka 1. i 2., objavljuju u Službenom listu Europske unije. 8. Grčka može odstupiti od članaka 4., 24., 25., 26., 32., 37. i/ili 38. ove Direktive za zemljopisna područja i razdoblja navedena u licencama koje je izdala prije 15. ožujka 2002. i u skladu s Direktivom 98/30/EZ, u pogledu razvoja i isključivog korištenja distribucijskih mreža u određenim zemljopisnim područjima.			
Članak 50. Postupak preispitivanja Ako u izvješću iz članka 52. stavka 6. Komisija zaključi da, s obzirom na učinkovit način provođenja pristupa mreži ostvaren u određenoj državi članici – koji omogućava potpuno učinkovit, nediskriminirajući i neometan pristup mreži – određene obveze nametnute poduzećima ovom Direktivom (uključujući one u pogledu pravnog razdvajanja za operatore distribucijskih sustava) nisu razmjerne cilju kojem se teži, dotična država članica može od Komisije		Nije potrebno preuzimanje	Odredbama se propisuje obveza Komisije stoga se iste ne preuzimaju.

zatražiti izuzimanje od predmetnog zahtjeva. O takvom zahtjevu država članica odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim relevantnim informacijama potrebnima za dokazivanje da će se zaključak iz izvješću o osiguranom stvarnom pristupu mreži i dalje održavati. U roku od tri mjeseca od primitka obavijesti Komisija donosi mišljenje u pogledu zahtjeva dotične države članice i, prema potrebi, podnosi prijedloge Europskomu parlamentu i Vijeću za izmjenu odgovarajućih odredaba ove Direktive. Komisija može u prijedlozima za izmjenu ove Direktive predložiti izuzimanje dotične države članice od specifičnih zahtjeva, pod uvjetom da ta država članica, kako je odgovarajuće, provede jednako djelotvorne mjere.			
Članak 51. Odbor 1. Komisiji pomaže odbor. 2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8. 3. Prilikom upućivanja na ovaj stavak		Nije potrebno preuzimanje	Odredbama se propisuje obveza Komisije stoga se iste ne preuzimaju.

primjenjuje se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.			
Članak 52. Izvješćivanje 1. Komisija prati i ispituje primjenu ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi opće izvješće o napretku, prvi put najkasnije 31. prosinca 2004., a potom jednom godišnje. Izvješće o napretku sadrži najmanje sljedeće: (a) stečeno iskustvo i ostvareni napredak u stvaranju potpunog i u cijelosti operativnog unutarnjeg tržišta prirodnog plina te prepreke koje su još uvijek prisutne u tom pogledu, uključujući aspekte vladajućeg položaja na tržištu, koncentracije na tržištu, predatorskog ili protutržišnog ponašanja; (b) odstupanja odobrena na temelju ove Direktive, uključujući provedbu odstupanja predviđenog u članku 26. stavku 4. radi mogućeg preispitivanja praga; (c) mjeru u kojoj su zahtjevi u pogledu razdvajanja i određivanja tarifa sadržani u		Nije potrebno preuzimanje	Odredbama se propisuje obveza Komisije stoga se iste ne preuzimaju.

ovoj Direktivi bili uspješni u osiguravanju poštenog i nediskriminirajućeg pristupa plinskom sustavu Zajednice te istovjetnih razina tržišnog natjecanja, kao i gospodarske, ekološke i društvene posljedice otvaranja tržišta plina za kupce; (d)razmatranje pitanja koja se odnose na razine kapaciteta sustava i sigurnost opskrbe prirodnim plinom u Zajednici, a posebno postojeću i predviđenu ravnotežu između ponude i potražnje, vodeći računa o fizičkom kapacitetu za razmjenu među područjima i razvoju skladišta (uključujući pitanje proporcionalnosti reguliranja tržišta u tom području); (e)posebna pozornost posvetit će se mjerama poduzetima u državama članicama za pokrivanje vršne potražnje i rješavanja nedostataka jednog ili više opskrbljivača; (f)opću procjenu napretka ostvarenog u pogledu bilateralnih odnosa s trećim zemljama koje proizvode i izvoze ili transportiraju prirodni plin, uključujući napredak u pogledu integracije tržišta, trgovanja i pristupa mrežama takvih trećih zemalja; (g)potrebu za mogućim zahtjevima s obzirom na usklađivanje koji nisu povezani s odredbama ove Direktive. Izvješće o napretku prema potrebi može sadržavati preporuke i mjere za suzbijanje negativnih učinaka vladajućeg položaja i			
--	--	--	--

koncentracije na tržištu. Komisija, uz savjetovanje s ENTSO-om za plin, u izvješću također može razmotriti je li izvedivo da operatori transportnih sustava stvore jedinstvenog europskog operatora transportnog sustava. 2. Svake dvije godine izvješće o napretku iz stavka 1. također sadržava analizu različitih mjera poduzetih u državama članicama radi ispunjavanja obveza javne usluge, zajedno s razmatranjem učinkovitosti tih mjera i, posebno, njihovim učincima na tržišno natjecanje na tržištu plina. To izvješće prema potrebi može sadržavati preporuke u pogledu mjera koje na nacionalnoj razini treba poduzeti radi ostvarivanja visokih standarda javne usluge ili mjera koje su namijenjene sprečavanju zatvaranja tržišta. 3. Komisija do 3. ožujka 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi, u sklopu općeg ispitivanja, detaljno posebno izvješće s prikazom u kojoj su mjeri zahtjevi za razdvajanje na temelju poglavlja IV. bili uspješni u osiguravanju potpune i stvarne neovisnosti operatora transportnih sustava, koristeći kao mjerilo stvarno i učinkovito razdvajanje. 4. Za potrebe svoje procjene iz stavka 3. Komisija posebno vodi računa o sljedećim kriterijima: pošten i nediskriminirajući			
---	--	--	--

pristup mreži, djelotvorni propisi, razvoj mreže radi zadovoljavanja potreba tržišta, poticaji za ulaganja koji ne narušavaju tržišno natjecanje, razvoj infrastrukture za spajanje plinovoda, stvarno tržišno natjecanje na energetskim tržištima Zajednice i stanje sigurnosti opskrbe u Zajednici. 5. Prema potrebi, a posebno kada iz detaljnog posebnog izvješća iz stavka 3. proizlazi da se uvjeti iz stavka 4. ne jamče u praksi, Komisija podnosi prijedloge Europskomu parlamentu i Vijeću kako bi se do 3. ožujka 2014. osigurala potpuna i stvarna neovisnost operatora transportnih sustava. 6. Komisija najkasnije 1. siječnja 2006. Europskom parlamentu i Vijeću upućuje detaljno izvješće s prikazom napretka u stvaranju unutarnjeg tržišta prirodnog plina. U tom se izvješću posebno razmatra: —postojanje nediskriminirajućeg pristupa mreži, — djelotvorni propisi, —razvoj infrastrukture za spajanje plinovoda, uvjeti tranzita i stanje sigurnosti opskrbe u Zajednici, —u kojoj se mjeri potpuna korist od otvaranja tržišta odražava na mala poduzeća i kupci iz kategorije kućanstvo, posebno u pogledu standarda javne usluge,			
---	--	--	--

—u kojoj su mjeri tržišta u praksi otvorena stvarnom tržišnom natjecanju, uključujući aspekte vladajućeg položaja na tržištu, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja, —u kojoj mjeri kupci zaista mijenjaju opskrbljivače i ponovno pregovaraju o tarifama, —razvoj cijena, uključujući cijene opskrbe, u odnosu na stupanj otvorenosti tržišta, —postoji li stvaran i nediskriminirajući pristup treće strane sustavima skladišta plina kada je to potrebno iz tehničkih i/ili gospodarskih razloga kako bi se pružio učinkovit pristup sustavu, —iskustvo stečeno u primjeni ove Direktive što se tiče stvarne neovisnosti operatora sustava u vertikalno integriranim poduzećima te jesu li razvijene druge mjere pored funkcionalne neovisnosti i razdvajanja računa, koje imaju učinke istovjetne pravnom razdvajanju. Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj zajamčiti visoke standarde javne usluge. Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj osiguravanje potpune i stvarne neovisnosti operatora distribucijskih sustava prije 1. srpnja 2007. Kada je potrebno, ti se prijedlozi, u skladu s pravom tržišnog natjecanja, također odnose			
---	--	--	--

na mjere koje se bave pitanjima vladajućeg položaja na tržištu, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja.			
Članak 53. Stavljanje izvan snage Direktiva 2003/55/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 3. ožujka 2011., ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje se odnose na rokove za prenošenje i primjenu navedene direktive. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.		Nije potrebno preuzimanje	Predmetne odredbe su prijelazne i završne koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske.
Članak 54. Prenošenje 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 3. ožujka 2011. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. One primjenjuju te odredbe od 3. ožujka 2011., uz izuzetak članka 11. koji primjenjuju od 3. ožujka 2013.		Nije potrebno preuzimanje	Predmetne odredbe su prijelazne i završne koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.			
Članak 55. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.		Nije potrebno preuzimanje	Predmetne odredbe su prijelazne i završne koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske.
Članak 56. Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama.		Nije potrebno preuzimanje	Predmetne odredbe su prijelazne i završne koje nije potrebno prenositi u zakonodavstvo Republike Hrvatske.

PRILOG I. MJERE ZA ZAŠTITU POTROŠAČA 1. Ne dovodeći u pitanje pravila Zajednice o zaštiti potrošača, posebno Direktivu 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača u pogledu ugovora na daljinu (1) i Direktivu Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima (2), mjere iz članka 3. trebaju osigurati da kupci: (a) imaju pravo na ugovor sa svojim pružateljem usluga povezanih s plinom, u kojem se navodi sljedeće: — identitet i adresa opskrbljivača, — usluge koje se pružaju, ponuđene razine kvalitete usluga, kao i vrijeme prvog priključenja, — vrste ponuđenih usluga održavanja, — način na koji se mogu dobiti ažurirane informacije o svim primjenjivim tarifama i naknadama za održavanje, — trajanje ugovora, uvjeti produljenja i prestanka usluga i ugovora te je li dopušten raskid ugovora bez naknade, — bilo koja naknada i povrat sredstava koji se primjenjuju u slučaju nepridržavanja ugovorene razine kvalitete usluge, uključujući netočne i zakašnjele račune, — metoda pokretanja postupaka za		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci Članak 45., članak 55., članak 56., članak 65. i članak 89.
--	--	---------------	--

rješavanje sporova u skladu s točkom (f); i —informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući one o obradi pritužaba i sve informacije iz ove točke, jasno priopćene putem računa ili na internetskim stranicama poduzeća za prirodni plin. Uvjeti moraju biti poštteni i unaprijed dobro poznati. U svakom bi slučaju te informacije trebale biti pružene prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Kada se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije koje se odnose na pitanja iz ove točke također se pružaju prije sklapanja ugovora; (b)pravodobno budu obaviješteni o svakoj namjeri izmjene ugovornih uvjeta, a pritom i o svojem pravu na raskid ugovora. Pružatelji usluga svoje pretplatnike o svakom povećanju naknada izravno obavješćuju u odgovarajuće vrijeme, a najkasnije prije isteka prvog obračunskog razdoblja nakon što povećanje stupi na snagu, na transparentan i razumljiv način. Države članice osiguravaju da kupci imaju slobodu raskida ugovora ako ne prihvaćaju nove uvjete o kojima ih je obavijestio njihov pružatelj usluga povezanih s plinom; (c)dobiju transparentne informacije o primjenjivim cijenama i tarifama te o			
--	--	--	--

standardnim uvjetima u pogledu pristupa uslugama povezanim s plinom i njihovog korištenja; (d)raspolažu širokim izborom načina plaćanja, koji nisu neopravdano diskriminacijski za kupce. Sustavi predujmova moraju biti poštjeni i na primjeren način odražavati vjerojatnu potrošnju. Svaka razlika u uvjetima mora odražavati troškove opskrbljivača različitih sustava plaćanja. Opći uvjeti moraju biti poštjeni i transparentni. Moraju biti predstavljeni jasnim i razumljivim jezikom te ne smiju uključivati neugovorne prepreke za ostvarivanje prava potrošača, na primjer pretjeranu ugovornu dokumentaciju. Kupci moraju biti zaštićeni od nepoštenih ili obmanjujućih metoda prodaje; (e)ne plaćaju naknadu za promjenu opskrbljivača; (f)imaju korist od transparentnih, jednostavnih i jeftinih postupaka obrade njihovih pritužaba. Svi potrošači posebno imaju pravo na to da im pružatelj usluga povezanih s plinom osigura dobru kvalitetu usluge i obrade pritužaba. Takvi izvansudski postupci rješavanja sporova moraju omogućiti pošteno i brzo rješavanje sporova, po mogućnosti u roku od tri mjeseca, te predvidjeti, kada je to opravdano, sustav povrata sredstava i/ili naknade. Trebali bi, kad god je to moguće, biti u skladu s načelima			
---	--	--	--

navedenima u Preporuci Komisije 98/257/EZ od 30. ožujka 1998. o načelima koja se primjenjuju na tijela odgovorna za izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova (3); (g)koji su priključeni na plinski sustav budu obaviješteni o svojim pravima na opskrbu prirodnim plinom točno određene kvalitete po razumnim cijenama, na temelju primjenjivog nacionalnog zakonodavstva; (h)na raspolaganju imaju podatke o svojoj potrošnji te da mogu, izričito, suglasnošću i bez naknade, bilo kojem registriranom poduzeću za opskrbu dati pristup svojim mjernim podacima. Strana odgovorna za upravljanje podacima obvezna je dati te podatke poduzeću. Države članice definiraju format za predstavljanje podataka i postupak kojim opskrbljivači i potrošači ostvaruju pristup podacima. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi; (i)budu ispravno obaviješteni o stvarnoj potrošnji plina i troškovima dovoljno učestalo da bi mogli regulirati vlastitu potrošnju plina. Te se informacije daju u dostatnom vremenskom okviru, koji vodi računa o kapacitetu mjerne opreme kupca. Potrebno je voditi računa u troškovnoj učinkovitosti takvih mjera. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi; (j)prime konačni obračun nakon svake			
---	--	--	--

promjene opskrbljivača prirodnim plinom, najkasnije šest tjedana od promjene opskrbljivača.

2. Države članice osiguravaju provedbu inteligentnih sustava mjerenja koji doprinose aktivnom sudjelovanju potrošača na tržištu opskrbe plinom. Provedba tih sustava mjerenja može biti podložna ekonomskoj procjeni svih dugoročnih troškova i koristi za tržište te pojedinog potrošača, ili tome koji je oblik inteligentnog mjerenja ekonomski razuman i troškovno učinkovit te koji je vremenski okvir ostvariv za njihovu distribuciju.

Takva se procjena provodi do 3. rujna 2012.

Podložno toj procjeni, države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju pripremaju vremenski raspored za provedbu inteligentnih sustava mjerenja.

Države članice, ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju, osiguravaju interoperabilnost tih sustava mjerenja koje treba provesti na njihovim državnim područjima i na primjeren način vode računa o uporabi odgovarajućih standarda i najbolje prakse te o važnosti razvoja unutarnjeg tržišta prirodnog plina.

(1) SL L 144, 4.6.1997., str. 19.

(2) <u>SL L 95, 21.4.1993., str. 29.</u>																																															
(3) <u>SL L 115, 17.4.1998., str. 31.</u>																																															
PRILOG II. KORELACIJSKA TABLICA <table><tr><td>Direktiva 2003/55/EZ</td><td>Ova</td></tr><tr><td></td><td>Direktiva</td></tr><tr><td>Članak 1.</td><td>Članak 1.</td></tr><tr><td>Članak 2.</td><td>Članak 2.</td></tr><tr><td>Članak 3.</td><td>Članak 3.</td></tr><tr><td>Članak 4.</td><td>Članak 4.</td></tr><tr><td>Članak 5.</td><td>Članak 5.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 6.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 7.</td></tr><tr><td>Članak 6.</td><td>Članak 8.</td></tr><tr><td>Članak 9.</td><td>Članak 9.</td></tr><tr><td>Članak 7.</td><td>Članak 10.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 11.</td></tr><tr><td>Članak 7.</td><td>Članak 12.</td></tr><tr><td>Članak 8.</td><td>Članak 13.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 14.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 15.</td></tr><tr><td>Članak 10.</td><td>Članak 16.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 17.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 18.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 19.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 20.</td></tr></table>	Direktiva 2003/55/EZ	Ova		Direktiva	Članak 1.	Članak 1.	Članak 2.	Članak 2.	Članak 3.	Članak 3.	Članak 4.	Članak 4.	Članak 5.	Članak 5.	—	Članak 6.	—	Članak 7.	Članak 6.	Članak 8.	Članak 9.	Članak 9.	Članak 7.	Članak 10.	—	Članak 11.	Članak 7.	Članak 12.	Članak 8.	Članak 13.	—	Članak 14.	—	Članak 15.	Članak 10.	Članak 16.	—	Članak 17.	—	Članak 18.	—	Članak 19.	—	Članak 20.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na usporedbu članaka s Direktivom koja se ovom Direktivom stavlja van snage.
Direktiva 2003/55/EZ	Ova																																														
	Direktiva																																														
Članak 1.	Članak 1.																																														
Članak 2.	Članak 2.																																														
Članak 3.	Članak 3.																																														
Članak 4.	Članak 4.																																														
Članak 5.	Članak 5.																																														
—	Članak 6.																																														
—	Članak 7.																																														
Članak 6.	Članak 8.																																														
Članak 9.	Članak 9.																																														
Članak 7.	Članak 10.																																														
—	Članak 11.																																														
Članak 7.	Članak 12.																																														
Članak 8.	Članak 13.																																														
—	Članak 14.																																														
—	Članak 15.																																														
Članak 10.	Članak 16.																																														
—	Članak 17.																																														
—	Članak 18.																																														
—	Članak 19.																																														
—	Članak 20.																																														

—	Članak 21.		
—	Članak 22.		
—	Članak 23.		
Članak 11.	Članak 24.		
Članak 12.	Članak 25.		
Članak 13.	Članak 26.		
Članak 14.	Članak 27.		
Članak 15.	Članak 29.		
Članak 16.	Članak 30.		
Članak 17.	Članak 31.		
Članak 18.	Članak 32.		
Članak 19.	Članak 33.		
Članak 20.	Članak 34.		
Članak 21.	Članak 35.		
Članak 22.	Članak 36.		
Članak 23.	Članak 37.		
Članak 24.	Članak 38.		
Članak 25. stavak 1. (prva i druga rečenica)	Članak 39.		
—	Članak 40.		
Članak 25. (ostatak)	Članak 41.		
—	Članak 42.		
—	Članak 43.		
—	Članak 44.		
—	Članak 45.		
Članak 26.	Članak 46.		
—	Članak 47.		
Članak 27.	Članak 48.		
Članak 28.	Članak 49.		
Članak 29.	Članak 50.		
Članak 30.	Članak 51.		
Članak 31.	Članak 52.		
Članak 32.	Članak 53.		
Članak 33.	Članak 54.		

Članak 34. Članak 35. Prilog A	Članak 55. Članak 56. Prilog I.			
--------------------------------------	---------------------------------------	--	--	--

USPOREDNI PRIKAZ PODUDARANJA ODREDBI PROPISA EUROPSKE UNIJE S PRIJEDLOGOM PROPISA

1. Naziv propisa Europske unije

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (Tekst značajan za EGP)

2. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti

3. Usklađenost odredbi propisa Europske unije (sekundarni izvori prava) s odredbama prijedloga propisa

a)	b)	c)	d)
Odredbe propisa Europske unije	Odredbe prijedloga propisa	Je li sadržaj odredbe propisa Europske unije u potpunosti preuzet u odredbu prijedloga propisa?	Obrazloženje (ako sadržaj odredbe propisa Europske unije nije preuzet ili je djelomično preuzet u odredbu prijedloga propisa)

POGLAVLJE I. PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE Članak 1. Predmet i područje primjene		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci članak 1.
Ovom se Direktivom uspostavljaju zajednička pravila za proizvodnju, prijenos, distribuciju i opskrbu električne energije, zajedno s odredbama o zaštiti potrošača, radi poboljšavanja i integriranja konkurentnih tržišta električne energije u Zajednici. Njome se utvrđuju pravila koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje elektroenergetskog sektora, otvoreni pristup tržištu, kriterije i postupke primjenjive na pozive na dostavu ponuda te izdavanje odobrenja i rad sustava. Njome se također utvrđuju obveze univerzalne usluge i prava potrošača električne energije te se pojašnjavaju zahtjevi tržišnog natjecanja.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 1.
Članak 2. Definicije Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije: 1., „proizvodnja” znači proizvodnja električne		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 3.

energije; 2., „proizvođač” znači fizička ili pravna osoba koja proizvodi električnu energiju; 3., „prijenos” znači transport električne energije vrlo visokim i visokim naponskim međusobno povezanim sustavom radi njezine isporuke krajnjim kupcima ili distributerima, ali ne uključuje opskrbu; 4., „operator prijenosnog sustava” znači fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon, održavanje i, ako je potrebno, razvoj prijenosnog sustava na danom području i, kada je to primjenjivo, njegovih međusobnih povezivanja s drugim sustavima te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za prijenosom električne energije; 5., „distribucija” znači prijenos električne energije visokonaponskim, srednjenaponskim i niskonaponskim distribucijskim sustavima radi njezine isporuke kupcima, ali ne uključuje opskrbu; 6., „operator distribucijskog sustava” znači fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon, održavanje i, ako je potrebno, razvoj distribucijskog sustava na danom području i, kada je to primjenjivo, njegovih međusobnih povezivanja s drugim sustavima te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za distribucijom električne energije;		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 3.
--	--	---------------	--

7.,,kupac" znači veleprodajni ili krajnji kupac električne energije; 8.,,veleprodajni kupac" znači fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju u svrhu daljnje prodaje unutar ili izvan sustava poslovnog nastana; 9.,,krajnji kupac" znači kupac koji kupuje električnu energiju za vlastitu uporabu; 10.,,kupac iz kategorije kućanstvo" znači kupac koji kupuje električnu energiju za potrošnju u vlastitom kućanstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne djelatnosti; 11.,,kupac koji nije kućanstvo" znači fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju koja nije za korištenje u njihovim vlastitim kućanstvima i uključuje proizvođače i veleprodajne kupce; 12.,,povlašteni kupac" znači kupac koji ima slobodu kupnje električne energije od opskrbljivača po vlastitom izboru u smislu članka 33.; 13.,,spojni vod" znači oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sustava; 14.,,međusobno povezani sustav" znači nekoliko prijenosnih i distribucijskih sustava koji su međusobno povezani posredstvom jednog ili više spojnih vodova; 15.,,izravni vod" znači elektroenergetski vod koji povezuje izoliranu lokaciju proizvodnje s izoliranim kupcem ili			
--	--	--	--

elektroenergetski vod koji povezuje proizvođača električne energije i poduzeće za opskrbu električnom energijom radi izravne opskrbe njihovih vlastitih prostora, poduzeća kćeri i povlaštenih kupaca; 16. „ekonomska prednost” znači rangiranje izvora opskrbe električnom energijom u skladu s ekonomskim kriterijima; 17. „pomoćna usluga” znači usluga potrebna za pogon prijenosnog ili distribucijskog sustava; 18. „korisnik sustava” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje u prijenosni ili distribucijski sustav ili iz njega preuzima električnu energiju; 19. „opskrba” znači prodaja, uključujući daljnja prodaja, električne energije kupcima; 20. „integrirano elektroenergetsko poduzeće” znači vertikalno ili horizontalno integrirano poduzeće; 21. „vertikalno integrirano poduzeće” znači elektroenergetsko poduzeće ili grupu elektroenergetskih poduzeća u kojima ista osoba ili iste osobe imaju pravo, izravno ili neizravno, provoditi kontrolu, i u kojima poduzeće ili grupa poduzeća obavlja najmanje jednu od funkcija prijenosa ili distribucije i najmanje jednu funkciju proizvodnje ili opskrbe električnom energijom; 22. „povezano poduzeće” znači povezana poduzeća u smislu članka 41. Sedme			
---	--	--	--

direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 44. stavka 2. točke (g) <u>(13)</u> Ugovora o konsolidiranim izvještajima <u>(14)</u> i/ili pridružena poduzeća, u smislu članka 33. stavka 1. te Direktive, i/ili poduzeća koja pripadaju istim vlasnicima udjela; 23. „horizontalno integrirano poduzeće” znači poduzeće koje obavlja najmanje jednu od sljedećih funkcija: proizvodnju radi prodaje, prijenos, distribuciju ili opskrbu električnom energijom te koja obavlja još jednu djelatnost izvan područja elektroenergetike; 24. „natječajni postupak” znači postupak kojim se planirani dodatni zahtjevi i zamjenski kapaciteti pokrivaju opskrbom iz novih ili postojećih proizvodnih kapaciteta; 25. „dugoročno planiranje” znači planiranje potreba za ulaganje u kapacitete proizvodnje, prijenosa i distribucije na dugoročnoj osnovi, radi zadovoljavanja potražnje sustava za električnom energijom i osiguravanja opskrbe kupaca; 26. „mali izolirani sustav” znači bilo koji sustav s potrošnjom manjom od 3 000 GWh u 1996. godini, pri čemu se manje od 5 % godišnje potrošnje dobiva kroz međusobno povezivanje s drugim sustavima; 27. „mikro izolirani sustav” znači bilo koji sustav s potrošnjom manjom od 500 GWh u 1996. godini, pri čemu ne			
--	--	--	--

postoji povezanost s drugim sustavima; 28. „sigurnost” znači sigurnost opskrbe i snabdijevanja električnom energijom te tehničku sigurnost; 29. „energetska učinkovitost/upravljanje potrošnjom” znači globalan ili integrirani pristup usmjeren na utjecanje na količinu i vremenski raspored potrošnje električne energije radi smanjivanja potrošnje primarne energije i vršnih opterećenja davanjem prednosti ulaganjima u mjere energetske učinkovitosti ili drugim mjerama kao što su ugovori o upravljanoj potrošnji, pred ulaganjima u povećanje proizvodnih kapaciteta, ako prethodni predstavljaju najučinkovitiju i najekonomičniju opciju, vodeći računa o pozitivnom utjecaju na okoliš smanjenja potrošnje energije i s time povezanim aspektima sigurnosti opskrbe i troškova distribucije; 30. „obnovljivi izvori energije” znači obnovljivi nefosilni izvori energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, valovi, plima i oseka, energija vode, biomasa, deponijski plin, plin iz postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i bioplinovi); 31. „distribuirana proizvodnja” znači proizvodno postrojenje priključeno na distribucijski sustav; 32. „ugovor o opskrbi električnom energijom” znači ugovor o isporuci električne energije, ali ne uključuje			
--	--	--	--

derivate električne energije; 33. „derivat električne energije” znači financijski instrument naveden u Prilogu I. odjeljku C točkama 5., 6. ili 7. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata <u>(15)</u>, kada se taj instrument odnosi na električnu energiju; 34. „kontrola” znači prava, ugovore ili bilo koja druga sredstva koja, bilo odvojeno ili kombinirano i uzimajući u obzir činjenične ili pravne okolnosti, daju mogućnost provođenja odlučujućeg utjecaja na poduzeće, posebno kroz: (a) vlasništvo ili pravo korištenja svih ili dijela osnovnih sredstava poduzeća; (b) prava ili ugovore koji omogućuju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela poduzeća; 35. „elektroenergetsko poduzeće” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja obavlja najmanje jednu od sljedećih funkcija: proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu ili nabavu električne energije, koja je odgovorna za komercijalne, tehničke ili zadatke održavanja povezane s tim funkcijama, ali ne uključuje krajnje kupce.			
--	--	--	--

POGLAVLJE II. OPĆA PRAVILA ZA ORGANIZACIJU SEKTORA Članak 3. Obveze javne usluge i zaštita kupaca 1. Države članice na temelju svoje institucionalne organizacije i poštujući načelo supsidijarnosti osiguravaju da se, ne dovodeći u pitanje stavak 2., elektroenergetskim poduzećima upravlja u skladu s načelima ove Direktive radi postizanja konkurentnog, sigurnog i s aspekta okoliša održivog tržišta električne energije te da između tih poduzeća nema diskriminacije u pogledu prava ili obveza. 2. U potpunosti uzimajući u obzir odgovarajuće odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 86., države članice mogu poduzećima koja djeluju u elektroenergetskom sektoru, u općem ekonomskom interesu, nametnuti obveze javne usluge koje se mogu odnositi na sigurnost, uključujući sigurnost opskrbe, redovitost, kvalitetu i cijenu isporuka te zaštitu okoliša, uključujući energetske učinkovitost, energiju iz obnovljivih izvora i zaštitu klime. Takve obveze moraju biti jasno definirane, transparentne, nediskriminacijske i provjerljive te moraju		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 3. (za st. 1. i 2.ovog članka Direktive); čl. 4. (za stavke 3., 4., 5., 6., 7.); čl. 5. (za stavke 8., 9. i 10.); čl. 6. (za stavke 11., 12. i 13.); čl. 46. (14., 15., 16.); Članak 4. Članak 5. Članak 6. Članak 7. Članak 46. Članak 47. Članak 48. Članak 49. Članak 50. Članak 10. stavak 3. točka 3., stavak 8., stavak 9. Članak 29. stavak 1. točka 4. Članak 30. stavak 1. točka 22. Članak 39. stavak 1. točka 4.
---	--	----------------------	---

elektroenergetskim poduzećima Zajednice jamčiti jednakost pristupa nacionalnim kupcima. U vezi sa sigurnošću opskrbe, energetskom učinkovitošću/upravljanjem potrošnjom te za ispunjenje ciljeva u vezi s okolišem i energijom iz obnovljivih izvora, kako je navedeno u ovom stavku, države članice mogu uvesti provedbu dugoročnog planiranja, vodeći računa o mogućnosti da treće strane zatraže pristup sustavu.			Članak 40. stavak 1. točka 8. Članak 45. Članak 53. stavak 1. točka 4. Članci 61., 62., 63. i 64. Članci 34., 43., 53., 59., 60., 29. stavak 1. točka 25., članak 30. stavak 1. točka 40., članak 39. stavak 1. točka 23., članak 40. stavak 1. točka 21., članak 61. stavak 6. točka 4. i stavak 7.
3. Države članice osiguravaju da svi kupci iz kategorije kućanstvo, i, kada to države članice smatraju odgovarajućim, mala poduzeća (odnosno poduzeća s manje od 50 zaposlenih osoba i godišnjim prometom ili ukupnim prihodom koji ne premašuje 10 milijuna EUR), uživaju univerzalnu uslugu, to jest pravo na opskrbu električnom energijom određene kvalitete unutar svojeg državnog područja po razumnim, jednostavno i jasno usporedivim, transparentnim i nediskriminacijskim cijenama. Radi osiguravanja pružanja univerzalne usluge, države članice mogu imenovati opskrbljivača zadnjeg izbora.		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)

Države članice nameću distribucijskim poduzećima obvezu priključivanja kupaca na njihovu mrežu po odredbama, uvjetima i tarifama utvrđenima u skladu s postupkom predviđenim u članku 37. stavku 6. Ništa u ovoj Direktivi ne sprečava države članice da ojačaju tržišni položaj kućanstava te malih i srednjih potrošača promicanjem mogućnosti dobrovoljnog udruživanja predstavnika za tu kategoriju potrošača. Prvi podstavak provodi se na transparentan i nediskriminacijski način i ne sprečava otvaranje tržišta predviđeno u članku 33.. 4. Države članice osiguravaju da svi kupci imaju pravo da im električnu energiju osigurava opskrbljivač, podložno sporazumu s opskrbljivačem, bez obzira na to u kojoj je državi članici taj opskrbljivač registriran, sve dok taj opskrbljivač poštuje primjenjiva pravila trgovanja i uravnoteženja. U tom pogledu, države članice poduzimaju sve mjere potrebne za osiguravanje da upravni postupci nisu diskriminacijski prema poduzećima za opskrbu koja su već registrirana u drugoj državi članici. 5. Države članice osiguravaju da: (a) kada kupac, uz poštovanje uvjeta ugovora, poželi promijeniti opskrbljivača, predmetni operator (operatori) izvrši (izvrše) promjenu u roku od tri tjedna; i (b) kupci imaju pravo primiti sve	Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (28.05.2018)
--	----------------------	--

odgovarajuće podatke o potrošnji. Države članice osiguravaju da se prava iz točaka (a) i (b) dodjeljuju kupcima na nediskriminacijski način u pogledu troška, napora ili vremena. 6. U slučajevima u kojima je predviđena financijska naknada, drugi oblici naknada i ekskluzivna prava koja država članica dodjeljuje za ispunjenje obveza predviđenih u stavcima 2. i 3., to se čini na nediskriminacijski i transparentan način. 7. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi zaštite krajnjih kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu, svaka država članica definira koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetska siromaštvo i, među ostalim, na zabranu isključivanja električne energije takvim kupcima u kritičnim vremenima. Države članice osiguravaju primjenu prava i obveza povezanih s ugroženim kupcima. Posebno poduzimaju mjere za zaštitu krajnjih kupaca u udaljenim područjima. Osiguravaju visoke razine zaštite potrošača, posebno u pogledu transparentnosti općih uvjeta ugovora, općih informacija i mehanizama rješavanja sporova. Države članice osiguravaju da povlašteni kupac ima stvarnu mogućnost jednostavnog prijelaza na novog opskrbljivača. U pogledu najmanje kupaca iz			
--	--	--	--

kategorije kućanstvo, te mjere uključuju one predviđene u Prilogu I.			
8. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere, kao što je formuliranje nacionalnih akcijskih planova za energetiku, osiguravanje povlastica u sustavima socijalne sigurnosti radi osiguravanja nužne opskrbe ugroženih kupaca električnom energijom ili pružanje podrške poboljšanjima energetske učinkovitosti radi rješavanja energetske siromaštva tamo gdje je ono utvrđeno, uključujući u širem kontekstu siromaštva. Takve mjere ne smiju sprečavati stvarno otvaranje tržišta iz članka 33. ili funkcioniranje tržišta te se Komisiju, ako je potrebno, o njima obavješćuje u skladu s odredbama stavka 15. ovog članka. Takva obavijest može također uključivati mjere poduzete unutar općeg sustava socijalne sigurnosti.			
9. Države članice osiguravaju da opskrbljivači električne energije u računima ili uz njih te u promidžbenim materijalima koji su dostupni krajnjim kupcima specificiraju:			
(a)udio svakog izvora energije u sveukupnoj strukturi energenata opskrbljivača tijekom prethodne godine na razumljiv i na nacionalnoj razini jasno usporediv način; (b)najmanje upućivanje na postojeće referentne izvore, kao što su internetske stranice gdje su javno dostupne			

informacije o utjecaju na okoliš, najmanje u pogledu emisija CO₂ i radioaktivnog otpada iz proizvodnje električne energije dobivene iz sveukupne strukture energenata opskrbljivača tijekom prethodne godine; (c)informacije koje se odnose na njihova prava u pogledu sredstava rješavanja sporova koja su im dostupna u slučaju spora. Što se tiče točaka (a) i (b) prvog podstavka u pogledu električne energije nabavljene na burzi električne energije ili uvozom od poduzeća smještenog izvan Zajednice, mogu se koristiti zbirni podaci koje je izdala burza ili predmetno poduzeće tijekom prethodne godine. Regulatorno tijelo ili drugo nadležno nacionalno tijelo poduzima korake koji su nužni kako bi se osiguralo da su informacije koje opskrbljivači pružaju svojim kupcima na temelju ovog članka pouzdane i da su pružene, na nacionalnoj razini, na jasno usporedivi način. 10. Države članice provode mjere za postizanje ciljeva socijalne i ekonomske kohezije i zaštite okoliša, što uključuje mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom i sredstva za borbu protiv klimatskih promjena i sigurnosti opskrbe, ako je potrebno. Takve mjere osobito mogu uključivati osiguravanje prikladnih			
--	--	--	--

ekonomskih poticaja, koristeći, ako je potrebno, sve postojeće nacionalne alate i alate Zajednice, za održavanje i izgradnju potrebne mrežne infrastrukture, uključujući kapacitete međusobnog povezivanja.

11. Radi promicanje energetske učinkovitosti, države članice ili, kada je država članica tako predvidjela, regulatorno tijelo snažno preporučuju da elektroenergetska poduzeća optimiziraju uporabu električne energije, na primjer pružanjem usluga upravljanja energijom, razvijanjem inovativnih formula za formiranje cijena ili uvođenjem inteligentnih sustava mjerenja ili napredne mreže, ako je potrebno.

12. Države članice osiguravaju jedinstvene kontaktne točke radi pružanja potrošačima svih nužnih informacija koje se tiču njihovih prava, važećeg zakonodavstva i sredstava za rješavanje sporova koja su im dostupna u slučaju spora. Takve kontaktne točke mogu biti dio općih informativnih točaka za potrošače.

13. Države članice osiguravaju postojanje neovisnog mehanizma, kao što je pravobranitelj za energetiku ili potrošačko tijelo, radi osiguravanja učinkovite obrade pritužaba i izvansudskog rješavanja sporova.

14. Države članice mogu odlučiti da neće primijeniti odredbe članaka 7., 8., 32. i/ili

34. ako bi njihova primjena ometala izvršenje, pravno ili stvarno, obveza nametnutih elektroenergetskim poduzećima u općem ekonomskom interesu i ako razvoj trgovine ne bi bio pogođen u tolikoj mjeri da bi to bilo suprotno interesima Zajednice. Interesi Zajednice među ostalim uključuju konkurentnost u odnosu na povlaštene kupce u skladu s ovom Direktivom i člankom 86. Ugovora. 15. Države članice po provedbi ove Direktive obavješćuju Komisiju o svim mjerama koje su usvojile radi ispunjenja obveza univerzalne usluge i javne usluge, uključujući zaštitu potrošača i zaštitu okoliša, te njihov mogući učinak na nacionalnu i međunarodnu konkurenciju, bez obzira na to zahtijevaju li takve mjere odstupanje od ove Direktive. Nakon toga svake dvije godine obavješćuju Komisiju o svim promjenama takvih mjera, bez obzira na to zahtijevaju li one odstupanje od ove Direktive. 16. Komisija, uz savjetovanje s odgovarajućim zainteresiranih stranama, uključujući države članice, nacionalna regulatorna tijela, udruge potrošača, elektroenergetska poduzeća i, na temelju napretka postignutog do danas, socijalne partnere, uspostavlja jasnu i konciznu kontrolnu listu za potrošače energije s praktičnim informacijama koje se odnose na prava potrošača energije. Države članice			
---	--	--	--

osiguravaju da opskrbljivači električne energije ili operatori distribucijskog sustava u suradnji s regulatornim tijelom poduzmu potrebne korake kako bi svojim potrošačima osigurali kopije kontrolne liste za potrošače te osigurali da ona bude javno dostupna.			
Članak 4. Praćenje sigurnosti opskrbe Države članice osiguravaju praćenje pitanja sigurnosti opskrbe. Kada države članice to smatraju odgovarajućim, mogu delegirati taj zadatak regulatornim tijelima iz članka 35. Takvo praćenje posebno pokriva ravnotežu ponude i potražnje na nacionalnom tržištu, razinu očekivane buduće potražnje i predviđene dodatne kapacitete koji se planiraju ili su u izgradnji te kvalitetu i razinu održavanja mreže, kao i mjere za pokrivanje vršne potrošnje i rješavanje manjka jednog ili više opskrbljivača. Nadležna tijela svake dvije godine do 31. srpnja objavljuju izvješće koje sadrži rezultate praćenja tih pitanja, kao i sve mjere poduzete ili predviđene za njihovo rješavanje te odmah prosljeđuju to izvješće Komisiji.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 9.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članak 29. stavak 1. točke 2, 5., 6. 12., 21. i 23.; članak 30. stavak 1. točke 1., 2., 5., 19. i 25; članak 32. stavak 5., članak 39. stavak 1. točke 5., 8., 12., 13., 18. i 21.; članak 40. stavak 1. točke 1., 2. i 4.; članak 41. stavak 5.

Članak 5. Tehnička pravila Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, osiguravaju da se definiraju kriteriji tehničke sigurnosti te da se razrade i objave tehnička pravila kojima se utvrđuju minimalni zahtjevi za tehnički projekt kao i pogonski zahtjevi za priključke proizvodnih postrojenja, distribucijskih sustava, opreme izravno priključenih potrošača, spojnih vodova i izravnih vodova na sustav. Ta tehnička pravila osiguravaju međusobno djelovanje sustava i moraju biti objektivna i nediskriminacijska. Agencija može dati odgovarajuće preporuke u svrhu postizanja usklađenosti tih pravila, ako je potrebno. Ta se pravila priopćuju Komisiji u skladu s člankom 8. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupaka obavješćivanja u području tehničkih normi i propisa te propisa o uslugama informacijskog društva <u>(16)</u>.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članci 35., 44. i 54.
---	--	---------------	---

Članak 6. Promicanje regionalne suradnje 1. Države članice kao i regulatorna tijela međusobno surađuju u svrhu integriranja svojih nacionalnih tržišta na jednoj ili više regionalnih razina, kao prvi korak prema stvaranju potpuno liberaliziranog unutarnjeg tržišta. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, posebno promiču i omogućuju suradnju operatora prijenosnog sustava na regionalnoj razini, uključujući suradnju na prekograničnim pitanjima, s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta električne energije, poticanja dosljednosti njihovog pravnog, regulatornog i tehničkog okvira i omogućavanja integracije izoliranih sustava koji čine elektroenergetske otoke koji opstaju u Zajednici. Zemljopisna područja pokrivena takvom regionalnom suradnjom uključuju suradnju na zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 12. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009. Takva suradnja može pokrivati druga zemljopisna područja. 2. Agencija surađuje s nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima prijenosnog sustava na osiguravanju usklađenosti regulatornih okvira između regija s ciljem stvaranja konkurentnog unutarnjeg tržišta električne energije. Kada Agencija smatra da su potrebna obvezujuća		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članci 35., 58. i 30. stavak 1. točke 17., 27. i 41.
---	--	---------------	---

pravila o takvoj suradnji, ona daje odgovarajuće preporuke. 3. Države članice osiguravaju, kroz provedbu ove Direktive, da operatori prijenosnog sustava imaju jedan ili više integriranih sustava na regionalnoj razini koji pokrivaju dvije ili više država članica za dodjelu kapaciteta i za provjeru sigurnosti mreže. 4. Kada vertikalno integrirani operatori prijenosnog sustava sudjeluju u zajedničkom poduzeću osnovanom za provedbu takve suradnje, to zajedničko poduzeće uvodi i provodi program usklađenosti kojim se utvrđuju mjere koje treba poduzeti da bi se osiguralo da diskriminacijsko i protutržišno djelovanje bude isključeno. Taj program usklađenosti određuje specifične obveze zaposlenika da postignu cilj isključivanja diskriminacijskog i protutržišnog djelovanja. Podliježe odobrenju Agencije. Usklađenost s programom neovisno prate službenici odgovorni za usklađenost vertikalno integriranih operatora prijenosnog sustava.			
---	--	--	--

POGLAVLJE III. PROIZVODNJA Članak 7. Postupak izdavanja odobrenja za novi kapacitet 1. Za izgradnju novog proizvodnog kapaciteta države članice usvajaju postupak odobravanja koji se provodi u skladu s objektivnim, transparentnim i nediskriminacijskim kriterijima. 2. Države članice utvrđuju kriterije za izdavanje odobrenja za izgradnju proizvodnog kapaciteta na svojem državnom području. Pri utvrđivanju odgovarajućih kriterija, države članice vode računa o: (a) sigurnosti elektroenergetskog sustava, postrojenja i prateće opreme; (b) zaštiti javnog zdravlja i javne sigurnosti; (c) zaštiti okoliša; (d) korištenju zemljišta i lokaciji; (e) uporabi javne površine; (f) energetske učinkovitosti; (g) prirodi primarnih izvora; (h) karakteristikama svojstvenima podnositelju zahtjeva, kao što su tehničke, ekonomske i financijske sposobnosti; (i) usklađenosti s mjerama usvojenima na temelju članka 3.;		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članci 10. i 12.
--	--	---------------	--

(j)doprinosu proizvodnog kapaciteta udovoljavanju općeg cilja Zajednice od najmanje 20 % udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije Zajednice u 2020. godini iz članka 3. stavka 1. Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora <u>(17)</u>; i (k)doprinosu proizvodnog kapaciteta smanjivanju emisija. 3. Države članice osiguravaju postojanje specifičnih postupaka odobravanja za malu decentraliziranu i/ili distribuiranu proizvodnju koji uzimaju u obzir njihovu ograničenu veličinu i potencijalni utjecaj. Države članice mogu predvidjeti smjernice za taj specifičan postupak odobravanja. Nacionalna regulatorna tijela ili druga nadležna nacionalna tijela uključujući tijela planiranja ocjenjuju te smjernice i mogu predložiti njihove izmjene. Ako su države članice utvrdile posebne postupke za izdavanje dozvole za korištenje zemljišta koji se primjenjuju na važnije nove infrastrukturne projekte za proizvodne kapacitete, države članice, ako je potrebno, uključuju izgradnju novih proizvodnih kapaciteta u opseg tih postupaka i provode ih na nediskriminacijski način i unutar odgovarajućeg vremenskog okvira.			
---	--	--	--

4. Postupci i kriteriji izdavanja odobrenja objavljuju se. Podnositelje zahtjeva obavješćuje se o razlozima bilo kojeg odbijanja dodjele odobrenja. Ti razlozi moraju biti objektivni, nediskriminacijski, dobro utemeljeni i valjano obrazloženi. Podnositelju zahtjeva moraju biti dostupni žalbeni postupci.			
Članak 8. Javni natječaj za nove kapacitete 1. Države članice osiguravaju mogućnost, u interesu sigurnosti opskrbe, osiguravanja mjera za nove kapacitete ili energetske učinkovitost/upravljanje potrošnjom putem natječajnog postupka ili bilo kojeg postupka istovjetnog u smislu transparentnosti i nediskriminacije, na temelju objavljenih kriterija. Ti se postupci, međutim, mogu pokrenuti samo kada na temelju postupka odobravanja proizvodni kapaciteti koji se trebaju izgraditi ili mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom koje se trebaju poduzeti nisu dostatne za osiguravanje sigurnosti opskrbe. 2. U interesu zaštite okoliša i promicanja novih tehnologija, države članice mogu osigurati mogućnost javnog natječaja za nove kapacitete na temelju objavljenih kriterija. Takav javni natječaj može se odnositi na nove kapacitete ili na mjere		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članak 13.

energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom. Natječajni postupak može se, međutim, pokrenuti samo kada na temelju postupka odobravanja proizvodni kapaciteti koji se trebaju izgraditi ili mjere koje se trebaju poduzeti nisu dostatne za postizanje tih ciljeva. 3. Pojednosti natječajnog postupka za sredstva proizvodnih kapaciteta i mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom objavljuju se u Službenom listu Europske unije najmanje šest mjeseci prije roka zatvaranja javnog natječaja. Specifikacije javnog natječaja dostupne su svakom zainteresiranom poduzeću s poslovnim nastanom na državnom području države članice tako da ima dovoljno vremena za podnošenje ponude. Radi osiguravanja transparentnosti i nediskriminacije, specifikacije javnog natječaja sadržavaju detaljan opis uvjeta ugovora i postupka kojeg se moraju pridržavati svi podnositelji ponuda te iscrpni popis kriterija prema kojima se odabiru ponuditelji i dodjeljuje ugovor, uključujući poticaje, kao što su subvencije, koje ponuda pokriva. Te se specifikacije također mogu odnositi na područja iz članka 7. stavka 2. 4. U pozivima na dostavu ponuda za potrebne proizvodne kapacitete također se moraju uzeti u obzir ponude postojećih			
---	--	--	--

proizvodnih jedinica za opskrbu električnom energijom s dugoročnim jamstvima, pod uvjetom da se na taj način može udovoljiti dodatnim zahtjevima. 5. Države članice određuju tijelo vlasti ili javno ili privatno tijelo koje je neovisno o djelatnostima proizvodnje električne energije, prijenosa, distribucije i opskrbe, a koje može biti regulatorno tijelo iz članka 35. stavka 1., kao odgovorno za organizaciju, praćenje i kontrolu natječajnog postupka iz stavaka od 1. do 4. ovog članka. Kada je operator prijenosnog sustava potpuno neovisan o ostalim djelatnostima koje se ne odnose na prijenosni sustav u smislu vlasništva, operator prijenosnog sustava može biti određen za tijelo odgovorno za organiziranje, praćenje i kontroliranje natječajnog postupka. To tijelo vlasti ili tijelo poduzima sve korake potrebne za osiguranje povjerljivosti informacija sadržanih u ponudama.			
POGLAVLJE IV. RAD PRIJENOSNOG SUSTAVA Članak 9. Razdvajanje prijenosnog sustava i operatora prijenosnog sustava 1. Države članice osiguravaju da od 3.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 14. (stavci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. ovog članka Direktive), članak 15. stavak 1. (stavak 9. ovog članka Direktive) i članak 18. stavak 1.(stavci 10., 11., 12. ovog članka Direktive)

ožujka 2012.:

(a)svako poduzeće koje posjeduje prijenosni sustav djeluje kao operator prijenosnog sustava;

(b)ista osoba ili osobe nemaju pravo:

i.ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom;

ii.ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe;

(c)ista osoba ili osobe nisu ovlaštene imenovati članove nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, operatora prijenosnog sustava ili prijenosni sustav, ni izravno ni neizravno provoditi kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe; i

(d)ista osoba nije ovlaštena biti članom nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće, kako poduzeća koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili

opskrbe tako i operatora prijenosnog sustava ili prijenosnog sustava. 2. Prava iz stavka 1. točaka (b) i (c) posebno uključuju: (a) ovlast korištenja glasačkih prava; (b) ovlast imenovanja članova nadzornog odbora, administrativnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće; ili (c) posjedovanje većinskog udjela. 3. Za potrebe stavka 1. točke (b), pojam „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe” uključuje „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje i opskrbe” u smislu Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (18), a izrazi „operator prijenosnog sustava” i „prijenosni sustav” uključuju „operatora transportnog sustava” i „transportni sustav” u smislu te Direktive. 4. Države članice mogu dopustiti odstupanja od stavka 1. točaka (b) i (c) do 3. ožujka 2013., pod uvjetom da operatori prijenosnog sustava nisu dio vertikalno integriranog poduzeća. 5. Obveza navedena u stavku 1. točki (a) smatra se ispunjenom u slučaju kada su dva ili više poduzeća koja posjeduju prijenosne sustave stvorila zajednički pothvat koji			
--	--	--	--

djeluje kao operator prijenosnog sustava u dvije ili više država članica za predmetne prijenosne sustave. Nijedno drugo poduzeće ne može biti dio zajedničkog pothvata, osim ako je odobreno na temelju članka 13. kao neovisni operator sustava ili kao neovisni operator prijenosnog sustava za potrebe poglavlja V. 6. Za potrebe provedbe ovog članka, u slučaju kada je osoba iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) država članica ili drugo javno tijelo, dva odvojena javna tijela koja provode kontrolu nad operatorom prijenosnog sustava ili nad prijenosnim sustavom s jedne strane te nad poduzećem koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe s druge strane, ne smatraju se istom osobom ili osobama. 7. Države članice osiguravaju da se ni komercijalno osjetljive informacije iz članka 16. u posjedu operatora prijenosnog sustava koji je bio dijelom vertikalno integriranog poduzeća, ni osoblje takvog operatora prijenosnog sustava, ne prenose poduzećima koja obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje i opskrbe. 8. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1. U takvom slučaju predmetna država članica:			
--	--	--	--

(a) određuje neovisnog operatora sustava u skladu s člankom 13.; ili (b) poštuje odredbe poglavlja V. 9. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću i postoje rješenja koja jamče učinkovitiju neovisnost operatora prijenosnog sustava nego odredbe poglavlja V., država članica može odlučiti ne primijeniti stavak 1. 10. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i određeno za operatora prijenosnog sustava na temelju stavka 9. ovog članka, ono se certificira u skladu s postupcima utvrđenima u članku 10. stavcima 4., 5. i 6. ove Direktive i u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009, na temelju čega Komisija provjerava jamče li jasno postojeća rješenja učinkovitiju neovisnost operatora prijenosnog sustava nego odredbe poglavlja V. 11. Vertikalno integrirana poduzeća koja posjeduju prijenosni sustav ni u kojem slučaju nisu spriječena da poduzmu korake za usklađivanje sa stavkom 1. 12. Poduzeća koja obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe ni u kojem slučaju nemaju mogućnost izravno ili neizravno preuzeti kontrolu ili izvršavati bilo koje pravo nad razdvojenim operatorima prijenosnog sustava u državama članicama koje primjenjuju stavak 1.			
---	--	--	--

Članak 10. Određivanje i certificiranje operatora prijenosnog sustava 1. Prije nego što neko poduzeće bude odobreno i određeno za operatora prijenosnog sustava certificira se u skladu s postupcima utvrđenima u stavcima 4., 5. i 6. ovog članka i u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009. 2. Poduzeća koja su vlasnici prijenosnog sustava i koje je nacionalno regulatorno tijelo certificiralo kao poduzeća usklađena sa zahtjevima članka 9., na temelju donjeg postupka certificiranja, države članice odobravaju i određuju za operatore prijenosnog sustava. O određivanju operatora prijenosnog sustava obavješćuje se Komisija i objavljuje se u Službenom listu Europske unije. 3. Operatori prijenosnog sustava obavješćuju regulatorno tijelo o bilo kojim planiranim transakcijama koje mogu		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 14. stavak 7. (st. 1. ovog članka Direktive), članak 15. stavak 2.(st. 2. ovog članka Direktive), članak 18. stavak 2. (st. 3.) i članak 23. (stavci 4., 5., 6., 7. i 8.)

zahtijevati ponovnu procjenu njihove usklađenosti sa zahtjevima članka 9. 4. Regulatorna tijela prate neprekidnu usklađenost operatora prijenosnog sustava sa zahtjevima članka 9. Radi osiguravanja takve usklađenosti pokreću postupak certificiranja: (a) po primitku obavijesti od operatora prijenosnog sustava na temelju stavka 3.; (b) na vlastitu inicijativu kada imaju saznanja da planirana promjena u pravima ili utjecaju na vlasnike prijenosnog sustava ili operatore prijenosnog sustava može dovesti do povrede članka 9., ili kada imaju razloga vjerovati da je moglo doći do takve povrede; ili (c) na obrazloženi zahtjev Komisije. 5. Regulatorna tijela donose odluku o certificiranju operatora prijenosnog sustava unutar razdoblja od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora prijenosnog sustava ili od dana zahtjeva Komisije. Po isteku tog razdoblja certificiranje se smatra odobrenim. Izričita ili prešutna odluka regulatornog tijela stupa na snagu tek nakon zaključenja postupka predviđenog u stavku 6. 6. O izričitoj ili prešutnoj odluci o certificiranju operatora prijenosnog sustava regulatorno tijelo odmah obavještuje Komisiju, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u vezi s tom odlukom.			
---	--	--	--

Komisija postupa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009. 7. Regulatorna tijela i Komisija mogu zahtijevati od operatora prijenosnog sustava i poduzeća koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe bilo koju informaciju relevantnu za ispunjenje njihovih zadataka na temelju ovog članka. 8. Regulatorna tijela i Komisija čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija.			
Članak 11. Certificiranje u vezi s trećim zemljama 1. Ako certificiranje zahtijeva vlasnik prijenosnog sustava ili operator prijenosnog sustava koji je pod kontrolom osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja, regulatorno tijelo o tome obavješćuje Komisiju. Regulatorno tijelo također odmah obavješćuje Komisiju o bilo kojim okolnostima koje bi za posljedicu mogle imati da neka osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad prijenosnim sustavom ili operatorom prijenosnog sustava.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 24.
		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)

2. Operator prijenosnog sustava obavješćuje regulatorno tijelo o bilo kojim okolnostima koje bi za posljedicu mogle imati da neka osoba ili osobe iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad prijenosnim sustavom ili operatorom prijenosnog sustava. 3. Regulatorno tijelo donosi nacrt odluke o certificiranju operatora prijenosnog sustava unutar razdoblja od četiri mjeseca od dana obavijesti operatora prijenosnog sustava. Ono odbija certificiranje ako nije dokazano: (a) da je predmetni subjekt usklađen sa zahtjevima članka 9.; i (b) regulatornom tijelu ili drugom nadležnom tijelu koje je odredila država članica, da dodjela certifikata neće ugroziti sigurnost opskrbe država članica i Zajednice energijom. Pri razmatranju tog pitanja regulatorno tijelo ili drugo tako određeno nadležno tijelo vodi računa o: i. pravima i obvezama Zajednice u pogledu te treće zemlje koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući bilo koji sporazum sklopljen s jednom ili više trećih zemalja u kojem je Zajednica jedna od stranaka i koji se bavi pitanjima sigurnosti opskrbe energijom; ii. pravima i obvezama država članica u pogledu te treće zemlje koje proizlaze iz sporazuma sklopljenih s njom, u onoj mjeri u kojoj su usklađene s pravom			
---	--	--	--

Zajednice; i iii.drugim specifičnim činjenicama i okolnostima tog slučaja i predmetne treće zemlje. 4. Regulatorno tijelo o odluci odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim odgovarajućim informacijama u vezi s tom odlukom. 5. Države članice predviđaju da regulatorno tijelo ili određeno nadležno tijelo iz stavka 3. točke (b), prije no što regulatorno tijelo donese odluku o certificiranju, od Komisije zahtijeva mišljenje o tome: (a) je li predmetni subjekt usklađen sa zahtjevima članka 9.; i (b) neće li odobrenje certifikata ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice energijom. 6. Komisija razmatra zahtjev iz stavka 5. čim ga primi. Unutar razdoblja od dva mjeseca od primitka zahtjeva ona daje svoje mišljenje nacionalnom regulatornom tijelu ili, ako je zahtjev podnijelo određeno nadležno tijelo, tom tijelu. Pri sastavljanju mišljenja Komisija može zahtijevati mišljenja Agencije, predmetne države članice i zainteresiranih stranaka. Kada Komisija pošalje takav zahtjev, dvomjesečno se razdoblje produljuje za dva mjeseca.			
---	--	--	--

Ne dobije li se mišljenje Komisije unutar razdoblja iz prvog i drugog podstavka, smatra se da Komisija nema primjedbi na odluku regulatornog tijela. 7. Prilikom procjenjivanja hoće li kontrola od strane osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja ugroziti sigurnost opskrbe Zajednice električnom energijom, Komisija vodi računa o: (a)specifičnim činjenicama tog slučaja i predmetne treće zemlje ili trećih zemalja; i (b)pravima i obvezama Zajednice u pogledu te treće zemlje ili tih trećih zemalja koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući sporazum sklopljen s jednom ili više trećih zemalja u kojem je Zajednica jedna od stranaka i koji se bavi pitanjima sigurnosti opskrbe. 8. Unutar razdoblja od dva mjeseca od isteka razdoblja iz stavka 6., nacionalno regulatorno tijelo donosi svoju konačnu odluku o certificiranju. Pri donošenju svoje konačne odluke nacionalno regulatorno tijelo u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije. U svakom slučaju, države članice imaju pravo odbiti certificiranje ako dodjela certifikata ugrožava sigurnost opskrbe države članice energijom ili sigurnost opskrbe druge države članice energijom. Ako je država članica odredila drugo nadležno tijelo za procjenu			
--	--	--	--

stavka 3. točke (b), može zahtijevati da nacionalno regulatorno tijelo svoju konačnu odluku donese u skladu s procjenom tog nadležnog tijela. Konačna odluka nacionalnog regulatornog tijela i mišljenje Komisije objavljuju se zajedno. Ako se konačna odluka razlikuje od mišljenja Komisije, predmetna država članica predviđa i objavljuje zajedno s tom odlukom razloge za donošenje takve odluke. 9. Ništa iz ovog članka ne utječe na pravo države članice da, u skladu s pravom Zajednice, provodi nacionalni pravni nadzor radi zaštite legitimnih interesa javne sigurnosti. 10. Komisija može donijeti smjernice kojima se utvrđuju pojedinosti postupka za primjenu ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2. 11. Ovaj članak, uz izuzetak stavka 3. točke (a), također se primjenjuje na države članice koje podliježu odstupanju na temelju članka 44.			
---	--	--	--

Članak 12. Zadaci operatora prijenosnog sustava Svaki operator prijenosnog sustava odgovoran je za: (a)osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovoljava razumnoj potražnji za prijenosom električne energije, pogon, održavanje i razvoj na temelju ekonomskih uvjeta sigurnih, pouzdanih i učinkovitih prijenosnih sustava, vodeći računa o zaštiti okoliša;		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 28., članak 29. i članak 30.
(b)osiguravanje prikladnih sredstava za udovoljavanje obveza pružanja usluge; (c)doprinošenje sigurnosti opskrbe kroz prikladne kapacitete prijenosa i pouzdanost sustava; (d)upravljanje tokovima električne energije u sustavu, vodeći računa o razmjenama s drugim međusobno povezanim sustavima. U tu je svrhu operator prijenosnog sustava odgovoran za osiguravanje sigurnog, pouzdanog i učinkovitog elektroenergetskog sustava i u tom kontekstu za osiguravanje dostupnosti svih nužnih pomoćnih usluga, uključujući one koje se pružaju kao odgovor na potražnju, u onoj mjeri u kojoj takva dostupnost nije ovisna ni o jednom drugom prijenosnom sustavu s kojim je njegov sustav međusobno povezan; (e)pružanje informacija operatoru bilo kojeg drugog sustava, s kojim je njegov sustav		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)

međusobno povezan, dostatnih za osiguravanje sigurnog i učinkovitog rada, koordiniranog razvoja i interoperabilnosti međusobno povezanog sustava; (f)osiguravanje nediskriminacije među korisnicima sustava ili kategorijama korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća; (g)pružanje informacija korisnicima sustava koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu; i (h)naplatu naknada i plaćanja za zagušenje na temelju mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sustava, u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane i davanje obrazloženih objašnjenja za odbijanje takvog pristupa, što prate nacionalna regulatorna tijela; pri obavljanju svojih zadataka na temelju ovog članka operatori prijenosnog sustava ponajprije olakšavaju integraciju tržišta.			
Članak 13. Neovisni operator sustava 1. Ako 3. rujna 2009. prijenosni sustav pripada vertikalno integriranom poduzeću, države članice mogu odlučiti ne primijeniti članak 9. stavak 1. i odrediti neovisnog operatora sustava na temelju prijedlog vlasnika prijenosnog sustava. Takvo određivanje podliježe odobrenju Komisije.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 15. (stavci 1., 2. i 3. ovog članka Direktive) i članak 16. (stavci 4., 5. i 6.ovog članka Direktive)

2. Država članica može odobriti i odrediti neovisnog operatora sustava samo u slučaju kada je: (a)kandidat za operatora dokazao da poštuje zahtjeve članka 9. stavka 1. točaka (b), (c) i (d); (b)kandidat za operatora dokazao da na raspolaganju ima potrebne financijske, tehničke, fizičke i ljudske resurse za provođenje svojih zadataka na temelju članka 12.; (c)kandidat za operatora preuzeo obvezu usklađivanja s desetogodišnjim planom razvoja mreže koji prati regulatorno tijelo; (d)vlasnik prijenosnog sustava dokazao da je sposoban uskladiti se s obvezama na temelju stavka 5. U tu svrhu osigurava sve nacрте ugovornih rješenja dogovorenih s poduzećem kandidatom i bilo kojim drugim odgovarajućim subjektom; i (e)kandidat za operatora dokazao je da je sposoban uskladiti se s obvezama na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009, uključujući suradnju operatora prijenosnog sustava na europskoj i regionalnoj razini. 3. Poduzeća koja je regulatorno tijelo certificiralo kao usklađena sa zahtjevima članka 11. i stavka 2. ovog članka države članice odobravaju i određuju za neovisne operatore sustava. Primjenjuje se postupak			
---	--	--	--

certificiranja iz članka 10. ove Direktive i članka 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.

4. Svaki neovisni operator sustava odgovoran je za dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane, uključujući naplatu naknada za pristup, naknada za zagušenje i plaćanja na temelju mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sustava u skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 714/2009, kao i za pogon, održavanje i razvoj prijenosnog sustava te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji kroz investicijsko planiranje. Prilikom razvijanja prijenosnog sustava neovisni operator sustava odgovoran je za planiranje (uključujući postupak odobravanja), izgradnju i puštanje u pogon nove infrastrukture. U tu svrhu neovisni operator sustava djeluje kao operator prijenosnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vlasnik prijenosnog sustava nije odgovoran za dodjeljivanje i upravljanje pristupom treće strane, ni za investicijsko planiranje.

5. Kada je neovisni operator sustava određen, vlasnik prijenosnog sustava:

(a) u potrebnoj mjeri surađuje s neovisnim operatorom sustava te mu pruža podršku za ispunjenje njegovih zadataka, uključujući posebno pružanje svih relevantnih informacija;

(b)financira ulaganja o kojima je odluku donio neovisni operator sustava i koje je odobrilo regulatorno tijelo ili daje svoju suglasnost za ulaganje od strane bilo koje zainteresirane strane uključujući neovisnog operatora sustava. Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobravanju od strane regulatornog tijela. Prije takvog odobrenja regulatorno tijelo savjetuje se s vlasnikom prijenosnog sustava zajedno s drugim zainteresiranim stranama; (c)osigurava pokrivanje odgovornosti koja se odnosi na osnovna sredstva mreže, isključujući odgovornost koja se odnosi na zadatke neovisnog operatora sustava; i (d)osigurava jamstva radi olakšavanja financiranja bilo kojeg proširenja mreže, uz izuzetak onih ulaganja kod kojih je, na temelju točke (b), dao svoju suglasnost za financiranje od strane bilo koje zainteresirane strane, uključujući neovisnog operatora sustava. 6. Uz blisku suradnju s regulatornim tijelom, odgovarajućem nacionalnom tijelu za tržišno natjecanje dodjeljuju se sve odgovarajuće ovlasti za učinkovito praćenje usklađenosti vlasnika prijenosnog sustava s njegovim obvezama na temelju stavka 5.			
---	--	--	--

Članak 14. Razdvajanje vlasnika prijenosnog sustava 1. Vlasnik prijenosnog sustava, kada je imenovan neovisni operator sustava, koji je dio vertikalno integriranog poduzeća neovisan je, barem u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, od drugih djelatnosti koje se ne odnose na prijenos. 2. Radi osiguravanja neovisnosti vlasnika prijenosnog sustava iz stavka 1., primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji: (a) osobe odgovorne za upravljanje vlasnikom prijenosnog sustava ne sudjeluju u strukturama integriranog elektroenergetskog poduzeća koje su odgovorne, izravno ili neizravno, za svakodnevni rad proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom; (b) poduzimaju se odgovarajuće mjere za osiguravanje da se profesionalni interesi osoba odgovornih za upravljanje vlasnikom prijenosnog sustava uzimaju u obzir, na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja; i (c) vlasnik prijenosnog sustava uvodi program usklađenosti koji predviđa mjere poduzete za osiguravanje da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te za osiguravanje odgovarajućeg praćenja poštovanja tog		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 17.
---	--	----------------------	---

programa. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika za postizanje tih ciljeva. Godišnje izvješće o poduzetim mjerama osoba ili tijelo odgovorno za praćenje programa usklađenosti podnosi regulatornom tijelu te se objavljuje. 3. Komisija može donijeti smjernice za osiguravanje potpune i stvarne usklađenosti vlasnika prijenosnog sustava sa stavkom 2. ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2.			
Članak 15. Dispečiranje i uravnoteženje 1. Ne dovodeći u pitanje opskrbu električnom energijom na temelju ugovornih obveza, uključujući one koje proizlaze iz specifikacija javnog natječaja, operator prijenosnog sustava odgovoran je, kada ima takvu funkciju, za dispečiranje proizvodnih postrojenja na svojem području i za određivanje uporabe spojnih vodova s drugim sustavima. 2. Dispečiranje proizvodnih postrojenja i uporaba spojnih vodova određuju se na temelju kriterija koje odobravaju nacionalna	1., 2., 3., 4., 5. i 6. Zakon o tržištu električne energije (<u>Narodne novine</u>, br. 22/13, 102/15) članak 31. 7. Zakon o tržištu električne energije (<u>Narodne novine</u>, br. 22/13, 102/15) članak 10. stavak 3. točka 6.; članak 10. stavak 15.; članak 28. stavci 5., 6., 7., 8. i 9.; članak 29. stavak 1. točke 2., 3., 9., 12., 14., 19. i 30.; članak 30. stavak 1. točke 1., 11., 12. i 14., 34. i 49.; članak 31.; članak 35. stavak 2. točka 14.; članak 39. stavak	Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci čl. 31. (za stavke 1,2,3,4,5,6 ovog članka Direktive); članak 10. stavak 3. točka 6.; članak 10. stavak 15.; članak 28. stavci 5., 6., 7., 8. i 9.; članak 29. stavak 1. točke 2., 3., 9., 12., 14., 19. i 30.; članak 30. stavak 1. točke 1., 11., 12. i 14., 34. i 49.; članak 31.; članak 35. stavak 2. točka 14.; članak 39. stavak 1. točka 12.; članak 52. stavak 9. točke 1. i 2. (za stavak 7. ovog članka Direktive)

regulatorna tijela kada su nadležna i koji moraju biti objektivni, objavljeni i primijenjeni na nediskriminacijski način, osiguravajući ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta električne energije. Kriteriji uzimaju u obzir ekonomsku prednost električne energije iz raspoloživih proizvodnih postrojenja ili prijenosa putem spojnih vodova i tehnička ograničenja sustava.	1. točka 12.; članak 52. stavak 9. točke 1. i 2.		
3. Država članica od operatora sustava zahtijeva da djeluju u skladu s člankom 16. Direktive 2009/28/EZ pri dispečiranju proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije. Od operatora sustava također mogu zahtijevati davanje prednosti pri dispečiranju proizvodnih postrojenja koja proizvode kombiniranu toplinsku i električnu energiju. 4. Država članica može, zbog sigurnosti opskrbe, naložiti da se prioritet daje dispečiranju proizvodnih postrojenja koja za gorivo koriste vlastite izvore primarne energije, u mjeri koja ni u jednoj kalendarskoj godini ne premašuje 15 % sveukupne primarne energije nužne za proizvodnju električne energije potrošene u predmetnoj državi članici. 5. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice, zahtijevaju od operatora prijenosnog sustava da se usklade s minimalnim standardima za		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)

održavanje i razvoj prijenosnog sustava, uključujući kapacitete međusobnog povezivanja. 6. Operatori prijenosnog sustava nabavljaju energiju, koju koriste za pokrivanje gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu, u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima, uvijek kada imaju takvu funkciju. 7. Pravila uravnoteživanja elektroenergetskog sustava koja donose operatori prijenosnog sustava moraju biti objektivna, transparentna i nediskriminacijska, uključujući pravila za obračunavanje naknada za energetske neravnoteže korisnicima njihovog sustava. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, pružanja takvih usluga od strane operatora prijenosnog sustava utvrđuju se na temelju metodologije usklađene s člankom 37. stavkom 6. na nediskriminacijski način koji odražava troškove te se objavljuju.			
---	--	--	--

Članak 16. Zahtjevi povjerljivosti za operatore prijenosnog sustava i vlasnike prijenosnog sustava 1. Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, svaki operator prijenosnog sustava i svaki vlasnik prijenosnog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način. Posebno ne otkriva nikakve komercijalno osjetljive informacije ostalim dijelovima poduzeća, osim ako je to potrebno za provedbu poslovne transakcije. Radi osiguravanja potpunog poštovanja pravila o razdvajanju informacija, države članice osiguravaju da vlasnik prijenosnog sustava i ostali dijelovi poduzeća ne koriste zajedničke usluge kao što su zajedničke pravne usluge, osim čisto administrativnih funkcija ili funkcija informacijske tehnologije. 2. Operatori prijenosnog sustava, u kontekstu prodaje ili nabave električne energije od strane povezanih poduzeća, ne smiju zlorabiti komercijalno osjetljive informacije dobivene od trećih strana prilikom osiguravanja pristupa sustavu ili		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 9. (za st.1.ovog članka Direktive), članak 14. stavak 8. (za st. 2.) i članak 30. stavak 1. točke 20. i 21. (za st. 3.)
		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)

pregovaranja o njemu. 3. Informacije potrebne za stvarno tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta objavljuju se. Ta obveza ne dovodi u pitanje čuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija.			
POGLAVLJE V. NEOVISNI OPERATOR PRIJENOSA Članak 17. Osnovna sredstva, oprema, osoblje i identitet 1. Operatori prijenosnog sustava opremljeni su svim ljudskim, tehničkim, fizičkim i financijskim resursima potrebnima za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Direktive i obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije, a posebno: (a)sredstva koja su potrebna za djelatnost prijenosa električne energije, uključujući prijenosni sustav, u vlasništvu su operatora prijenosnog sustava; (b)osoblje potrebno za djelatnost prijenosa električne energije, uključujući provođenje svih korporativnih zadataka, zaposlenici su operatora prijenosnog sustava; (c)najam osoblja i pružanje usluga, za bilo koji drugi dio odnosno iz bilo kojeg		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 18.

drugog dijela vertikalno integriranog poduzeća zabranjeno je. Operator prijenosnog sustava može, međutim, pružati usluge vertikalno integriranom poduzeću: i. ako pružanje tih usluga ne diskriminira međusobno korisnike sustava, dostupno je svim korisnicima sustava po jednakim uvjetima i ne ograničuje, narušava niti sprečava tržišno natjecanje u proizvodnji ili opskrbi; i ii. ako je uvjete pružanja tih usluga odobrilo regulatorno tijelo; (d) ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., vertikalno integrirano poduzeće operatoru prijenosnog sustava pravodobno stavlja na raspolaganje odgovarajuće financijske resurse za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojećih sredstava, nakon odgovarajućeg zahtjeva operatora prijenosnog sustava. 2. Djelatnost prijenosa električne energije uključuje, pored onih navedenih u članku 12., najmanje sljedeće zadatke: (a) zastupanje operatora prijenosnog sustava i kontakti s trećim stranama i regulatornim tijelima; (b) zastupanje operatora prijenosnog sustava unutar Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO za električnu energiju);			
---	--	--	--

(c) dodjeljivanje i upravljanje pristupom trećih strana na nediskriminacijskoj osnovi između korisnika sustava ili kategorija korisnika sustava; (d) ubiranje svih naknada povezanih s prijenosnim sustavom, uključujući naknade za pristup, naknade uravnoteženja za pomoćne usluge kao što su nabava usluga (troškovi uravnoteženja, energija za gubitke); (e) pogon, održavanje i razvoj sigurnog, učinkovitog i ekonomičnog prijenosnog sustava; (f) investicijsko planiranje koje osigurava dugoročnu sposobnost sustava da udovolji razumnoj potražnji te koje jamči sigurnost opskrbe; (g) ustanovljavanje odgovarajućih zajedničkih pothvata, uključujući s jednim ili više operatora prijenosnog sustava, burzama električne energije te drugim odgovarajućim sudionicima za postizanje ciljeva razvoja stvaranja regionalnih tržišta ili olakšavanja procesa liberalizacije; i (h) sve korporativne usluge, uključujući pravne usluge, računovodstvene usluge i usluge informacijske tehnologije. 3. Operatori prijenosnog sustava organizirani su u pravnom obliku navedenom u članku 1. Direktive Vijeća 68/151/EEZ (19). 4. Operator prijenosnog sustava ne smije s			
--	--	--	--

obzirom na svoj korporativni identitet, komunikaciju, politiku marke i poslovne prostore stvarati zabunu u pogledu identiteta vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela. 5. Operator prijenosnog sustava ne smije dijeliti sustave ili opremu informacijske tehnologije, fizičke prostore i sustave sigurnog pristupa ni s jednim dijelom vertikalno integriranog poduzeća ni koristiti iste savjetnike ni vanjske ugovaratelje za sustave ili opremu informacijske tehnologije te sustave sigurnog pristupa. 6. Reviziju računa operatora prijenosnog sustava provodi revizor koji je različit od onog koji provodi reviziju vertikalno integriranog poduzeća ili bilo kojeg njegovog dijela.			
Članak 18. Neovisnost operatora prijenosnog sustava 1. Ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog tijela na temelju članka 20., operator prijenosnog sustava ima: (a) stvarna prava donošenja odluka, neovisna o vertikalno integriranom poduzeću, u pogledu sredstava potrebnih za pogon, održavanje ili razvoj prijenosnog sustava; i		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 19.

(b)ovlast za pribavljanje novca na tržištu kapitala, posebno putem zajmova i povećanja kapitala. 2. Operator prijenosnog sustava osigurava da u svakom trenutku raspolaže resursima koji su mu potrebni za ispravno i učinkovito provođenje djelatnosti prijenosa te za razvoj i održavanje učinkovitog, sigurnog i ekonomičnog prijenosnog sustava. 3. Poduzeća kćeri vertikalno integriranog poduzeća koja obavljaju funkcije proizvodnje ili opskrbe ne smiju biti vlasnici nikakvog izravnog ni neizravnog udjela u operatoru prijenosnog sustava. Operator prijenosnog sustava ne smije biti vlasnik nikakvog izravnog ni neizravnog udjela ni u jednom poduzeću kćeri vertikalno integriranog poduzeća koje obavlja funkcije proizvodnje ili opskrbe, niti primati dividende niti bilo koju drugu financijsku korist od tog poduzeća kćeri. 4. Sveukupna upravljačka struktura i statut operatora prijenosnog sustava osiguravaju stvarnu neovisnost operatora prijenosnog sustava u skladu s ovim poglavljem. Vertikalno integrirano poduzeće ne smije određivati, izravno ni neizravno, konkurentno ponašanje operatora prijenosnog sustava u vezi sa svakodnevnim djelatnostima operatora prijenosnog sustava i upravljanjem mrežom, ni u vezi s djelatnostima nužnima za pripremu			
---	--	--	--

desetogodišnjeg plana razvoja mreže razvijenog na temelju članka 22. 5. Pri ispunjavanju svojih zadataka iz članka 12. i članka 17. stavka 2. ove Direktive te u skladu s člancima 14., 15. i 16. Uredbe (EZ) br. 714/2009, operatori prijenosnog sustava ne smiju diskriminirati različite osobe ili subjekte i ne smiju ograničavati, narušavati ni sprečavati tržišno natjecanje u području proizvodnje ili opskrbe. 6. Svi komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava, uključujući zajmove operatora prijenosnog sustava vertikalno integriranom poduzeću, u skladu su s tržišnim uvjetima. Operator prijenosnog sustava vodi detaljnu evidenciju takvih komercijalnih i financijskih odnosa te je na zahtjev stavlja na raspolaganje regulatornom tijelu. 7. Operator prijenosnog sustava regulatornom tijelu podnosi na odobrenje sve komercijalne i financijske sporazume s vertikalno integriranim poduzećem. 8. Operator prijenosnog sustava obavješćuje regulatorno tijelo o financijskim resursima iz članka 17. stavka 1. točke (d), dostupnima za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojećih sredstava.			
---	--	--	--

9. Vertikalno integrirano poduzeće suzdržava se od bilo kojeg djelovanja kojim se sprečava ili ometa operatora prijenosnog sustava u izvršavanju njegovih obveza iz ovog poglavlja i ne smije od operatora prijenosnog sustava zahtijevati da od vertikalno integriranog poduzeća traži dopuštenje za ispunjavanje tih obveza. 10. Poduzeće koje je regulatorno tijelo certificiralo kao usklađeno sa zahtjevima ovog poglavlja predmetna država članica odobrava i određuje kao operatora prijenosnog sustava. Primjenjuje se postupak certificiranja iz članka 10. ove Direktive i članka 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili iz članka 11. ove Direktive.			
Članak 19. Neovisnost osoblja i posloводства operatora prijenosnog sustava 1. Odluke o imenovanju i ponovnom imenovanju, radnim uvjetima uključujući naknade te prestanku mandata osoba		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 20.

odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava donosi nadzorno tijelo operatora prijenosnog sustava imenovano u skladu s člankom 20. 2. O identitetu i uvjetima mandata, trajanja i prestanka mandata osoba koje je nadzorno tijelo nominiralo za imenovanje ili ponovno imenovanje kao osobe odgovorne za izvršno upravljanje i/ili kao članove administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava, te o razlozima za bilo koji prijedlog odluke o prestanku takvog mandata, obavješćuje se regulatorno tijelo. Ti uvjeti i odluke iz stavka 1. postaju obvezujuće samo ako regulatorno tijelo ne stavi prigovor u roku od tri tjedna od obavijesti. Regulatorno tijelo može staviti prigovor na odluke iz stavka 1.: (a) ako se pojave sumnje u profesionalnu neovisnost nominirane osobe odgovorne za upravljanje i/ili člana administrativnih tijela; ili (b) ako, u slučaju prijevremenog prestanka mandata, postoje sumnje u opravdanost takvog prijevremenog prestanka. 3. U razdoblju od tri godine prije imenovanja osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji podliježu ovom stavku ne smije se imati nikakav		Nije preuzeto	Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)
---	--	---------------	---

profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, izravan ni neizravan, s vertikalno integriranim poduzećem ni s bilo kojim njegovim dijelom ni njegovim vlasnicima kontrolnog udjela, osim operatora prijenosnog sustava. 4. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici operatora prijenosnog sustava ne smiju imati nikakav drugi profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos, izravan ni neizravan, s bilo kojim drugim dijelom vertikalno integriranog poduzeća ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela. 5. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela te zaposlenici operatora prijenosnog sustava ne smiju imati nikakav interes, niti ikakve financijske koristi, izravne ni neizravne, ni od jednog dijela vertikalno integriranog poduzeća osim operatora prijenosnog sustava. Njihova naknada ne smije ovisiti o djelatnostima ni rezultatima vertikalno integriranog poduzeća, osim onih koji se odnose na operatora prijenosnog sustava. 6. Osobama odgovornima za upravljanje i/ili članovima administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji osporavaju prijevremeni prestanak svojih mandata jamče se stvarna prava na žalbu regulatornom tijelu.			
--	--	--	--

7. Nakon prestanka njihovog mandata kod operatora prijenosnog sustava, osobe odgovorne za njegovo upravljanje i/ili članovi njegovih administrativnih tijela ne smiju imati nikakav profesionalni položaj ni odgovornost, interes ni poslovni odnos ni s jednim dijelom vertikalno integriranog poduzeća osim operatora prijenosnog sustava, ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela, tijekom razdoblja od najmanje četiri godine. 8. Stavak 3. primjenjuje se na većinu osoba odgovornih za upravljanje i/ili članova administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava. Osobe odgovorne za upravljanje i/ili članovi administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava koji ne podliježu stavku 3. ne smiju se baviti djelatnostima upravljanja ni drugim odgovarajućim djelatnostima u vertikalno integriranom poduzeću tijekom razdoblja od najmanje šest mjeseci prije njihovog imenovanja. Prvi podstavak ovog stavka i stavci od 4. do 7. primjenjuju se na sve osobe koje pripadaju izvršnom upravljanju i one koje su njima izravno odgovorne za pitanja povezana s radom, održavanjem ili razvojem mreže.			
--	--	--	--

Članak 20. Nadzorno tijelo 1. Operator prijenosnog sustava ima nadzorno tijelo koje je zaduženo za donošenje odluka koje mogu imati značajan utjecaj na vrijednost vlasnika udjela unutar operatora prijenosnog sustava, posebno odluka koje se odnose na odobravanje godišnjih i dugoročnih financijskih planova, razinu zaduženosti operatora prijenosnog sustava i iznos dividendi raspodijeljenih vlasnicima udjela. Odluke koje su u nadležnosti nadzornog tijela ne uključuju one koje su povezane sa svakodnevnim djelatnostima operatora prijenosnog sustava i upravljanjem mrežom te s djelatnostima nužnima za pripremanje desetogodišnjeg plana razvoja mreže razvijenog na temelju članka 22. 2. Nadzorno tijelo sastavljeno je od članova koji zastupaju vertikalno integrirano poduzeće, članova koji zastupaju vlasnike udjela treće strane i, kada to predviđa odgovarajuće zakonodavstvo države članice, članova koji zastupaju druge zainteresirane stranke kao što su zaposlenici operatora prijenosnog sustava. 3. Članak 19. stavak 2. prvi podstavak i članak 19. stavci od 3. do 7. primjenjuju se na najmanje polovicu članova nadzornog		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 21.
---	--	---------------	--

tijela, umanjenu za jednog člana. Članak 19. stavak 2. drugi podstavak točka (b) primjenjuje se na sve članove nadzornog tijela.			
Članak 21. Program usklađenosti i službenik odgovoran za usklađenost 1. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava uvedu i provode program usklađenosti koji utvrđuje mjere poduzete da se osigura da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te da se osigura odgovarajuće praćenje usklađenosti s tim programom. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika da postignu te ciljeve. Podliježe odobrenju regulatornog tijela. Ne dovodeći u pitanje ovlasti nacionalnog regulatora, usklađenost s programom neovisno prati službenik odgovoran za usklađenost. 2. Službenika odgovornog za usklađenost imenuje nadzorno tijelo, podložno odobrenju regulatornog tijela. Regulatorno tijelo može odbiti odobrenje službenika odgovornog za usklađenost samo zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti. Službenik odgovoran za usklađenost može biti fizička		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 22.

ili pravna osoba. Članak 19. stavci 2. do 8. primjenjuju se na službenika odgovornog za usklađenost. 3. Službenik odgovoran za usklađenost zadužen je za: (a) praćenje provedbe programa usklađenosti; (b) razradu godišnjeg izvješća u kojem se navode mjere poduzete radi provedbe programa usklađenosti i njegovo podnošenje regulatornom tijelu; (c) izvješćivanje nadzornog tijela i davanje preporuka o programu usklađenosti i njegovoj provedbi; (d) obavješćivanje regulatornog tijela o svim značajnim kršenjima koja se odnose na provedbu programa usklađenosti i (e) izvješćivanje regulatornog tijela o svim komercijalnim i financijskim odnosima između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava. 4. Službenik odgovoran za usklađenost podnosi regulatornom tijelu predložene odluke o investicijskom planu ili o pojedinim ulaganjima u mrežu. To se događa najkasnije kada ih poslovodstvo i/ili nadležno administrativno tijelo operatora prijenosnog sustava podnosi nadzornom tijelu. 5. Kada vertikalno integrirano poduzeće, na općoj skupštini ili glasovima članova			
--	--	--	--

nadzornog tijela koje je imenovalo, spriječi donošenje odluke čime se sprečavaju ili odgađaju ulaganja koja su se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebala izvršiti tijekom sljedeće tri godine, službenik odgovoran za usklađenost o tome izvješćuje regulatorno tijelo koje zatim postupi u skladu s člankom 22. 6. Uvjeti mandata ili uvjeti radnog odnosa službenika odgovornog za usklađenost, uključujući trajanje njegovog mandata, podliježu odobrenju regulatornog tijela. Ti uvjeti osiguravaju neovisnost službenika odgovornog za usklađenost, uključujući tako da mu se osiguraju svi resursi potrebni za izvršavanje njegovih zadaća. Tijekom svojeg mandata službenik odgovoran za usklađenost ne smije imati nikakav drugi profesionalni položaj, odgovornost ni interes, izravan ni neizravan, ni u jednom dijelu vertikalno integriranog poduzeća ni s njim, ni s njegovim vlasnicima kontrolnog udjela. 7. Službenik odgovoran za usklađenost redovito izvješćuje regulatorno tijelo usmeno ili pismeno i ima pravo redovito, usmeno ili pismeno, izvješćivati nadzorno tijelo operatora prijenosnog sustava. 8. Službenik odgovoran za usklađenost može prisustvovati svim sastancima posloводства ili administrativnih tijela operatora prijenosnog sustava te onima			
---	--	--	--

nadzornog tijela i opće skupštine. Službenik odgovoran za usklađenost prisustvuje svim sastancima na kojima se obrađuju sljedeća pitanja:

- (a) uvjeti za pristupanje mreži, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 714/2009, posebno oni koji se odnose na tarife, usluge pristupa trećih strana, dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjem, transparentnost, uravnoteženje i sekundarna tržišta;
- (b) projekti pokrenuti radi pogona, održavanja i razvoja prijenosnog sustava, uključujući ulaganja u međusobno povezivanje i priključke;
- (c) nabava ili prodaja energije potrebne za rad prijenosnog sustava.

9. Službenik odgovoran za usklađenost prati usklađenost operatora prijenosnog sustava s člankom 16.

10. Službenik odgovoran za usklađenost ima pristup svim odgovarajućim podacima i uredima operatora prijenosnog sustava te svim informacijama nužnima za izvršavanje njegovog zadatka.

11. Nakon prethodnog odobrenja regulatornog tijela nadzorno tijelo može razriješiti službenika odgovornog za usklađenost. Službenika odgovornog za usklađenost razrješuje zbog nedostatka neovisnosti ili stručnosti na zahtjev

regulatornog tijela.			
12. Službenik odgovoran za usklađenost ima pristup uredima operatora prijenosnog sustava bez prethodne najave.			
Članak 22. Razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima 1. Svake godine operatori prijenosnog sustava podnose regulatornom tijelu desetogodišnji plan razvoja mreže utemeljen na postojećoj i predviđenoj ponudi i potražnji, nakon što su se savetovali sa svim odgovarajućim zainteresiranim stranama. Taj plan razvoja mreže sadrži učinkovite mjere radi jamčenja primjerenosti sustava i sigurnosti opskrbe. 2. Desetogodišnji plan razvoja mreže posebno: (a)sudionicima na tržištu ukazuje na glavnu prijenosnu infrastrukturu koju treba izgraditi ili dograditi tijekom sljedećih deset godina; (b)sadrži sva ulaganja o kojima je odluka već donesena i identificira nova ulaganja koja treba izvršiti u sljedeće tri godine; i (c)predviđa vremenski okvir za sve		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 25.

investicijske projekte. 3. Pri razradi desetogodišnjeg plana razvoja mreže operator prijenosnog sustava daje razumne pretpostavke o razvoju proizvodnje, opskrbe, potrošnje i razmjena s drugim zemljama, vodeći računa o investicijskim planovima za regionalne mreže i mreže na razini cijele Zajednice. 4. Regulatorno tijelo savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima sustava o desetogodišnjem planu razvoja mreže na otvoren i transparentan način. Od osoba ili poduzeća koji tvrde da su potencijalni korisnici sustava može se zahtijevati da potkrijepe takve tvrdnje. Regulatorno tijelo objavljuje rezultat procesa savjetovanja, posebno moguće potrebe za ulaganjima. 5. Regulatorno tijelo razmatra pokriva li desetogodišnji plan razvoja mreže sve potrebe za ulaganjima identificirane tijekom procesa savjetovanja te je li usklađen s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice (plan razvoja mreže na razini cijele Zajednice) iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 714/2009. Pojavi li se ikakva sumnja u usklađenost s planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice, regulatorno tijelo savjetuje se s Agencijom. Regulatorno tijelo može od operatora prijenosnog sustava zahtijevati da izmijeni			
---	--	--	--

svoj desetogodišnji plan razvoja mreže. 6. Regulatorno tijelo prati i ocjenjuje provedbu desetogodišnjeg plana razvoja mreže. 7. U okolnostima u kojima operator prijenosnog sustava, osim zbog viših razloga koji su izvan njegove kontrole, ne izvrši ulaganje koje se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebalo izvršiti tijekom sljedeće tri godine, države članice osiguravaju da se od regulatornog tijela zahtijeva da poduzme najmanje jednu od sljedećih mjera za osiguravanje provođenja predmetnog ulaganja, ako je takvo ulaganje još uvijek relevantno na temelju najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja mreže: (a)od operatora prijenosnog sustava zahtijeva izvršenje predmetnih ulaganja; (b)organizira natječajni postupak za predmetno ulaganje, otvoreno bilo kojem investitoru; ili (c)obveže operatora prijenosnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje nužnih ulaganja i omogući neovisnim investitorima sudjelovanje u kapitalu. Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju prvog podstavka točke (b), može obvezati operatora prijenosnog sustava da pristane na jedno ili više od sljedećega:			
--	--	--	--

(a) financiranje od strane bilo koje treće strane; (b) izgradnju od strane bilo koje treće strane; (c) da sam izgradi predmetna nova osnovna sredstva; (d) da sam obavlja pogon predmetnih novih osnovnih sredstava. Operator prijenosnog sustava investitorima osigurava sve informacije potrebne za realizaciju ulaganja, priključuje nova osnovna sredstva na prijenosnu mrežu i općenito ulaže sve napore radi olakšavanja provedbe investicijskog projekta. Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobrenju regulatornog tijela. 8. Kada regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju stavka 7. prvog podstavka, odgovarajući tarifni propisi pokrivaju troškove predmetnih ulaganja.			
Članak 23. Ovlasti za donošenje odluka o priključivanju nove elektrane na prijenosni sustav 1. Operator prijenosnog sustava utvrđuje i objavljuje transparentne i učinkovite postupke za nediskriminacijsko priključivanje novih elektrana na prijenosnog sustav. Ti postupci podliježu		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 26.

odobrenju nacionalnih regulatornih tijela. 2. Operator prijenosnog sustava nije ovlašten odbiti priključivanje nove elektrane na temelju mogućih budućih ograničenja u raspoloživim mrežnim kapacitetima, kao što je zagušenje u udaljenim dijelovima prijenosnog sustava. Operator prijenosnog sustava pruža potrebne informacije. 3. Operator prijenosnog sustava nije ovlašten odbiti novo priključno mjesto na temelju toga što bi to dovelo do dodatnih troškova povezanih s nužnim povećanjem kapaciteta elemenata sustava koji se nalaze u blizini priključnog mjesta.			
POGLAVLJE VI. RAD DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA Članak 24. Određivanje operatora distribucijskog sustava Države članice imenuju ili zahtijevaju od poduzeća, koja imaju u vlasništvu distribucijske sustave ili su za njih odgovorna, da imenuju, na vremensko razdoblje koje države članice trebaju odrediti uzimajući u obzir pitanja učinkovitosti i ekonomske ravnoteže, jednog ili više operatora distribucijskog sustava.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 36. stavak 1. i članak 38. stavak 1.

Države članice osiguravaju da operatori prijenosnog sustava djeluju u skladu s člancima 25., 26. i 27.			
Članak 25. Zadaci operatora distribucijskog sustava 1. Operator distribucijskog sustava odgovoran je za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da udovolji razumnoj potražnji za distribucijom električne energije, za pogon, održavanje i razvoj na temelju ekonomskih uvjeta sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava distribucije električne energije na svojem području uz dužnu pažnju prema zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. 2. U svakom slučaju ne smije diskriminirati korisnike sustava ili kategorije korisnika sustava, posebno u korist svojih povezanih poduzeća. 3. Operator distribucijskog sustava korisnicima sustava pruža informacije koje su im potrebne za učinkovit pristup sustavu, uključujući korištenje sustava. 4. Država članica može od operatora distribucijskog sustava pri dispečiranju		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 38., članak 39. i članak 40.

proizvodnih postrojenja zahtijevati davanje prednosti proizvodnim postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije ili otpad ili koja proizvode kombiniranu toplinsku i električnu energiju. 5. Svaki operator distribucijskog sustava nabavlja energiju koju koristi za pokrivanje gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima, uvijek kada ima takvu funkciju. Taj zahtjev ne dovodi u pitanje korištenje električne energije stečene na temelju ugovora sklopljenih prije 1. siječnja 2002. 6. Kada je operator distribucijskog sustava odgovoran za uravnoteženje distribucijskog sustava, pravila koja je u tu svrhu donio moraju biti objektivna, transparentna i nediskriminacijska, uključujući pravila za obračunavanje naknada za energetske neravnoteže korisnicima njihovog sustava. Uvjeti, uključujući pravila i tarife, pružanja takvih usluga od strane operatora distribucijskog sustava utvrđuju se u skladu s člankom 37. stavkom 6. na nediskriminacijski način koji odražava troškove te se objavljuju. 7. Pri planiranju razvoja distribucijske mreže, operator distribucijskog sustava razmatra mjere energetske učinkovitosti/upravljanja potrošnjom ili distribuiranu proizvodnju koja može			
---	--	--	--

zamijeniti potrebu za dogradnjom ili zamjenom elektroenergetskog kapaciteta.			
Članak 26. Razdvajanje operatora distribucijskog sustava 1. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je neovisan, najmanje u smislu svojeg pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka, o drugim djelatnostima koje nisu povezane s distribucijom. Ta pravila ne stvaraju obvezu odvajanja vlasništva nad osnovnim sredstvima operatora distribucijskog sustava od vertikalno integriranog poduzeća. 2. Uz zahtjeve na temelju stavka 1., kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, on je neovisan u smislu svoje organizacije i donošenja odluka o drugim djelatnostima koje nisu povezane s distribucijom. Kako bi se to postiglo primjenjuju se sljedeći minimalni kriteriji: (a) one osobe koje su odgovorne za upravljanje operatorom distribucijskog		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 36.

sustava ne smiju sudjelovati u strukturama integriranog elektroenergetskog poduzeća koje su odgovorne, izravno ili neizravno, za svakodnevni rad proizvodnje, prijenosa ili opskrbe električnom energijom; (b) moraju se poduzeti odgovarajuće mjere za osiguravanje da se profesionalni interesi osoba odgovornih za upravljanje operatorom distribucijskog sustava uzimaju u obzir na način koji osigurava njihovu sposobnost neovisnog djelovanja; (c) operator distribucijskog sustava mora imati stvarna prava donošenja odluka, neovisna o integriranom elektroenergetskom poduzeću, u pogledu sredstava potrebnih za pogon, održavanje ili razvoj mreže. Radi izvršavanja tih zadataka, operator distribucijskog sustava na raspolaganju ima potrebne resurse uključujući ljudske, tehničke, fizičke i financijske resurse. Time se ne bi smjelo spriječiti postojanje odgovarajućih mehanizama koordinacije radi osiguravanja zaštite prava poduzeća majke na ekonomski i upravljački nadzor u pogledu prinosa na imovinu, neizravno reguliranog u skladu s člankom 37. stavkom 6., u poduzeću kćeri. Time se poduzeću majci posebno omogućuje odobravanje godišnjeg financijskog plana, ili bilo kojeg istovjetnog instrumenta, operatora distribucijskog sustava i utvrđivanje općih ograničenja razina			
--	--	--	--

zaduženosti njegovog poduzeća kćeri. Time se poduzeću majci ne daje dopuštenje za davanje uputa o svakodnevnom poslovanju, ni u pogledu individualnih odluka koje se odnose na izgradnju ili dogradnju distribucijskih vodova, koje ne prelaze okvire odobrenog financijskog plana, ili bilo kojeg istovjetnog instrumenta; i (d)operator distribucijskog sustava mora uvesti program usklađenosti koji predviđa mjere poduzete za osiguravanje da diskriminacijsko ponašanje bude isključeno te za osiguravanje odgovarajućeg praćenja njegova poštovanja. Program usklađenosti predviđa specifične obveze zaposlenika za postizanje tih ciljeva. Godišnje izvješće koje utvrđuje poduzete mjere, osoba ili tijelo odgovorno za praćenje programa usklađenosti, službenik odgovoran za usklađenost operatora distribucijskog sustava, podnosi regulatornom tijelu iz članka 35. stavka 1. i objavljuje se. Službenik odgovoran za usklađenost operatora distribucijskog sustava potpuno je neovisan i ima pristup svim informacijama operatora distribucijskog sustava i bilo kojeg povezanog poduzeća, nužnima za izvršavanje svojeg zadatka. 3. Kada je operator distribucijskog sustava dio vertikalno integriranog poduzeća, države			
---	--	--	--

članice osiguravaju da regulatorna tijela ili druga nadležna tijela prate djelatnosti operatora distribucijskog sustava tako da on ne može iskoristiti svoju vertikalnu integraciju za narušavanje tržišnog natjecanja. Posebno, vertikalno integrirani operatori distribucijskog sustava ne smiju, svojim komunikacijama i politikom marke, stvarati zabunu u pogledu identiteta dijela vertikalno integriranog poduzeća koje se bavi opskrbom. 4. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati stavke 1., 2. i 3. na integrirana elektroenergetska poduzeća koja opslužuju manje od 100 000 priključenih kupaca ili opslužuju male izolirane sustave.			
Članak 27. Obveza povjerljivosti operatora distribucijskog sustava Ne dovodeći u pitanje članak 30. ni bilo koju drugu pravnu obvezu otkrivanja informacija, operator distribucijskog sustava čuva povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tijekom obavljanja svojih djelatnosti i sprečava da se informacije o vlastitim djelatnostima, koje mogu biti komercijalno korisne, otkriju na diskriminacijski način.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 9., članak 39. stavak 1. točka 19., članak 40. stavak 1. točke 6. i 7.

Članak 28. Zatvoreni distribucijski sustavi 1. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela ili druga nadležna tijela klasificiraju sustav koji distribuira električnu energiju unutar zemljopisno ograničene industrijske ili trgovačke lokacije ili lokacije sa zajedničkim uslugama i koji, ne dovodeći u pitanje stavak 4., ne opskrbljuje kupce iz kategorije kućanstvo, kao zatvoren distribucijski sustav: (a) ako su, iz specifičnih tehničkih ili sigurnosnih razloga, djelatnosti ili proizvodni proces korisnika tog sustava integrirani; ili (b) ako taj sustav primarno distribuira električnu energiju vlasniku ili operatoru sustava ili njihovim povezanim poduzećima. 2. Države članice mogu predvidjeti da nacionalna regulatorna tijela izuzmu operatora zatvorenog distribucijskog sustava od: (a) zahtjeva na temelju članka 25. stavka 5. da nabavlja energiju koju koristi za pokrivanje gubitaka energije i za rezervne kapacitete u svojem sustavu u skladu s transparentnim, nediskriminacijskim i tržišno utemeljenim postupcima;		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 37.
---	--	---------------	--

(b) zahtjeva na temelju članka 32. stavka 1. da tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje budu odobrene prije stupanja na snagu u skladu s člankom 37. 3. Kada je izuzeće odobreno na temelju stavka 2., primjenjive tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje ocjenjuju se i odobravaju u skladu s člankom 37. na zahtjev korisnika zatvorenog distribucijskog sustava. 4. Uzgredno korištenje od strane malog broja kućanstava koja su zaposlenjem ili na sličan način u vezi s vlasnikom distribucijskog sustava i nalaze se unutar područja koje opslužuje zatvoreni distribucijski sustav ne sprečava odobravanje izuzeća na temelju stavka 2.			
Članak 29. Kombinirani operator Članak 26. stavak 1. ne sprečava rad kombiniranog operatora prijenosnog sustava i distribucijskog sustava pod uvjetom da je taj operator usklađen s člankom 9. stavkom 1., ili člancima 13. i 14., ili poglavljem V. ili potpada pod članak 44. stavak 2.		Nije potrebno preuzimanje	Ova se odredba ne primjenjuje (OPS i DSO u Republici Hrvatskoj već su individualizirani i međusobno odvojeni)

POGLAVLJE VII. RAZDVAJANJE I TRANSPARENTNOST RAČUNA Članak 30. Pravo na pristup računima 1. Države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one odrede, uključujući regulatorna tijela iz članka 35. imaju, u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njihovih funkcija, pravo na pristup računima elektroenergetskih poduzeća kako je navedeno u članku 31. 2. Države članice i bilo koje određeno nadležno tijelo, uključujući regulatorna tijela, čuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija. Države članice mogu predvidjeti otkrivanje takvih informacija kada je to potrebno da nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 66.
Članak 31. Razdvajanje računa 1. Države članice poduzimaju potrebne korake za osiguravanje da se računi elektroenergetskih poduzeća vode u skladu sa stavcima 2. i 3.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 67.

2. Elektroenergetska poduzeća, bez obzira na njihov sustav vlasništva ili pravni oblik, sastavljaju, podnose na reviziju i objavljuju svoje godišnje financijske izvještaje u skladu s pravilima nacionalnog zakonodavstva koja se odnose na godišnje financijske izvještaje društava s ograničenom odgovornošću donesenima na temelju Četvrte direktive Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. koja se temelji na članku 44. stavku 2. točki (g) (20) Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih društava (21).

Poduzeća koja nemaju zakonsku obvezu objavljivanja svojih godišnjih financijskih izvještaj drže njihovu kopiju na raspolaganju javnosti u svojim sjedištima.

3. Elektroenergetska poduzeća u svojem internom računovodstvu vode odvojene račune za svaku od svojih djelatnosti prijenosa i distribucije kao što bi se od njih zahtijevalo kada bi predmetne djelatnosti obavljala odvojena poduzeća, radi izbjegavanja diskriminacije, unakrsnog subvencioniranja i narušavanja tržišnog natjecanja. Ona također vode račune, koji mogu biti konsolidirani, za druge elektroenergetske djelatnosti koje nisu povezane s prijenosom ili distribucijom. Do 1. srpnja 2007. vode odvojene račune za djelatnosti opskrbe povlaštenih kupaca i djelatnosti opskrbe nepovlaštenih kupaca. U računu se specificiraju prihodi od vlasništva

nad prijenosnim ili distribucijskim sustavom. Prema potrebi vode konsolidirane račune za druge, neelektroenergetske djelatnosti. Interni računi uključuju bilancu i račun dobiti i gubitka za svaku od djelatnosti. 4. Revizija iz stavka 2. posebno provjerava poštovanje obveze izbjegavanja diskriminacije i unakrsnog subvencioniranja iz stavka 3.			
POGLAVLJE VIII. ORGANIZACIJA PRISTUPA SUSTAVU Članak 32. Pristup treće strane 1. Države članice osiguravaju provedbu sustava pristupa treće strane prijenosnom i distribucijskom sustavu na temelju objavljenih tarifa, primjenjivih na sve povlaštene kupce i primijenjenih objektivno i bez diskriminacije korisnika sustava. Države članice osiguravaju da te tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje budu odobrene prije stupanja na snagu u skladu s člankom 37. te da te tarife i metodologije — kada su odobrene samo metodologije — budu objavljene prije stupanja na snagu.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 68.

2. Operator prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava može odbiti pristup kada ne raspolaže nužnim kapacitetima. Za takvo odbijanje moraju se dati propisno utemeljeni razlozi, posebno uzimajući u obzir članak 3., koji se zasnivaju na objektivnim te tehnički i ekonomski utemeljenim kriterijima. Regulatorna tijela, kada su države članice tako predvidjele, ili države članice osiguravaju dosljednu primjenu tih kriterija te da korisnik sustava kojem je pristup odbijen može koristiti postupak za rješavanje sporova. Regulatorna tijela također osiguravaju, prema potrebi i kada dođe do odbijanja pristupa, da operator prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava pruža odgovarajuće informacije o mjerama koje bi bile potrebne za pojačanje mreže. Strani koja zahtijeva takve informacije može se naplatiti razumna naknada koja odražava trošak pružanja takve informacije.			
Članak 33. Otvaranje tržišta i uzajamnost 1. Države članice osiguravaju da povlašteni kupci obuhvaćaju: (a) do 1. srpnja 2004., povlaštene kupce kako je utvrđeno u članku 19. stavcima 1. do 3. Direktive 96/92/EZ. Države članice do 31. siječnja svake godine objavljuju		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 59. stavak 3. (za st. 1. ovog članka Direktive) i članak 67. (za stavak 2.)

kriterije za definiranje tih povlaštenih kupaca; (b)od 1. srpnja 2004., sve kupce koji nisu kućanstava; (c) od 1. srpnja 2007., sve kupce. 2. Da bi se izbjegla neravnoteža u otvaranju tržišta električne energije: (a)ugovori o opskrbi električnom energijom s povlaštenim kupcem u sustavu druge države članice ne smiju biti zabranjeni ako se taj kupac smatra povlaštenim u oba sustava koja su u pitanju; i (b)kada transakcije opisane u točki (a) budu odbijene zbog toga što je taj kupac povlašten samo u jednom od dvaju sustava, Komisija može, uzimajući u obzir situaciju na tržištu i zajedničke interese, obvezati stranu koja odbija transakciju da izvrši zatraženu opskrbu na zahtjev države članice u kojoj se povlašteni kupac nalazi.			
Članak 34. Izravni vodovi 1. Države članice poduzimaju mjere potrebne da se: (a)svim proizvođačima električne energije i poduzećima za opskrbu električnom energijom s poslovnim nastanom na njezinom državnom području omogući opskrba vlastitih prostora, poduzeća kćeri		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 27.

i povlaštenih kupaca putem izravnog voda; i (b)svim povlaštenim kupcima na njezinom državnom području omogućiti opskrba putem izravnog voda od proizvođača i poduzeća za opskrbu. 2. Države članice utvrđuju kriterije za dodjelu odobrenja za izgradnju izravnih vodova na svojem državnom području. Ti kriteriji moraju biti objektivni i nediskriminacijski. 3. Mogućnost opskrbe električnom energijom putem izravnog voda iz stavka 1. ovog članka ne utječe na mogućnost sklapanja ugovora o opskrbi električne energije u skladu s člankom 32. 4. Države članice mogu izdati odobrenje za izgradnju izravnog voda pod uvjetom bilo da je pristup sustavu odbijen na temelju, kako je odgovarajuće, članka 32., ili da je pokrenut postupak za rješavanje sporova na temelju članka 37. 5. Države članice mogu odbiti izdavanje odobrenja za izravni vod ako bi dodjeljivanje takvog odobrenja ometalo odredbe članka 3.. Za takvo se odbijanje daju propisno utemeljeni razlozi.			
---	--	--	--

POGLAVLJE IX. NACIONALNA REGULATORNA TIJELA Članak 35. Određivanje i neovisnost regulatornih tijela 1. Svaka država članica određuje jedno nacionalno regulatorno tijelo na nacionalnoj razini. 2. Stavkom 1. ovog članka ne dovodi se u pitanje određivanje drugih regulatornih tijela na regionalnoj razini unutar država članica, pod uvjetom da postoji jedan viši predstavnik za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009. 3. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, država članica može odrediti regulatorna tijela za male sustave u zemljopisno odvojenoj regiji čija je potrošnja u 2008. godini sudjelovala s manje od 3 % u ukupnoj potrošnji države članice čiji je dio. Ovim se odstupanjem ne dovodi u pitanje imenovanje jednog višeg predstavnika za potrebe zastupanja i kontaktiranja na razini Zajednice unutar Odbora regulatora Agencije u skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 713/2009.	5. (a) Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti - članci 2., 4., 5. i 8. Članak 2. Članak 7. mijenja se i glasi: »(1) Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) je samostalna, neovisna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti. (2) Sjedište Agencije je u Zagrebu. (3) Rad Agencije je javan. (4) Agencija vodi financijsko poslovanje i računovodstvo u skladu s propisima za proračunske korisnike. (5) Statutom Agencije uređuju se: predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga	Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci čl. 1. (za stavak 1. ovog članka Direktive); čl. 7., 21., 22. i 23. (za st. 4.); čl. 23. i 32. (za st. 5.)
--	---	----------------------------	---

4. Države članice jamče neovisnost regulatornog tijela i osiguravaju njegovo objektivno i transparentno izvršavanje ovlasti. U tu svrhu države članice osiguravaju da regulatorno tijelo pri provođenju regulatornih zadataka koji su mu povjereni ovom Direktivom i povezanim zakonodavstvom: (a) bude pravno odvojeno i funkcionalno neovisno o bilo kojem drugom javnom ili privatnom subjektu; (b) osigurava da njegovo osoblje i osobe odgovorne za upravljanje njime: i. djeluju neovisno o bilo kojim tržišnim interesima; i ii. ne traže niti primaju izravne upute ni od koje vlade ni drugog javnog ni fizičkog subjekta pri provođenju regulatornih zadataka. Ovaj zahtjev ne dovodi u pitanje blisku suradnju, kako je odgovarajuće, s drugim relevantnim nacionalnim tijelima ni smjernice opće politike koje donosi vlada, a koje nisu povezane s regulatornim ovlastima i dužnostima na temelju članka 37. 5. Radi zaštite neovisnosti regulatornog tijela, države članice posebno osiguravaju da: (a) regulatorno tijelo može donositi autonomne odluke, neovisno o bilo kojem političkom tijelu te da mu se zasebno	pitanja značajna za rad Agencije. (6) Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije, uz prethodnu suglasnost Hrvatskog sabora. (7) Pravilnikom se utvrđuje unutarnje ustrojstvo, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, te uvjeti koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti, a donosi ga Upravno vijeće Agencije.«. Članak 4. Članak 30. briše se. Članak 5. U članku 32. stavak 5. briše se. Članak 8. Članak 36.c (1) Na temelju utvrđenog činjeničnog		
---	---	--	--

godišnje dodjeljuju proračunska sredstva, uz autonomiju u izvršavanju dodijeljenih proračunskih sredstava, kao i prikladne ljudske i financijske resurse za izvršavanje njegovih dužnosti; i (b) članovi upravljačkog odbora regulatornog tijela ili, u nedostatku takvog odbora, najviše rukovodstvo regulatornog tijela imenuje se na utvrđeno razdoblje od pet do sedam godina, uz mogućnost jednog produljenja. U vezi s prvim podstavkom točkom (b) države članice osiguravaju odgovarajući sustav rotacije za upravljački odbor ili najviše rukovodstvo. Članovi upravljačkog odbora ili, u nedostatku takvog odbora, članovi najvišeg rukovodstva mogu biti razriješeni dužnosti tijekom mandata samo ako prestanu ispunjavati uvjete navedene u ovom članku ili ako su počinili propust u radu na temelju nacionalnog prava.	stanja u postupku nadzora Agencija može donositi odluke o: - privremenom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetskih djelatnosti - trajnom oduzimanju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno propisima kojima se uređuje energija i regulacija energetskih djelatnosti - nalažanju poduzimanja određenih radnji - nalažanju otklanjanja nedostataka u radu ili - obustavi postupka.		
---	--	--	--

	(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se stranci. (3) Protiv odluka iz Agencije stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa izvršenje odluke. Postupak pred upravnim sudom je hitan. (4) Uz odluke iz stavka 1. ovoga članka, Agencija može pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga.«.		
Članak 36. Opći ciljevi regulatornog tijela Pri izvršavanju regulatornih zadataka navedenih u ovoj Direktivi regulatorno tijelo poduzima sve razumne mjere za ostvarivanje sljedećih ciljeva u okviru svojih dužnosti i ovlasti kako je utvrđeno člankom 37., uz blisko savjetovanje, prema potrebi, s drugim relevantnim nacionalnim tijelima, uključujući tijela za tržišno natjecanje, i ne		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 4. i članak 5.

dovodeći u pitanje njihove nadležnosti: (a)promicanje, uz blisku suradnju s Agencijom, regulatornim tijelima drugih država članica i Komisijom, konkurentnog, sigurnog i ekološki održivog unutarnjeg tržišta električne energije unutar Zajednice i stvarnog otvaranja tržišta svim kupcima i opskrbljivačima u Zajednici te osiguravanje odgovarajućih uvjeta za učinkovit i pouzdan rad elektroenergetskih mreža, uzimajući u obzir dugoročne ciljeve; (b)razvijanje konkurentnih i ispravno funkcionirajućih regionalnih tržišta unutar Zajednice s obzirom na postizanje ciljeva iz točke (a); (c)eliminiranje ograničenja trgovanja električnom energijom među državama članicama, uključujući razvoj odgovarajućih prekograničnih prijenosnih kapaciteta radi zadovoljenja potražnje i unaprjeđivanje integracije nacionalnih tržišta, čime se pospješuju elektroenergetski tokovi na cijelom području Zajednice; (d)doprinošenje postizanju razvoja, na troškovno najučinkovitiji način, sigurnih, pouzdanih i učinkovitih nediskriminacijskih sustava usmjerenih prema potrošaču te promicanje primjerenosti sustava i, u skladu s općim ciljevima energetske politike, energetske			
--	--	--	--

učinkovitosti, kao i integriranja velike i male proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i distribuirane proizvodnje kako u prijenosnim tako i u distribucijskim mrežama; (e) olakšavanje pristupa mreži novim proizvodnim kapacitetima, posebno ukidanjem prepreka koje bi mogle spriječiti pristup novim sudionicima na tržištu i električne energije iz obnovljivih izvora energije; (f) osiguravanje dodjeljivanja odgovarajućih poticaja operatorima sustava i korisnicima sustava, kako kratkoročno tako i dugoročno, radi povećanja učinkovitosti rada sustava i poticanja integracije tržišta; (g) osiguravanje koristi za kupce kroz učinkovito funkcioniranje njihovih nacionalnih tržišta, promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i doprinos osiguravanju zaštite potrošača; (h) doprinošenje postizanju visokih standarda univerzalnih usluga i javne usluge u opskrbi električnom energijom, doprinošenje zaštiti ugroženih kupaca i doprinošenje usklađenosti potrebnih postupaka razmjene podataka za kupce koji mijenjaju opskrbljivača.			
--	--	--	--

Članak 37. Dužnosti i ovlasti regulatornog tijela 1. Regulatorno tijelo ima sljedeće dužnosti: (a) određivanje ili odobravanje tarifa za prijenos ili distribuciju ili njihovih metodologija, u skladu s transparentnim kriterijima; (b) osiguravanje da operatori prijenosnog sustava i distribucijskog sustava i, prema potrebi, vlasnici sustava, kao i elektroenergetska poduzeća, ispunjavaju svoje obveze na temelju ove Direktive i drugog relevantnog zakonodavstva Zajednice, uključujući u pogledu prekograničnih pitanja; (c) suradnja na prekograničnim pitanjima s regulatornim tijelom ili tijelima predmetne države članice i s Agencijom; (d) poštovanje i provedba bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke Agencije i Komisije; (e) podnošenje godišnjeg izvješća o svojim aktivnostima i izvršavanju svojih obveza odgovarajućim tijelima država članica, Agenciji i Komisiji. Takva izvješća sadržavaju poduzete mjere i postignute rezultate u pogledu svakog od zadataka navedenih u ovom članku; (f) osiguravanje da između djelatnosti prijenosa, distribucije i opskrbe ne postoje unakrsne subvencije; (g) praćenje investicijskih planova operatora	6. (b) Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 8. (Na ovo se pozivaju u službenoj obavijesti 2017/2091) 9. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije - članak 7. 17. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti - članak 8. u članku 36c. -	Djelomično preuzeto Djelomično preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci čl. 9. i 11. (za stavke 1., 2., 3. ovog članka Direktive); čl. 12. i 13. (za stavak 4.); čl. 14. (za stavak 5.); čl. 15. (za stavke 6, 7, 8, 9); čl. 12., 13., 14. st. 2. i čl. 15. (za stavak 10.); čl. 11. st. 8. (za stavak 11.); čl. 20. st. 3. (za stavak 12.); čl. 11. st. 7. (za st. 13.); čl. 37. i 38. (za st. 14.); čl. 20. (za stavak 15.); čl. 27. st. 10. (16. i 17. stavak) Bit će preuzeto u: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije (21.05.2018)
---	---	---	---

prijenosnog sustava te uključivanje ocjene investicijskih planova operatora prijenosnog sustava u godišnje izvješće s obzirom na njihovu dosljednost s planom razvoja mreže na razini cijele Zajednice iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EZ) br. 714/2009; takva ocjena može uključivati preporuke za izmjenu tih investicijskih planova; (h) praćenje poštovanje pravila sigurnosti i pouzdanosti mreže i ocjenjivanje njihove učinkovitosti u prošlom razdoblju te utvrđivanje ili odobravanje standarda i zahtjeva za kvalitetu usluge i opskrbe ili doprinos tome zajedno s drugim nadležnim tijelima; (i) praćenje stupnja transparentnosti, uključujući veleprodajne cijene, i osiguravanje usklađenosti elektroenergetskih poduzeća s obvezama transparentnosti; (j) praćenje stupnja i učinkovitosti otvaranja tržišta i tržišnog natjecanja na razinama veleprodaje i maloprodaje, uključujući burze električne energije, cijene za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući sustave predujma, stope promjene opskrbljivača, stope isključivanja, pružanje usluga održavanja i naknade za te usluge te pritužbe kupaca iz kategorije kućanstvo, kao i bilo koje narušavanje ili ograničavanje tržišnog natjecanja, uključujući pružanje svih relevantnih informacija te upućivanje relevantnih			
---	--	--	--

slučajeva nadležnim tijelima za tržišno natjecanje; (k)praćenje pojave restriktivne ugovorne prakse, uključujući klauzule o isključivosti koje mogu spriječiti velike kupce koji nisu kućanstva da istodobno sklapaju ugovore s više opskrbljivača ili ih ograničiti u tom izboru te, prema potrebi, obavješćivanje nacionalnog tijela za tržišno natjecanje o takvoj praksi; (l)poštovanje slobode ugovaranja što se tiče ugovora o upravljanoj potrošnji i dugoročnih ugovora pod uvjetom da su usklađeni s pravom Zajednice i politikama Zajednice; (m)praćenje vremena koje je operatorima prijenosnog sustava i distribucijskog sustava potrebno za priključke i popravke; (n)pomoć pri osiguravanju, zajedno s drugim odgovarajućim tijelima, učinkovitosti i provedbe mjera za zaštitu potrošača, uključujući onih predviđenih u Prilogu I.; (o)objavljivanje preporuka, najmanje na godišnjoj razini, u vezi s usklađenošću cijena opskrbe s člankom 3. i, prema potrebi, njihovo dostavljanje tijelima za tržišno natjecanje; (p)osiguravanje pristupa podacima o potrošnji kupaca, osiguravanje, za fakultativnu uporabu, lako razumljivog, usklađenog obrasca na nacionalnoj razini za podatke o potrošnji i brzog pristupa takvim podacima za sve kupce na temelju			
---	--	--	--

Priloga I. točke (h); (q)praćenje provedbe pravila o ulozi i odgovornosti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava, opskrbljivača i kupaca te drugih sudionika na tržištu na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009; (r)praćenje ulaganja u proizvodne kapacitete u vezi sa sigurnošću opskrbe; (s)praćenje tehničke suradnje između Zajednice i operatora prijenosnog sustava trećih zemalja; (t)praćenje provedbe zaštitnih mjera iz članka 42.; i (u)doprinošenje usklađenosti postupaka razmjene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnoj razini. 2. Ako država članica tako predvidi, dužnosti praćenja navedene u stavku 1. mogu provoditi druga tijela, različita od regulatornog tijela. U takvom slučaju informacije dobivene takvim praćenjem stavljaju se na raspolaganje regulatornom tijelu čim je to prije moguće. Uz očuvanje njihove neovisnosti, ne dovodeći u pitanje njihove vlastite specifične nadležnosti i dosljedno načelima bolje regulacije, regulatorno tijelo prema potrebi se savjetuje s operatorima prijenosnog sustava i, prema potrebi, blisko surađuje s drugim odgovarajućim nacionalnim tijelima pri izvršavanju dužnosti predviđenih u stavku 1.			
--	--	--	--

Sva odobrenja koja regulatorno tijelo ili Agencija daju na temelju ove Direktive ne dovode u pitanje nijednu propisno utemeljenu buduću uporabu ovlasti od strane regulatornog tijela na temelju ovog članka ni bilo koje sankcije koje odrede druga odgovarajuća tijela ili Komisija. 3. Pored dužnosti koje su mu povjerene na temelju stavka 1. ovog članka, ako je neovisan operator sustava određen na temelju članka 13., regulatorno tijelo: (a) prati ispunjavaju li vlasnik prijenosnog sustava i neovisni operator sustava svoje obveze na temelju ovog članka i određuje sankcije za neispunjavanje u skladu sa stavkom 4. točkom (d); (b) prati odnose i komunikaciju između neovisnog operatora sustava i vlasnika prijenosnog sustava s ciljem osiguravanja da neovisni operator sustava ispunjava svoje obveze, a posebno odobrava ugovore i djeluje kao tijelo za rješavanje sporova između neovisnog operatora sustava i vlasnika prijenosnog sustava u pogledu pritužaba koje podnese bilo koja strana na temelju stavka 11.; (c) ne dovodeći u pitanje postupak na temelju članka 13. stavka 2. točke (c), za prvi desetogodišnji plan razvoja mreže, odobrava investicijsko planiranje i višegodišnji plan razvoja mreže kojega godišnje podnosi neovisni operator sustava;			
--	--	--	--

(d)osigurava da tarife za pristup mreži koje ubire neovisni operator sustava uključuju naknadu za vlasnika mreže ili vlasnike mreže, čime se osigurava primjerena naknada za osnovna sredstva mreže i za bilo koja nova ulaganja u njoj, pod uvjetom da se provode ekonomično i učinkovito; (e)ima ovlasti za provođenje inspekcija, uključujući nenajavljene inspekcije, u prostorima vlasnika prijenosnog sustava i neovisnog operatora sustava; i (f)prati uporabu naknada za zagušenje koje prikuplja neovisni operator sustava u skladu s člankom 16. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009. 4. Države članice osiguravaju da regulatorna tijela dobiju ovlasti koje im omogućuju izvršavanje dužnosti iz stavaka 1., 3. i 6. na učinkovit i brz način. U tu svrhu regulatorno tijelo raspolaže najmanje sljedećim ovlastima: (a)donošenja obvezujućih odluka o elektroenergetskim poduzećima; (b)provođenja istraga o funkcioniranju tržišta električne energije te odlučivanja i određivanja bilo kojih nužnih i razmjernih mjera za promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i osiguravanje pravilnog funkcioniranja tržišta. Prema potrebi, regulatorno tijelo također je ovlašteno za suradnju s nacionalnim tijelom za tržišno natjecanje i			
---	--	--	--

regulatorima financijskih tržišta ili Komisijom u provođenju istrage koja se odnosi na pravo tržišnog natjecanja; (c) zahtijevanja od elektroenergetskih poduzeća bilo kojih informacija relevantnih za ispunjavanje njegovih zadataka, uključujući opravdanje za bilo koje odbijanje odobravanja pristupa mreži treće strane, i bilo kojih informacija o mjerama nužnim za pojačanje mreže; (d) izricanja učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija elektroenergetskim poduzećima koja ne poštuju svoje obveze na temelju ove Direktive ili bilo koje odgovarajuće pravno obvezujuće odluke regulatornog tijela ili Agencije, ili predlaganja da nadležni sud izrekne takve sankcije. To uključuje ovlast izricanja ili predlaganja izricanja sankcija od najviše 10 % godišnjeg prometa operatora prijenosnog sustava za operatora prijenosnog sustava ili od najviše 10 % godišnjeg prometa vertikalno integriranog poduzeća za vertikalno integrirano poduzeće, ovisno o slučaju, za nepoštovanje njihovih obveza na temelju ove Direktive; i (e) odgovarajućih prava istraživanja i odgovarajućih ovlasti davanja uputa za rješavanje sporova na temelju stavaka 11. i 12. 5. Pored dužnosti i ovlasti koje su mu povjerene na temelju stavaka 1. i 4. ovog			
--	--	--	--

članka, ako je operator prijenosnog sustava određen u skladu s poglavljem V., regulatornom tijelu dodjeljuju se najmanje sljedeće dužnosti i ovlasti: (a) izricanja sankcija u skladu sa stavkom 4. točkom (d) za diskriminacijsko ponašanje u korist vertikalno integriranog poduzeća; (b) praćenja komunikacije između operatora prijenosnog sustava i vertikalno integriranog poduzeća radi osiguravanja da operator prijenosnog sustava ispunjava svoje obveze; (c) djelovanja u svojstvu tijela za rješavanje sporova između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava u pogledu bilo kojih pritužaba podnesenih na temelju stavka 11.; (d) praćenja komercijalnih i financijskih odnosa, uključujući zajmove, između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava; (e) odobravanja svih komercijalnih i financijskih sporazuma između vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava uz uvjet da su usklađeni s tržišnim uvjetima; (f) zahtijevanja opravdanja od vertikalno integriranog poduzeća po obavijesti dobivenoj od službenika odgovornog za usklađenost u skladu s člankom 21. stavkom 4. Takvo opravdanje posebno uključuje dokaze da nije došlo do diskriminacijskog ponašanja u korist			
---	--	--	--

vertikalno integriranog poduzeća; (g)provođenja inspekcija, uključujući nenajavljene inspekcije u prostorima vertikalno integriranog poduzeća i operatora prijenosnog sustava; i (h)dodjeljivanja svih ili specifičnih zadataka operatora prijenosnog sustava neovisnom operatoru sustava imenovanom u skladu s člankom 13. kada operator prijenosnog sustava stalno krši svoje obveze na temelju ove Direktive, posebno kod ponovljenog diskriminacijskog ponašanja u korist vertikalno integriranog poduzeća. 6. Regulatorna tijela odgovorna su za određivanje ili odobravanje, dostatno prije njihova stupanja na snagu, najmanje metodologija koje se koriste za izračun ili utvrđivanje uvjeta za: (a)priključak i pristup nacionalnim mrežama, uključujući tarife prijenosa i distribucije ili njihove metodologije. Te tarife ili metodologije omogućuju da se potrebna ulaganja u mreže izvrše tako da se tim ulaganjima omogući osiguravanje održivosti mreža; (b)pružanje usluga uravnoteženja koje se obavlja na najekonomičniji mogući način i osigurava odgovarajuće poticaje da bi korisnici mreže uravnotežili predaju i preuzimanje. Usluge uravnoteženja pružaju se na pošten i nediskriminacijski način i temelje se na objektivnim kriterijima; i			
---	--	--	--

(c) pristup prekograničnim infrastrukturama, uključujući postupke dodjele kapaciteta i upravljanja zagušenjem. 7. Metodologije ili uvjeti iz stavka 6. objavljuju se. 8. Pri određivanju ili odobravanju tarife ili metodologija i usluga uravnoteženja, regulatorna tijela osiguravaju da operatori prijenosnog sustava i distribucijskog sustava dobiju odgovarajuće poticaje, kako kratkoročne tako i dugoročne, za povećanje učinkovitosti, poticanje integracije tržišta i sigurnosti opskrbe te podršku povezanim istraživačkim aktivnostima. 9. Regulatorna tijela prate upravljanje zagušenjem nacionalnih elektroenergetskih sustava, uključujući spojene vodove, i provedbu pravila za upravljanje zagušenjem. U tu svrhu operatori prijenosnog sustava ili tržišni operatori dostavljaju nacionalnim regulatornim tijelima svoja pravila za upravljanje zagušenjem, uključujući dodjelu kapaciteta. Nacionalna regulatorna tijela mogu zahtijevati izmjene tih pravila. 10. Regulatorna tijela ovlaštena su zahtijevati od operatora prijenosnog sustava i distribucijskog sustava, ako je potrebno, da promijene uvjete, uključujući tarife ili metodologije iz ovog članka, kako bi se osigurala njihova razmjernost i primjena na nediskriminacijski način. Kod kašnjenja s			
--	--	--	--

određivanjem tarifa prijenosa i distribucije, regulatorna su tijela ovlaštena odrediti ili odobriti privremene tarife ili metodologije prijenosa i distribucije i odlučiti o odgovarajućim mjerama nadoknade ako konačne tarife ili metodologije prijenosa i distribucije odstupaju od tih privremenih tarifa ili metodologija. 11. Svaka stranka koja ima pritužbu na operatora prijenosnog sustava ili distribucijskog sustava u vezi s obvezama tog operatora na temelju ove Direktive može uputiti pritužbu regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, donosi odluku unutar razdoblja od dva mjeseca od primitka pritužbe. To se razdoblje može produljiti za dva mjeseca kada regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. To se produljeno razdoblje može dodatno produljiti uz suglasnost podnositelja pritužbe. Odluka regulatornog tijela obvezujuća je ako i sve dok ne bude ukinuta povodom žalbe. 12. Svaka stranka koja je oštećena i koja ima pravo na pritužbu o odluci o metodologijama donesenoj na temelju ovog članka ili, kada regulatorno tijelo ima dužnost savjetovati se, u vezi s predloženim tarifama ili metodologijama, može najkasnije u roku od dva mjeseca ili u kraćem vremenskom razdoblju ako tako predvide države članice, nakon objavljivanja odluke ili prijedloga odluke, podnijeti			
---	--	--	--

pritužbu na preispitivanje. Takva pritužba nema suspenzivni učinak. 13. Države članice stvaraju odgovarajuće i učinkovite mehanizme za reguliranje, kontrolu i transparentnost radi izbjegavanja bilo koje zlouporabe vladajućeg položaja, posebno na štetu potrošača, i bilo kojeg predatorskog ponašanja. Ti mehanizmi uzimaju u obzir odredbe Ugovora, a posebno njegov članak 82. 14. Države članice osiguravaju da se poduzimaju odgovarajuće mjere, uključujući upravni ili kazneni postupak u skladu s njihovim nacionalnim pravom, protiv fizičkih ili pravnih osoba odgovornih u slučajevima nepoštovanja pravila povjerljivosti nametnutih ovom Direktivom. 15. Pritužbe iz stavaka 11. i 12. ne dovode u pitanje korištenje prava na žalbu na temelju prava Zajednice ili nacionalnog prava. 16. Odluke koje donose regulatorna tijela u cijelosti su obrazložene i opravdane kako bi se omogućio sudski nadzor. Odluke su dostupne javnosti uz istodobno očuvanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija. 17. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih mehanizama na nacionalnoj razini, na temelju kojih stranka oštećena			
--	--	--	--

odlukom regulatornog tijela ima pravo žalbe tijelu koje je neovisno o uključenim strankama i o bilo kojoj vladi.			
Članak 38. Regulatorni režim za prekogranična pitanja 1. Regulatorna tijela međusobno se blisko savjetuju i surađuju te jedna drugima i Agenciji pružaju sve informacije potrebne za izvršavanje svojih zadataka na temelju ove Direktive. U pogledu razmijenjenih informacija, tijelo koje ih prima osigurava razinu povjerljivosti jednaku onoj koja se zahtijeva od tijela koje ih pruža. 2. Regulatorna tijela surađuju najmanje na regionalnoj razini radi: (a) poticanja stvaranja operativnih rješenja radi omogućavanja optimalnog upravljanja mrežom, promicanja zajedničke razmjene električne energije i dodjele prekograničnih kapaciteta te omogućavanja primjerene razine kapaciteta međusobnog povezivanja, uključujući putem novog međusobnog povezivanja, unutar regije i između regija, da bi se omogućio razvoj stvarnog		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 15.

tržišnog natjecanja i poboljšanje sigurnosti opskrbe, bez diskriminiranja poduzeća za opskrbu u različitim državama članicama; (b)koordiniranja razvoja svih kodova mreže za odgovarajuće operatore prijenosnog sustava i druge sudionike na tržištu; i (c)koordiniranja razvoja pravila koja uređuju upravljanje zagušenjem. 3. Nacionalna regulatorna tijela imaju pravo međusobno sklapati sporazume o suradnji radi poticanja regulatorne suradnje. 4. Djelovanja iz stavka 2. provode se, prema potrebi, uz blisko savjetovanje s drugim relevantnim nacionalnim tijelima i ne dovodeći u pitanje njihove specifične nadležnosti. 5. Komisija može donijeti smjernice o opsegu dužnosti regulatornih tijela da surađuju međusobno i s Agencijom. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka 2.			
---	--	--	--

Članak 39. Usklađenost sa smjernicama 1. Svako regulatorno tijelo i Komisija mogu zatražiti mišljenje Agencije o usklađenosti odluke koju je donijelo regulatorno tijelo sa smjernicama iz ove Direktive ili Uredbe (EZ) br. 714/2009. 2. Agencija daje svoje mišljenje regulatornom tijelu koje ga je zatražilo, odnosno Komisiji, i regulatornom tijelu koje je donijelo predmetnu odluku, u roku od tri mjeseca od dana primitka zahtjeva. 3. Ako se regulatorno tijelo koje je donijelo odluku ne uskladi s mišljenjem Agencije u roku od četiri mjeseca od dana primitka tog mišljenja, Agencija o tome obavješćuje Komisiju. 4. Bilo koje regulatorno tijelo može obavijestiti Komisiju ako smatra da odluka značajna za prekogranično trgovanje koju je donijelo drugo regulatorno tijelo nije usklađena sa smjernicama iz ove Direktive ili Uredbe (EZ) br. 714/2009 u roku od dva mjeseca od dana te odluke. 5. Ako Komisija, u roku od dva mjeseca od obavijesti Agencije u skladu sa stavkom 3. ili regulatornog tijela u skladu sa stavkom 4., ili na vlastitu inicijativu u roku od tri mjeseca od dana odluke, zaključi da odluka		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 14. i članak 15.
--	--	---------------	---

regulatornog tijela budi ozbiljnu sumnju u njezinu usklađenost sa smjernicama iz ove Direktiva ili Uredbe (EZ) br. 714/2009, Komisija može odlučiti dodatno ispitati taj slučaj. U takvom slučaju poziva regulatorno tijelo i stranke u postupku pred regulatornim tijelom da podnesu primjedbe. 6. Kada Komisija odluči dodatno ispitati slučaj, u roku od četiri mjeseca od dana takve odluke donosi konačnu odluku kojom: (a) se ne protivi odluci regulatornog tijela; ili (b) od predmetnog regulatornog tijela zahtijeva da povuče svoju odluku na temelju neusklađenosti sa smjernicama. 7. Ako Komisija ne donese odluku o dodatnom ispitivanju slučaja ni konačnu odluku u roku predviđenom u stavku 5., odnosno 6., smatra se da se ne protivi odluci regulatornog tijela. 8. Regulatorno tijelo usklađuje se s odlukom Komisije o povlačenju njegove odluke u roku od dva mjeseca i o tome obavješćuje Komisiju. 9. Komisija može donijeti smjernice kojima se utvrđuju pojedinosti o postupku za primjenu ovog članka. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavka			
--	--	--	--

2.			
Članak 40. Vođenje evidencije 1. Države članice zahtijevaju od poduzeća za opskrbu da nacionalnim tijelima, uključujući nacionalno regulatorno tijelo, nacionalna tijela za tržišno natjecanje i Komisiju, radi izvršavanja njihovih zadataka, najmanje pet godina drže na raspolaganju relevantne podatke koji se odnose na sve transakcije u vezi s ugovorima o opskrbi električnom energijom i derivatima električne energije s veleprodajnim kupcima i operatorima prijenosnog sustava. 2. Ti podaci uključuju pojedinosti o značajkama relevantnih transakcija kao što su trajanje, pravila isporuke i namirenja, količina, datum i vrijeme izvršenja i cijene transakcije te način identificiranja predmetnog veleprodajnog kupca, kao i određene pojedinosti o svim nenamirenim ugovorima o opskrbi električnom energijom		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12) članak/članci Članak 14.
		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu plina (NN 18/18) članak/članci čl. 11.

i derivatima električne energije.

3. Regulatorno tijelo može odlučiti sudionicima na tržištu učiniti dostupnima elemente tih informacija pod uvjetom da komercijalno osjetljive informacije o pojedinim sudionicima na tržištu ili o pojedinim transakcijama ne budu otkrivene. Ovaj se stavak ne primjenjuje na informacije o financijskim instrumentima koje su obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ.

4. Radi osiguravanja jedinstvene primjene ovog članka, Komisija može donijeti smjernice kojima se definiraju metode i modaliteti vođenja evidencije kao i oblik i sadržaj podataka koji se trebaju čuvati. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 46. stavak 2.

5. U pogledu transakcija derivatima električne energije poduzeća za opskrbu s veleprodajnim kupcima i operatorima prijenosnog sustava, ovaj se članak primjenjuje tek nakon što Komisija donese smjernice iz stavka 4.

6. Odredbama ovog članka ne stvaraju se dodatne obveze prema tijelima iz stavka 1. za subjekte obuhvaćene Direktivom 2004/39/EZ.

7. Ako tijela iz stavka 1. trebaju pristup podacima koje vode subjekti obuhvaćeni Direktivom 2004/39/EZ, zahtijevane podatke pružaju im tijela odgovorna na temelju te direktive.			
POGLAVLJE X. MALOPRODAJNA TRŽIŠTA Članak 41. Maloprodajna tržišta Radi omogućavanja nastajanja dobro funkcionirajućih i transparentnih maloprodajnih tržišta u Zajednici, države članice osiguravaju definiranje uloga i odgovornosti operatora prijenosnog sustava, operatora distribucijskog sustava, poduzeća za opskrbu i kupaca te, prema potrebi, drugih sudionika na tržištu u pogledu ugovornih rješenja, obveza prema kupcima, pravila razmjene podataka i namirenja, vlasništva nad podacima i odgovornosti za mjerenja. Ta se pravila objavljuju, oblikuju se s ciljem olakšavanja pristupa mreži kupcima i opskrbljivačima te podliježu ispitivanju regulatornih tijela ili drugih odgovarajućih nacionalnih tijela.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članci 28., 29., 30., 35., 38., 39., 40., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 54., 55., 57., 59. i 60.

Veliki kupci koji nisu kućanstva imaju pravo istodobno sklopiti ugovor s nekoliko opskrbljivača.			
POGLAVLJE XI. ZAVRŠNE ODREDBE Članak 42. Zaštitne mjere U slučaju iznenadne krize na energetsom tržištu i kada su ugroženi fizička sigurnost ili sigurnost osoba, opreme ili postrojenja, ili integritet sustava, država članica može privremeno poduzeti nužne zaštitne mjere. Te mjere moraju prouzročiti najmanji mogući poremećaj u funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ne smiju biti opsega šireg nego što je nužno za otklanjanje iznenadnih poteškoća koje su nastale. Predmetna država članica o tim mjerama odmah obavješćuje druge države članice i Komisiju, koja može odlučiti da predmetna država članica mora izmijeniti ili ukinuti takve mjere, u onoj mjeri u kojoj one narušavaju tržišno natjecanje i negativno djeluju na trgovinu na način koji odstupa od		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci Članak 23.

zajedničkog interesa.			
Članak 43. Ravnopravna tržišna pravila 1. Mjere koje države članice mogu poduzeti na temelju ove Direktive radi osiguravanja ravnopravnih tržišnih pravila moraju biti usklađene s Ugovorom, posebno njegovim člankom 30., i s pravom Zajednice. 2. Mjere iz stavka 1. moraju biti proporcionalne, nediskriminacijske i transparentne. Te se mjere mogu početi provoditi tek nakon što Komisija bude obaviještena o njima i odobri ih. 3. Komisija djeluje na temelju obavijesti iz stavka 2. unutar dva mjeseca od primitka obavijesti. To razdoblje počinje na dan nakon primitka potpunih informacija. Ako Komisija nije djelovala unutar tog dvomjesečnog razdoblja, smatra se da se ne protivi mjerama o kojima je obaviještena.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 70., članak 71., članak 72., članak 73. i članak 74.

Članak 44. Odstupanja 1. Države članice koje mogu dokazati, nakon što ova Direktiva stupi na snagu, da postoje značajni problemi za rad njihovih malih izoliranih sustava, mogu zatražiti odstupanje od odgovarajućih odredaba poglavlja IV., VI., VII. i VIII., kao i poglavlja III. kod mikro izoliranih sustava, a odnose se na obnovu, dogradnju i proširenje postojećih kapaciteta, što im Komisija može odobriti. Komisija prije donošenja odluke obavješćuje države članice o tim zahtjevima, vodeći računa o poštovanju povjerljivosti. Ta se odluka objavljuje u Službenom listu Europske unije. 2. Članak 9. ne primjenjuje se na Cipar, Luksemburg i/ili Maltu. Dodatno, članci 26., 32. i 33. ne primjenjuju se na Maltu. Za potrebe članka 9. stavka 1. točke (b), pojam „poduzeće koje obavlja bilo koju od funkcija proizvodnje ili opskrbe” ne uključuje krajnje kupce koji obavljaju bilo koju od funkcija proizvodnje i/ili opskrbe električnom energijom, izravno ili putem poduzeća nad kojima provode kontrolu, bilo pojedinačno ili zajednički, pod uvjetom da su krajnji kupci, uključujući njihove udjele električne energije proizvedene u kontroliranim poduzećima, u godišnjem prosjeku, neto kupci električne energije i		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na druge države članice EU a ne na RH. RH nema malih izoliranih sustava.
---	--	----------------------------------	---

pod uvjetom da je ekonomska vrijednost električne energije koju prodaju trećim stranama beznačajna u odnosu na njihove druge poslovne djelatnosti.			
Članak 45. Postupak preispitivanja Ako u izvješću iz članka 47. stavka 6. Komisija zaključi da s obzirom na učinkovit način provođenja pristupa mreži u nekoj državi članici — koji omogućava potpuno učinkovit, nediskriminacijski i neometani pristup mreži — određene obveze nametnute poduzećima ovom Direktivom (uključujući one u pogledu pravnog razdvajanja za operatore distribucijskog sustava) nisu razmjerne cilju kojem se teži, predmetna država članica može od Komisije zatražiti izuzimanje od predmetnog zahtjeva. O takvom zahtjevu država članica odmah obavješćuje Komisiju, zajedno sa svim relevantnim informacijama potrebnima za dokazivanje da će se zaključak iz izvješća o osiguranom stvarnom pristupu mreži i dalje održavati. Unutar tri mjeseca od primitka obavijesti Komisija donosi mišljenje u pogledu		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 29. stavak 1. točka 1. i članak 17.

zahtjeva predmetne države članice i, prema potrebi, podnosi prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću za izmjenu odgovarajućih odredaba ove Direktive. Komisija može u prijedlozima za izmjenu ove Direktive predložiti izuzimanje predmetne države članice od specifičnih zahtjeva, pod uvjetom da ta država članica, kako je odgovarajuće, provodi jednako učinkovite mjere.			
Članak 46. Odbor 1. Komisiji pomaže odbor. 2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na Odbor koji osniva Agencija.
Članak 47. Izvješćivanje 1. Komisija prati i ispituje primjenu ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi opće izvješće o napretku, prvi put najkasnije 4. kolovoza 2004., a nakon toga na godišnjoj osnovi. Izvješće o napretku pokriva najmanje:		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci Članak 17. i članak 29. stavak 1. točka 1. Djelomično preuzimanje budući da se izvješćivanje odnosi na Komisiju EU (u stavicima 1., 2., 3., 4., 5. i 6.), dok je obaveza davanja podataka od strane operatora navedena u Zakonu.

(a)stečeno iskustvo i ostvareni napredak u stvaranju potpunog i u cijelosti operativnog unutarnjeg tržišta električne energije te prepreke koje su još uvijek prisutne u tom pogledu, uključujući aspekte tržišne dominacije, koncentracija na tržištu, predatorskog ili protutržišnog ponašanja i njihov učinak u smislu narušavanja tržišta; (b)mjeru u kojoj su zahtjevi za razdvajanje i određivanje tarifa sadržani u ovoj Direktivi bili uspješni u osiguravanju poštenog i nediskriminacijskog pristupa elektroenergetskom sustavu Zajednice i istovjetnih razina tržišnog natjecanja, kao i ekonomske, ekološke i socijalne posljedice otvaranja tržišta električne energije za kupce; (c)razmatranje pitanja koja se odnose na razine kapaciteta sustava i sigurnost opskrbe električnom energijom u Zajednici, a posebno postojeću i predviđenu ravnotežu između ponude i potražnje, uzimajući u obzir fizičke kapacitete za razmjenu među područjima; (d)posebna pozornost dat će se mjerama poduzetima u državama članicama za pokrivanje vršne potrošnje i rješavanje podbačaja jednog ili više opskrbljivača; (e)provedbu izuzeća predviđenog na temelju članka 26. stavka 4. radi mogućeg revidiranja praga; (f)opću procjenu postignutog napretka što se tiče bilateralnih odnosa s trećim zemljama			
---	--	--	--

koje proizvode i izvoze ili prenose električnu energiju, uključujući napredak u integraciji tržišta, socijalne i ekološke posljedice trgovanja električnom energijom i pristup mrežama takvih trećih zemalja; (g) potrebu za mogućim zahtjevima za usklađivanje koji nisu povezani s odredbama ove Direktive; i (h) način na koji su države članice u praksi provele zahtjeve koji se odnose na označivanje energije, sadržane u članku 3. stavku 9., i način na koji su se bilo koje preporuke Komisije o tom pitanju uzele u obzir. Prema potrebi, izvješće o napretku može posebno uključivati preporuke u pogledu opsega i modaliteta odredaba o označivanju, uključujući način navođenja uputa na postojeće referentne izvore i sadržaj tih izvora i posebno kako bi se informacije koje se odnose na utjecaj na okoliš, najmanje u pogledu emisija CO₂ i radioaktivnog otpada, iz proizvodnje električne energije iz različitih izvora energije, mogle učiniti dostupnima na transparentan, lako pristupačan i usporediv način na cijelom području Zajednice, kako bi se mjere koje države članice poduzimaju za kontroliranje točnosti informacija koje pružaju opskrbljivači mogle pojednostaviti te koje bi mjere mogle suzbiti negativne učinke vladajućeg položaja na tržištu i			
---	--	--	--

koncentracije na tržištu. 2. Svake dvije godine izvješće o napretku iz stavka 1. također sadrži analizu različitih mjera poduzetih u državama članicama radi ispunjavanja obveza javne usluge, zajedno s razmatranjem učinkovitosti tih mjera i, posebno, njihovim učincima na tržišno natjecanje na tržištu električne energije. To izvješće prema potrebi može uključivati preporuke o mjerama koje treba poduzeti na nacionalnoj razini za postizanje visokih standarda javne usluge ili mjerama namijenjenima sprečavanju zatvaranja tržišta. 3. Komisija do 3. ožujka 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi, u sklopu općeg ispitivanja, detaljno posebno izvješće s prikazom u kojoj su mjeri zahtjevi za razdvajanje na temelju poglavlja V. bili uspješni u osiguravanju potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava, koristeći kao mjerilo stvarno i učinkovito razdvajanje. 4. Komisija za potrebe svoje procjene na temelju stavka 3. posebno uzima u obzir sljedeće kriterije: pošten i nediskriminacijski pristup mreži, učinkovitost reguliranja, razvoj mreže radi zadovoljavanja potreba tržišta, nenarušenost poticaja za ulaganje, razvoj infrastrukture za međusobno povezivanje, stvarno tržišno natjecanje na energetske tržištima Zajednice i stanje			
--	--	--	--

sigurnosti opskrbe u Zajednici. 5. Prema potrebi, a posebno kada iz detaljnog posebnog izvješća iz stavka 3. proizlazi da se uvjeti iz stavka 4. ne jamče u praksi, Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge za osiguravanje potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava do 3. ožujka 2014. 6. Komisija najkasnije 1. siječnja 2006. Europskom parlamentu i Vijeću upućuje detaljno izvješće s prikazom napretka u stvaranju unutarnjeg tržišta električne energije. U tom se izvješću posebno razmatra: —postojanje nediskriminacijskog pristupa mreži, — učinkovitost reguliranja, —razvoj infrastrukture za međusobno povezivanje i stanje sigurnosti opskrbe u Zajednici, —u kojoj se mjeri potpuna korist od otvaranja tržišta odražava na mala poduzeća i kupce iz kategorije kućanstvo, posebno u pogledu standarda javne usluge i univerzalnih usluga, —u kojoj su mjeri tržišta u praksi otvorena stvarnom tržišnom natjecanju, uključujući aspekte vladajućeg položaja, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja, —u kojoj mjeri kupci zaista mijenjaju opskrbljivače i ponovo pregovaraju o			
--	--	--	--

tarifama, —razvoj cijena, uključujući cijene opskrbe, u vezi sa stupnjem otvorenosti tržišta i, —iskustvo stečeno u primjeni ove Direktive što se tiče stvarne neovisnosti operatora sustava u vertikalno integriranim poduzećima te jesu li razvijene druge mjere pored funkcionalne neovisnosti i odvajanja računa, koje imaju učinke istovjetne pravnom razdvajanju. Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj zajamčiti visoke standarde javne usluge. Komisija prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge kojima je posebno cilj osiguravanje potpune i stvarne neovisnosti operatora prijenosnog sustava prije 1. srpnja 2007. Kada je to potrebno, ti se prijedlozi, u skladu s pravom tržišnog natjecanja, također odnose na mjere koje se bave pitanjima vladajućeg položaja, koncentracije na tržištu i predatorskog ili protutržišnog ponašanja.			
---	--	--	--

Članak 48. Stavljanje izvan snage Direktiva 2003/54/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 3. ožujka 2011., ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje se odnose na rokove za prenošenje i primjenu navedene direktive. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na Direktivu.
Članak 49. Prenošenje 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 3. ožujka 2011. One o tome odmah obavještavaju Komisiju. One primjenjuju te odredbe od 3. ožujka 2011., uz izuzetak članka 11. koji primjenjuju od 3. ožujka 2013. Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje		Nije potrebno preuzimanje	Izvještavanje Komisije za rokove poslije 2013. g.

donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.			
Članak 50. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na stupanje na snagu Direktive.
Članak 51. Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na Direktivu, odnosno određuje se kome je upućen dokument tj. Direktiva.
PRILOG I. MJERE ZA ZAŠTITU POTROŠAČA 1. Ne dovodeći u pitanje pravila Zajednice o zaštiti potrošača, posebno Direktivu 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača u pogledu ugovora na daljinu <u>(1)</u> i Direktivu		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13 95/15 102/15) članak/članci članak 47., članak 48., članak 49., članak 50., članak 29. stavak 1. točka 4., članak 39. stavak 1. točka 4., članak 30. stavak 1. točka 22., članak 40. stavak 1. točka 8., članak 34., članak 43., članak 53., članak 59., članak 60., članak 61., članak 62., članak 10. stavak 3. točka

Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima (2), mjere iz članka 3. trebaju osigurati da potrošači: (a) imaju pravo na ugovor sa svojim pružateljem elektroenergetske usluge u kojem su navedeni:			3., članak 10. stavak 8., članak 10. stavak 9., članak 29. stavak 1. točka 25., članak 30. stavak 1. točka 40., članak 39. stavak 1. točka 23., članak 40. stavak 1. točka 21., članak 61. stavak 6. točka 4., članak 61. stavak 7., članak 30. stavak 1. točka 32., članak 40. stavak 1. točka 30.
— identitet i adresa opskrbljivača, — usluge koje se pružaju, ponuđene razine kvalitete usluge, kao i vrijeme prvog priključenja, — vrste ponuđenih usluga održavanja, — način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o svim primjenjivim tarifama i naknadama za održavanje, — trajanje ugovora, uvjeti produljenja i prestanka usluga i ugovora te je li dopušten raskid ugovora bez naknade, — bilo koja naknada ili povrat sredstava koji se primjenjuju u slučaju nepridržavanja ugovorene razine kvalitete usluge, uključujući netočne i zakašnjele račune, — metoda pokretanja postupaka za rješavanje sporova u skladu s točkom (f), — informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući one o obradi pritužaba i sve informacije iz ove točke, jasno priopćene putem računa ili na internetskim stranicama elektroenergetskog poduzeća.		Nije preuzeto	Preuzeto u: Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15) članak/članci članci 5. i 6.

Uvjeti moraju biti poštteni i unaprijed dobro poznati. U svakom slučaju, te bi informacije trebale biti pružene prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Kada se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije koje se odnose na pitanja navedena u ovoj točki također se pružaju prije sklapanja ugovora; (b)dobiju prikladnu obavijest o svakoj namjeri izmjene ugovornih uvjeta i budu obaviješteni o svojem pravu na raskid ugovora nakon primitka te obavijesti. Pružatelji usluga svoje pretplatnike o svakom povećanju naknade izravno obavješćuju u odgovarajuće vrijeme, a najkasnije do isteka prvog obračunskog razdoblja nakon što povećanje stupi na snagu, na transparentan i razumljiv način. Države članice osiguravaju da potrošači imaju slobodu raskida ugovora ako ne prihvataju nove uvjete o kojima ih je obavijestio njihov pružatelj elektroenergetske usluge; (c)dobiju transparentne informacije o primjenjivim cijenama i tarifama te o standardnim uvjetima u pogledu pristupa elektroenergetskim uslugama i uporabe tih usluga; (d)raspolažu širokim izborom načina plaćanja, koji nisu neopravdano diskriminacijski za kupce. Sustavi predujmova moraju biti poštteni i prikladno odražavati vjerojatnu potrošnju.			
--	--	--	--

Svaka razlika u uvjetima mora odražavati troškove opskrbljivača različitih sustava plaćanja. Opći uvjeti moraju biti poštteni i transparentni. Moraju biti predstavljeni jasnim i razumljivim jezikom te ne smiju uključivati neugovorne prepreke za korištenje potrošačkih prava, primjerice pretjeranu ugovornu dokumentaciju. Kupci moraju biti zaštićeni od nepoštenih i obmanjujućih metoda prodaje; (e)ne moraju plaćati za promjenu opskrbljivača; (f)imaju korist od transparentnih, jednostavnih i jeftinih postupaka obrade njihovih pritužaba. Posebno, svi potrošači imaju pravo na dobru kvalitetu usluge i obrade pritužaba od strane svojeg pružatelja elektroenergetskih usluga. Takvi izvansudski postupci rješavanja sporova moraju omogućiti pošteno i brzo rješavanje sporova, po mogućnosti unutar tri mjeseca, te predvidjeti, kada je to opravdano, sustav povrata sredstava i/ili naknade. Trebali bi, kada je god to moguće, biti u skladu s načelima navedenima u Preporuci Komisije 98/257/EZ od 30. ožujka 1998. o načelima koja se primjenjuju na tijela odgovorna za izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova (3); (g)kada imaju pristup univerzalnim uslugama na temelju odredaba koje su države članice donijele na temelju članka 3. stavka 3., budu obaviješteni o svojim			
---	--	--	--

pravima u pogledu univerzalnih usluga; (h)imaju na raspolaganju podatke o svojoj potrošnji te da mogu, izričito, suglasnošću i bez naknade, bilo kojem registriranom poduzeću za opskrbu dati pristup svojim mjernim podacima. Strana odgovorna za upravljanje podacima obvezna je dati te podatke poduzeću. Države članice definiraju format za predstavljanje podataka i postupak kojim dobavljači i potrošači imaju pristup podacima. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi; (i)budu ispravno obaviješteni o stvarnoj potrošnji električne energije i troškovima dovoljno učestalo da bi mogli regulirati vlastitu potrošnju električne energije. Te se obavijesti daju u dostatnom vremenskom okviru, koji vodi računa o mogućnostima kupčeve mjerne opreme i predmetnom elektroenergetskom proizvodu. Treba voditi računa o troškovnoj učinkovitosti takvih mjera. Za tu se uslugu potrošaču ne obračunavaju dodatni troškovi; (j)prime konačni obračun nakon svake promjene opskrbljivača električne energije najkasnije šest tjedana od promjene opskrbljivača. 2. Države članice osiguravaju provedbu inteligentnih sustava mjerenja koji doprinose aktivnom sudjelovanju potrošača na tržištu opskrbe električnom energijom. Provedba			
--	--	--	--

tih sustava mjerenja može biti podložna ekonomskoj procjeni svih dugoročnih troškova i koristi za tržište i pojedinog potrošača, ili tome koji je oblik inteligentnog mjerenja ekonomski razuman i troškovno učinkovit te koji je vremenski okvir ostvariv za njihovu distribuciju.

Takva se procjena provodi do 3. rujna 2012.

Podložno toj procjeni, države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one odrede priprema vremenski raspored s ciljem za razdoblje od najviše 10 godina za provedbu inteligentnih sustava mjerenja.

Ako se uvođenje naprednih brojila ocijeni pozitivnim, najmanje 80 % potrošača mora biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja do 2020. godine.

Države članice, ili bilo koje nadležno tijelo koje one odrede, osiguravaju interoperabilnost tih sustava mjerenja koje će provesti na svojim državnim područjima i poklanjaju dužnu pažnju uporabi odgovarajućih standarda i najbolje prakse te važnosti razvoja unutarnjeg tržišta električne energije.

(1) SL L 144, 4.6.1997., str. 19.

(2) SL L 95, 21.4.1993., str. 29.

(3) <u>SL L 115, 17.4.1998., str. 31.</u>																																															
PRILOG II. KORELACIJSKA TABLICA <table><tr><td>Direktiva 2003/54/EZ</td><td>Ova</td></tr><tr><td></td><td>Direktiva</td></tr><tr><td>Članak 1.</td><td>Članak 1.</td></tr><tr><td>Članak 2.</td><td>Članak 2.</td></tr><tr><td>Članak 3.</td><td>Članak 3.</td></tr><tr><td>Članak 4.</td><td>Članak 4.</td></tr><tr><td>Članak 5.</td><td>Članak 5.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 6.</td></tr><tr><td>Članak 6.</td><td>Članak 7.</td></tr><tr><td>Članak 7.</td><td>Članak 8.</td></tr><tr><td>Članak 10.</td><td>Članak 9.</td></tr><tr><td>Članak 8.</td><td>Članak 10.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 11.</td></tr><tr><td>Članak 9.</td><td>Članak 12.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 13.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 14.</td></tr><tr><td>Članak 11.</td><td>Članak 15.</td></tr><tr><td>Članak 12.</td><td>Članak 16.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 17.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 18.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 19.</td></tr><tr><td>—</td><td>Članak 20.</td></tr></table>	Direktiva 2003/54/EZ	Ova		Direktiva	Članak 1.	Članak 1.	Članak 2.	Članak 2.	Članak 3.	Članak 3.	Članak 4.	Članak 4.	Članak 5.	Članak 5.	—	Članak 6.	Članak 6.	Članak 7.	Članak 7.	Članak 8.	Članak 10.	Članak 9.	Članak 8.	Članak 10.	—	Članak 11.	Članak 9.	Članak 12.	—	Članak 13.	—	Članak 14.	Članak 11.	Članak 15.	Članak 12.	Članak 16.	—	Članak 17.	—	Članak 18.	—	Članak 19.	—	Članak 20.		Nije potrebno preuzimanje	Odnosi se na staru Direktivu te nije moguće prenošenje.
Direktiva 2003/54/EZ	Ova																																														
	Direktiva																																														
Članak 1.	Članak 1.																																														
Članak 2.	Članak 2.																																														
Članak 3.	Članak 3.																																														
Članak 4.	Članak 4.																																														
Članak 5.	Članak 5.																																														
—	Članak 6.																																														
Članak 6.	Članak 7.																																														
Članak 7.	Članak 8.																																														
Članak 10.	Članak 9.																																														
Članak 8.	Članak 10.																																														
—	Članak 11.																																														
Članak 9.	Članak 12.																																														
—	Članak 13.																																														
—	Članak 14.																																														
Članak 11.	Članak 15.																																														
Članak 12.	Članak 16.																																														
—	Članak 17.																																														
—	Članak 18.																																														
—	Članak 19.																																														
—	Članak 20.																																														

—	Članak 21.		
—	Članak 22.		
—	Članak 23.		
Članak 13.	Članak 24.		
Članak 14.	Članak 25.		
Članak 15.	Članak 26.		
Članak 16.	Članak 27.		
Članak 17.	Članak 29.		
Članak 18.	Članak 30.		
Članak 19.	Članak 31.		
Članak 20.	Članak 32.		
Članak 21.	Članak 33.		
Članak 22.	Članak 34.		
Članak 23. stavak 1. (prva i druga rečenica)	Članak 35.		
—	Članak 36.		
Članak 23. (ostatak)	Članak 37.		
—	Članak 38.		
—	Članak 39.		
—	Članak 40.		
—	Članak 41.		
Članak 24.	Članak 42.		
—	Članak 43.		
Članak 25.	—		
Članak 26.	Članak 44.		
Članak 27.	Članak 45.		
—	Članak 46.		
Članak 28.	Članak 47.		
Članak 29.	Članak 48.		
Članak 30.	Članak 49.		
Članak 31.	Članak 50.		
Članak 32.	Članak 51.		
Prilog A	Prilog I.		